

Slava Bogu na višavah

mir

ljudem

na

zemlji

Prav vesele in blagoslova polne božične praznike vsem našim naročnikom, društvom in trgovcem ter sploh vsem, ki na ta ali oni način podpirajo naše podjetje — žele uredništvo, uprava, uslužbenci in zastopniki ter vsi raznašalci Ameriške Domovine

Nov prekop Atlantič -
Pacifik odložena stvar

Predsednik Johnson je objavil pretekli petek, da so Združene države dokončno odločene zgraditi nov prekop preko Srednje Amerike.

WASHINGTON, D.C. — Pretekli petek je Bela hiša nepričakovano objavila, da so Združene države dokončno odločene zgraditi v bližnji bodočnosti nov prekop preko Srednje Amerike, po katerem bodo ladje plule iz Atlantika v Pacifik in v obratni smeri v vodni gladini oceana. Združene države bodo zato predložile Panami sklenitev popolnoma nove pogodbe o obstoječem prekopu.

Pogajanja med Združenimi državami in Panamo o spremembi stare pogodbe se vlečejo s prekinitvami že celo leto in je prišlo zaradi njih v začetku letošnjega leta do znanih nemirov in izgrediv v Kanalskem pasu. Prava pogajanja so odložili najprej zaradi volitev v Panami v preteklem maju, nato pa zaradi volitev v Združenih državah. Predsednikova objava o novem prekoku je torej napoved za resna, stvarna pogajanja.

V glavnem obstoječi štiri smeri za nov prekop, ena preko Kolumbije, dve preko Paname in ena preko Nikaragve in Kostarike. Združene države dajejo baje prednost prekoku preko Paname, če bo seveda ta pripravljena skleniti primerno pogodbo z njimi. V slučaju, da bi stavila previsoke zahteve ali delala kakor druge težave, bodo Združene države pač iskale drugo rešitev.

Pogajanja med Ameriko
in Kambodžo pretrgana

NEW DELHI, Ind. — Svoj čas so se začela na pobudo kambodžanskega princa Sihanouka pogajanja med našo deželo in Kambodžo, ki naj bi spravila s sveta vse nesporazume, ki so se nabrali tekom časa. Ker je sam princ želel pogajanja, so naši diplomati mislili, da bodo pogajanja rodila uspeh. Potek pogajanj je pa pokazal, da hoče princ porabiti priliko, da znova zabavlja nad Ameriko in prejšnjim zahtevam doda še nove, akoravno ni bil dosežen noben sporazum o spornih predmetih.

Naša delegacija je zato rekla kambodžanski, da "mora iti domov po navodila," kar se prav. z navadnimi besedami, da je ugotovila, da nadaljevanje razgovorov nima nobenega smisla. Kambodžanska delegacija je bila precej razočarana nad ameriško izjavo, princ pa bo sedaj verjetno še bolj rohnol proti Ameriki kot je do sedaj. Le malo je ostalo upanja, da bi se pogajanja kmalu obnovila.

Zgodaj je treba začeti

VARSAVA, Polj. — Vladislav Gomulka, vodnik komunistične partije Poljske, je pretekli teden govoril na kongresu Poljske socialistične mladine:

"Velika večina mladih parov ne more računati na to, da bo dobila stanovanja... in naj bi mislila že več let pred poroko na to, kako bo prišla do stanovanja. Pot k njim vodi skozi stanovanjske zadruge..."

Kdor hoče vstopiti v tako zadruge, mora pri vstopu plačati od \$400 do \$600, kakršno stanovanje si pač hoče preskrbeti.

V JUŽNEM VIETNAMU IZ
DNEVA V DAN VEČJI KAOS

"Mladi" generali vietnamskih oboroženih sil so razpustili Visoki narodni svet, ki je od septembra vršil vlogo državnega parlamenta, in večje število njegovih članov prijeli. Predsednik republike Phan Kac Suu in predsednik vlade Tran Van Huong sta ostala na svojih mestih, toda njun ugled in vpliv sta brez dvoma močno opešala.

SAJGON, J. Viet. — Dežela je od pretekle sobote bogatejša za en vojaški prevrat, čeprav izgleda mesto na zunaj splošno mirno in skoraj normalno. "Mladi generali", ki so bili nezadovoljni z delom Visokega narodnega sveta in podpora, ki jo je ta dajal budističnim nasprotnikom vlade, so svet razpustili in zaprli okoli 30 politikov in okoli 70 štabnih oficirjev, ki so bili dodani predsedniku republike. Ti so bili preje pri gen. Van Minhu, ki je veljal za državnega poglavarja od lanskega novembra, ko so generali s tiho ameriško podporo vrgli vlado Diema. Od tedaj se položaj v Južnem Vietnamu dejansko stalno slabša. Dežela nima nobene trdne vlade, ki bi uživala kakršenkoli ugled in zaupanje prebivalstva. Pri takih razmerah je vsak uspešen boj proti komunističnim gverilcem, ki uživajo polno podporo Severnega Vietnama in rdeče Kitajske, skrajno dvomljiv.

Vodniki vojaške skupine, ki je razglašala Visoki narodni svet, so gen. Chanh Thi, poveljnik prvega armadnega zbora, gen. Cao Ky, poveljnik letalstva, in gen. Nguyen Khang, poveljnik mornarice. Njihov cilj naj bi bil odstraniti z vodstva gen. Van Minha in druge starejše, ki boj z rdečimi uporniki preje ovirajo, kot podpirajo, zasledujejo pa pri tem svoje lastne politične cilje. Uporni generali so izjavili, da nimajo nič proti predsedniku republike in proti predsedniku vlade, ampak le proti Visokemu narodnemu svetu. Ker je ta oba postavil na njuna sedanja mesta, je očitno, da je z razpustom sveta in aretacijo večine njegovega članstva, tudi njun položaj oslabilen.

Ameriški poslanik gen. Taylor se je posvetoval z gen. Khanhom, vrhovnim poveljnikom oboroženih sil in z vrsto drugih domačih političnih in vojaških predstavnikov. Za danes je napovedal nov sestanek tudi s predsednikom vlade Huongom. Poslanstvo ni izdalo nobene izjave o položaju in naj bi bilo "iznenadeno," čeprav so nastop nezadovoljnih mlajših generalov napovedovali že par dni.

Budisti, ki so pretekli teden napeli vse sile, da bi prisilili vlado predsednika Huonga k odstopu, so bili včeraj tihi, verjetno čakajo na razvoj in bodo v soglasju z novim položajem odločili svoje stališče. Trenutno je vodstvo dežele vsaj uradno še vedno v rokah vlade Huonga.

Pasternak bo dobil
po smrti zadoščenje

MOSKVA, ZSSR. — Ni še pozabljen žalostni usoda ruskega pisatelja Borisa Pasternaka, ki je napisal roman "Dr. Živago." Ta roman mu je nakopal jezo tovariša Hruščeva, zaradi česar je moral odkloniti Nobelovo nagrado. Kmalu po tej aferi je v samoti umrl, pozabljen od vseh, ki držijo ali morajo držati s komunistično diktaturo.

Pet let po Pasternakovi smrti prihaja iz Moskve novica, da misli režim izdati kompletno zbirko Pasternakovih pesmi, niso pa omenjeni njegovi romani. Med pesmimi se nahajata tudi nekaj takih, ki so bile prvič tiskane v gornjem romanu. Literarni svet nestrno pričakuje, ali bodo tudi Pasternakovi romani našli ugoden prijem pri komunističnih književnikih.

Iz Clevelanda
in okolice

Asesment—

Tajnica Društva sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ bo pobirala asesment nocoj od 5.30 do sedmih v šoli sv. Vida, prav tako tudi v sredo, 23., namesto na 25., ko je Božič.

Zadušnica—

Jutri bo v cerkvi sv. Vida ob sedmih sv. maša za pok. Josepha Hovevar (Lake Ct.) ob 11. obletnici smrti.

Razprodaja—

Trgovina "Familia" na 6116 Glass Avenue razprodaja v teh dneh pred Božičem vso svojo zalogo.

Popravek—

Pok. Jeanette Kocinski, katere pogreb je bil v soboto, je bila sestra dr. Valentina Kocinski, ne mati. Vsi člani družine Kocinski so že pomrli.

Fatica kriv—

Porota je v petek zvečer po 4 in pol urah razprav spoznala člana mestnega sveta Michaela Fatico za krivega sprejema podkupnine v zvezi z delitvijo dovoljenja za točenje in prodajo alkoholnih pijač. Kazen bo sodnik določil kasneje. Spoznan krivim je lahko obsojen do 10 let zapora.

Božič Slov. šole—

Slov. šola pri Sv. Vidu je zaključila v soboto pouk s 45 minut trajajočim božičnim sporedom. Učenci in učenke so deklamirali in peli božične pesmi.

Dobrodošli—

Preteklo sredo je prišel v Cleveland k svojemu bratu g. Jožetu Lebnu na 1254 E. 58 St. g. Miro Leben z družino. Dva fanta in dve deklici so se vpisali v šolo pri Sv. Vidu. — Dobrodošli med nami!

Za pecivo prosijo—

DSPB Cleveland prosi dobre slovenske žene in dekleta, naj spečejo kako pecivo za praznovanje sv. Stefana, ki ga društvo prireja za vse slovenske rojake in rojake v veliki dvorani Slovenskega doma na Holmes Avenue v soboto, 26. decembra. Igrali bodo "Veseli mornarji." Vsi vabljeni.

Letna seja—

Klub slovenskih upokojencev v Newburghu ima v sredo ob dveh popoldne letno sejo v SDD na Prince Ave. Po seji bodo na razpolago okrepcila. Vsi vabljeni!

Katoliška nadškofija
v "Svetu cerkva"

SANTA FE, N. M. — Nadškof tujakšnje katoliške nadškofije J. P. Davis je objavil, da bo njegova nadškofija zastopana skupno s 7 protestantovskimi škofijami v "svetu cerkva Nove Mehike." To je prvič, da je katoliška škofija stopila v tak svet. Brez dvoma se je to zgodilo v skladu z duhom o krščanskem občestvu, ki ga je poudarjal vatikanski vesoljni cerkveni zbor tekom letošnjega zasedanja.

Kanada dobila novo
zastavo

OTTAVA, Can. — Parlament je pretekli petek dokončno odobril novo kanadsko zastavo: rdeč javorov list na belem polju, ki se zaključuje na obeh koncih s precej širokim pokončnim rdečim robom.

Razprava o novi zastavi je vzbudila mnogo hude krvi ne samo v parlamentu, ampak tudi v javnosti, saj je trajala dolge mesece.

Za Goldwaterja je menda
samo še 20% republikancev

WASHINGTON, D.C. — To je baje dognal neki znan poizvedovalni zavod, ki so ga republikanski veijaki naprosili, naj ugotovi, kakšno je razpoloženje med republikanci napram senatorju. Okoli 64% republikancev baje želi, naj vodstvo stranko prevzamejo novi ljudje, ostenek pa se ni odločil nikamor.

Ti odstotki seveda ne bodo spreobrnili republikanskih voditeljev, vsakdo med njimi bo trdil svojo naprej. Zmeraj bolj pa sili v ospredje bivši podpredsednik Nixon, ki bi rad spravil svojega zaupnika na mesto glavnega ravnatelja stranki, sedanjí ravnatelj Burch se bo verjetno vendarle moral umakniti.

— Sviloprepjka živi in najbolje se uspeva na listih murve.

Vremenski
prerok
pravi:

Večinoma sončno in ne premrzlo. Najvišja temperatura 33, najnižja ponoči 25.

Novi grobovi

Amelia Bernardic

V soboto je umrla v Hawthornden State bolnišnici 76 let stara Amelia Bernardic z 12612 Maple Ave., roj Barberic v Karlovcu na Hrvaškem, od koder je prišla leta 1910. Bila je žena pok. Ivana, umrlega l. 1923, mati Mrs. Charles (Mary) Gyorgak, Mrs. John (Jane) Madden in Mrs. George (Emilie) Martin, sestrikrat stara mati, sestra Toma in Antona Barberic ter Roze Sambol (v Karlovcu). Bila je članica Majke Božje Bistričke br. 47 HBZ. Pogreb bo iz Grdinovega groba. zavoda na St. Clair Avenue v sredo.

Josephine Fink

V petek je umrla 43 let stara Josephine Fink s 31625 North Road, Willoughby, žena Antona, mati Norme. Pogreb bo jutri dopoldne iz Montreal groba. zavoda na E. 320 St. in Vine St. v cerkev Marije Magdalene ob desetih, nato na pokopališče.

Konec vladne krize
v Izraelu

JERUZALEM, Izrael. — Vladna stranka Mapai je izglasovala zaupnico odstopivšemu predsedniku vlade Leviju Eshkolu, ko ga je soglasno izvolila za svojega kandidata za predsednika vlade.

Pet članic NATO se bo
posvečevalo o atomskem
orožju v januarju 1965

PARIZ, Fr. — Ob koncu posvetovanja NATO pretekli teden je bilo objavljeno, da se bodo zastopniki petih držav, članice NATO, po vsej verjetnosti namestniki zunanjih ministrov, sestali prihodnji mesec na ponovne, podrobne razgovore o atomski oborožitvi NATO. Razpravljali bodo o večnarodnem brodivju, opremljenim s Polaris raketa, o angleškem predlogu o mešani atomski sili, ki naj bi obstajala poleg iz ladij, tudi iz bombnikov in podmornic, oboroženih s Polaris raketami. Angleži bi radi imeli v taki skupni atomski oboroženi sili tudi Pershing rakete, ki so jih kupile nemške oborožene sile v Združenih državah, pa Nemci za to ne kažejo nobenega navdušenja.

Konferenca naj bi se predvidoma vršila v Rimu ali v Haagu. Združene države bo na njej zastopal državni podtajnik G. W. Ball. Poleg njih se bodo konference udeležile še Anglija, Italija, Zah. Nemčija in Holandija.

Nekdaj obsežna močvirja

Pred 300 milijoni let so pokrivala eno tretjino ozemlja sedanjih Združenih držav močvirja.

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary A. Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$16.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$4.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$16.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Friday edition \$4.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 246 Mon., Dec. 21, 1964

Po osmem kongresu ZKJ

Osmi kongres Zveze komunistov Jugoslavije, kot se uradno imenujejo titovci, bi bil moral biti že davno. Tak kongres so zahtevala ne samo strankina pravila, ampak še bolj težave, ki jih je razvoj navalil na titovce. Program za kongres je bil v načelu tudi že davno postavljen, glasil se je: obnova "vodilne vloge" komunistov. Pod vodilno vlogo nam je treba razumeti komunistično diktaturo. Začela je torej šepati ta vodilna vloga, morala se je zmeraj bolj opirati na političen sistem, zmeraj manj pa na idejno osnovo komunizma.

Davna želja Titove tovarišije je idealna komuna, ki bi na svojem področju vodila vse javno življenje, gospodarsko, socialno, kulturno, športno, ideološko itd. Ta posel naj bi prevzela v komuni komunalna skupščina s svojimi organi. Bila naj bi središče in gonilna sila za vse pojave družbenega življenja v komuni. Steber komune naj bi bilo dobro komunistično gospodarstvo, ki naj bi ne skrbelo samo za blagor komunalnega prebivalstva, ampak tudi podredilo svoje cilje razvoju in napredku vse države. Ker "občani" kot režim imenuje prebivalce, niso dozorili za tako nalogo, manjka jim namreč za ta cilj in tako vlogo ne samo razumevanja, ampak tudi volje in veselja, pa tudi požrtvovalnosti in sposobnosti, je režim hotel naravno prevladati vse delo na lokalne komuniste.

Lokalni komunisti bi morali torej biti kolektivno komunistično vodstvo v vsaki komuni. Ne bi pa smeli komandirati, ampak samo prepričevati. Morali bi torej biti komunalni misijonarji in v ta namen imeti tudi vse lastnosti dobrih misijonarjev z gorečnostjo na čelu. Življenje je pa pokazalo, da takih gorečih in požrtvovalnih misijonarjev Tito nima med svojimi pristaši. Namesto misijonarskih talentov so raje razvijali vse odlike sebičnosti in samopašnosti in s tem morali spodkopati ugled režima in strank, ki je posebejljena v režimu. Tako je Tito s svojim vodstvom moral od leta do leta ugotavljati, da vodilno vlogo njegove stranke razjeda čas in se število vzornih komunistov topi iz dneva v dan. Treba je torej obnoviti komuniste in jih preobraziti v to, kar zahteva od njih stranka, treba je postaviti nov lik komunista, ki bi ga delovne množice spoštovale in se držale njegovih nasvetov. Taki duhovni obnovi naj služil novi kongres.

Program osmega kongresa je bil prirejen temu cilju. Vseboval je dve glavni nalogi: kritiko sedanjega stanja v stranki in iskanje novega duha za zanemarjene tovariše.

Za prvo nalogo so tovariši radi zgrabili, saj je imel vsakdo med njimi, od Tita do zadnjega titovca, dosti stvari za svojo nezadovoljnost. S kritiko je začel na kongresu sam Tito s svojim uvodnim govorom. Ker je njegov govor moral poleg kritike obravnavati tudi tekočo komunistično domačo in zunanjo politiko, zato je bil kritiki odmerjen primeroma majhen del njegovih izjav. Še bolj kratka in nejasna so pa bila njegova izjavljanja, kako naj stranka potom duhovnega preporeka komunistov dvigne in ustali svojo "vodilno vlogo". Česar ni obširneje kritiziral on, so čudali njegovi ožji sodelavci Kardelj, Ranković in Vlahović. Posebno zadnja dva nista varčevala z očitki na vse nape stranke in njenih članov. Prav nobena zadeva v stranki jima ni bila všeč.

Tako se je kongres začel v znamenju kritike z vrha. Ostali govorniki so dobili pogum in tudi začeli kritizirati vse povprek, pri tem so pa radi pozabili, da bi bilo treba reči nekaj tudi o duhovni obnovi. Kadar so se spustili na to polje, so zadovoljili s splošnimi pripombami in revnimi naveti. Zato je kritika prevladovala na kongresu, pri tem pa razgalila vso notranjo trhljost komunističnega režima, česar niso mogli prikriti tudi vsi uradni slavošpevi dosedanjim komunističnim uspehom, ki jih je seveda moral vsak govornik vplesti v svoja izjavljanja, da je ostal vsaj na zunaj na pravi liniji.

Vkljub temu so kongres morala razna vprašanja, ki se jih režim izogiba, če le more. Vzemimo na primer vprašanje o samoupravi. Samouprava je postala steber titoizma, pa tudi ena med njegovimi glavnimi bolečinami. Beseda sama jamči članom samouprave nekaj svobode, ne politične, pač pa gospodarske, socialne, kulturne itd. Titovci ne nasprotujejo taki svobodi, ako se pokori "nasvetom" vodilnih komunistov. Člani samouprave pa tako omejene svobode nočejo. Celo komunisti sami se ji protivijo, ne morda le v društvih, podjetjih, tudi v takih političnih telesih, kot so občinske, okrajne in celo republiške uprave.

Tako je med komuniste same zašel spor in razkol. Nekateri so ostali strogo na liniji, drugi so krenili v liberalne struje in zahtevali za skupnosti, kjer sodelujejo, več svobode, neodvisnosti in pravico kritike tudi navzgor. Po tej poti so šli titovci tako daleč, da so se kar javno dajali med seboj na primer o kulturnih problemih, v gospodarstvu in na narodnih tleh. Star spor med narodi je butnil zopet na dan, posebno med Zagrebom in Beogradom. Včasih se je

oglasila tudi Ljubljana, toda bolj ponižno, kot je to pri Slovincih navada.

Debata na kongresu je zato postavila na dnevni red vprašanja, ki jih dnevni red ni predvideval: ali je v sistemu totalne diktature sploh mogoče tudi omejena svoboda v obliki samouprave na kateremkoli področju, da ne mislimo na politično? Ali je v sistemu totalne diktature mogoče izvajati načelo politične federacije? Ali ni za federacijo in samoupravo potrebna neka minimalna svoboda, ki je totalna diktatura ne more zadovoljiti, ako noče spraviti lastnega obstoja v nevarnost?

Odgovorov na ta in podobna vprašanja kongres ni mogel dati. Ako bi dal pritrdilne odgovore, bi se osmešil s svojo lastno nedoslednostjo. Ako bi dal odklonilne odgovore, bi priznal polom svoje dosedanje politike.

Kongres je torej dosegel to, česar Tito s svojo ožjo družbo ni pričakoval: odprl je stare rane, ki niso zaceljene še od vojnih časov, ni pa našel nobenega zdravila, da bi jih zacelil. Zato se je v svoji glavni resoluciji izogibal bistvu svojega programa in se omejil na tehnično plat komunizma, izraženo v idejah o izboljšanju štatuta in brisanju nekaterih organizacijskih napak itd.

Oton Ambrož

Sence preteklosti, ki težko padajo na sedanost

Med knjigami, ki smo jih čitali v zadnjem času, je posebno globok vtis zapustila knjiga "Porast sovjetskega imperija", študija o sovjetski zunanji politiki, ki jo je napisal bivši poljski opolnomočeni minister Jan Librach, ("The Rise of the Soviet Empire", Praeger, N.Y., 382 str.). Avtor je sedaj komentator pri Radio Free Europe. Z velikim trudom je preučil vse službene dokumente, ki so jih izdale številne države o njihovem razmerju s Sovjetsko zvezo. Razen tega je vestno vzporejal vse do sedaj objavljene memoarje državnih in diplomatskih, ki so neposredno sodelovali v teh usodopolnih dogodkih.

Minulo je že skoraj dvajset let od zadnje svetovne vojne, vendar ni pravega miru. Antihitlerjevska zveza je zmigala v vojni, ni pa znala zagotoviti miru. Živimo v razdobju, ki ga splošno imenujemo hladna vojna, v katerem ni ne miru ne vojne. V zahodnih deželah, pravi avtor, upravljajo to nemirno stanje v zvezo z zlonamernimi sovjetskimi dejanji proti svobodi in neodvisnosti mnogih narodov v nedavni preteklosti in z rovarjenjem v sedanosti. To hladno vojno proti nekdanjim zaveznikom je Sovjetska zveza začela že l. 1941 proti Poljski, l. 1943 proti Kitajski in Grčiji, in malo pozneje proti Angliji. Librach vidi začetek preloma v vojni koaliciji v Varšavski vstaji, 20-letnico, katero so tako svečano proslavili v Washingtonu v prisotnosti predsednika Johnsona. Kakor je znano, Rdeča armada je tedaj čakala v neposredni bližini, na drugi strani Visle, dokler hitlerjevci niso uničili hrabre poljske borce in sicer samo zaradi tega, ker Poljska domovinska vojska ni bila komunistična. Sovjeti so celo prepovedali zahodnim zaveznikom priskočiti jim na pomoč z letalskimi silami. Poljaki, poleg židov in narodov Jugoslavije, največje žrtve te vojne, so izgubili v 63 dneh borbe 200.000 mrtvih vojakov in civilistov.

Librach je prepričan, da hladna vojna najbolj odgovarja komunistični tehniki dialektične propagande (ki spreminja črno v belo) in tajne subverzije, od katerih Moskva pričakuje, da ji bodo prinesli gotove rezultate v daljšem razdobju z relativno malo rizika. Zagovarjajo "miroljubno koeksistenco", seveda s pozicij nuklearne in konvencionalne vojaške sile, in sicer kot neko leninsko načelo. Nasprotno je proglasil Lenin v svojem govoru Centralnega komiteja na osmem sovjetskem partijskem kongresu neizbežnost vojne med Sovjetsko republiko in tako imenovanimi buržoaznimi državami. Ko je natanko preučil "Sočinjenja" (celokupna Lenina dela v ruščini), je avtor prišel do zaključka, da je nemogoče citirati Lenina, da je on razumel pod miroljubno koeksistenco zares mir, kakor ga razumejo ljudje dobre volje. V resnici je pod tem razumel silo in

nasilje, in samo tako ga je mogoče citirati.

Če upoštevamo vse relevantne komunistične dokumente, ima koeksistenco zopet svoj poseben dialektični pomen, namreč neiskreno je zamišljena. Sovjetska vlada si namreč pridržuje pravico, da pomaga z vsemi sredstvi, tudi z oboroženo silo, državljanske vojne, ki jim pravijo narodno-osvobodilne, oziroma vstaje, izzvané po komunistični manjšini. To so "pravične vojne", in sploh oni odločajo o tem, katere vojne spadajo v to kategorijo. Glede notranjega razvoja neke države, prehod državne oblasti je nasilen, če komunistični režim ni sprejet brez odpora. Čeprav je bil prehod oblasti miroljuben, ko komunisti osvojijo oblast, vladanje je nemogoče brez nasilja, ker manjšina vlada proti volji večine. Potemtakem, pravi Librach, koeksistenco držav z različnimi socialnimi sistemi postaja dvomljiva s sovjetskimi pridržavanjem pravic, da z orožjem podpirajo preobrate. Novi sovjetski partijski program izrecno odbija vsako mešanje Zahoda v notranje zadeve držav, kjer je izbruhnila državljanska vojna, izzvana po komunistih, ali kjer so že osvojili oblast, toda prišlo je do narodne vstaje, kot v primeru Madžarske in Tibeta. Bistvo te doktrine leži v vsiljevanju takega komunističnega pojma koeksistence zahodnemu svetu. Po domače bi se temu reklo: "Kar je mojega, to je samo moje, kar je pa tvojega, to je tudi moje."

Sovjetsko-nacistična konspiracija

Pojava Hitlerjeve napadalnosti je imela ogromen vpliv na sovjetsko zunanjo politiko. Z njim so takoj podaljšali pogodbo iz leta 1926, ki je znana pod imenom Rapalla. Librach dokazuje na podlagi diplomatskih dokumentov, da je ravno sovjetska vlada vzela v svoje roke pobudo, da pripravi razdelitev bogatega plena z bodočim osvajalcem. To je sicer potrdil sam Molotov, ki je imenoval Stalina v prisotnosti Ribbentropa pooblaščenika sovjetsko-nacistične kolaboracije (23. avgusta 1939). Sovjeti so bili tisti, ki so predložili nacistom tajne protokole o razdelitvi vzhodne Evrope. Prvikrat so prikazani v tej knjigi v vseh podrobnostih istočasna dvojna sovjetska pogajanja od aprila do avgusta 1939, na eni strani resna z nacisti, na drugi strani pa hinavska z Angleži in Francozi, da jih vodijo v zablodo. Tedaj so že sklenile vse sosedne vzhodno-evropske države, z izjemo Rumunije, ne-napadalne pogodbe s Sovjetsko zvezo, ki so imele poteči ob koncu leta 1941!

Velika je bila razlika, kako so se obnašali Sovjeti pri pogajanjih z nacisti, in sicer od odpravnika poslov Astahova do samega Stalina, in kako zahodnjaki. Z nacisti so bili vljudni in obzirni ter so se držali diplo-

matskega protokola. Nasprotno z Angleži in Francozi so bili pogostoma ošabni, kar je včasih prehajalo tudi v žalitve. Pogajanja z njima so bila zelo težka. Značilno je bilo, kako je znal biti Zdanov ironičen glede pravic manjših narodov, kakor tudi glede definicije posredne agresije, katero so Sovjeti pozneje tako obilno uporabili. Ze tedaj so smatrale vse prizadete države, od Finske do Rumunije, prihod Rdeče armade kot dozdevnega zaščitnika njihove neodvisnosti kot narodno katastrofo. Zahodnjaki niso mogli na to pristati. Le v Hitlerju je našel Stalin udeleženca, podobnega njemu samemu, neskrupuloznega cinka do skrajnosti. Kar jim Angleži in Francozi niso mogli dati, to jim je dal Hitler. Sovjetsko-nacistična kolaboracija je prišla do viška.

Medtem so imeli Sovjeti s Hitlerjem še širše namene, da namreč razdelijo vso vzhodno poloblo v "naravna vplivna področja" med Nemčijo, Sovjetsko zvezo, Japonsko in Italijo, po dokumentih, ki jih je objavilo ameriško zunanje ministrstvo. Toda ta pogajanja so propadla, ker so Sovjeti zahtevali mnogo več, kot je bil Hitler pripravljen jim dati.

Zahodnjaki so pozabili na — Clausewitz

Ko je nazadnje Hitler napadel Sovjetsko zvezo, je Molotov vprašal nemškega veleposlanika: "Ali smo to zaslužili?" Treba je priznati iskreno, res tega niso zaslužili! Tako je prišlo le zaradi sile razmer do nenaravnega zavezništva. Ošabno obnašanje Sovjetov z Angleži se je nadaljevalo tudi sedaj, ko so imeli skupnega sovražnika in ko so bili tako odvisni od zahodne pomoči. Tako je Churchill pisal za Molotova, da je dopisovanje z njim brezkoristno, če se pa gre predaleč, se konča z lažmi in žalitvami. Librach pravi, da je bilo nevarno za Anglijo, da svoje strateške načrte ni prilagodila posebnim značilnostim novega udeleženca, ter da je tako lahko pozabila okoliščine, ki so ga prisilile stopiti v vojno. Tudi ameriško stališče je bilo čisto nepolitično, ko so se približale odločilne bitke vojne. Popolnoma so pozabili na izrek, ki ga komunisti pripisujejo Leninu, namreč da je vojna nadaljevanje politike z drugimi sredstvi. To definicijo je prvi zapisal pruski general in znani teoretik vojaških ved Clausewitz.

Prvotno britansko poenostavljenje tega položaja se je še bolj poslabšalo, ko so Amerikanci ločili vojaško strategijo od potencialnih političnih posledic. Zaradi tega pomanjkanja političnega predvidenja je bil mir izgubljen. Prvi sovjetski vojni cilj je bil zagotoviti pri zahodnih zaveznikih plen, dogovorjen s Hitlerjem! Zato je bilo potrebno, da Rdeča armada vsiljuje komunistične režime vzhodni Evropi. Do takega položaja je prišlo, pravi Librach, s sprejetjem Sovjetske zveze kot "demokratskega" zaveznika, zaradi pomanjkanja razumevanja političnega in strateškega pomena narodov vzhodne in centralne Evrope, zaradi prestrogo naložen brezpopojne predaje Hitlerjem obotavljajočim zaveznikom ter zaradi odklonitve Churchillovih načrtov za invazijo jugovzhodne Evrope. Bilo je stikov s predstavniki Madžarske, Rumunije in tudi Bolgarije, posebno pred koncem vojne, toda zahodni zavezniki niso temu izkazali dovolj pozornosti, tako da so tudi nje pahnili v sovjetski plen.

Največja politična pogrška zahodnih zaveznikov je bila sprejetje sovjetskega pojma o "priateljskih vladah" do Moskve, kar je dalo vzgled mednarodne zakonitosti vmešavanju Rdeče armade v notranje zadeve sovjetskih sosedov in razširilo oblast Sovjetov do Labe. Glavni sovjetski cilj je bil vladati nad neodvisnimi nekomiunističnimi državami, ki dele Ru-

sijo od Nemčije in ostale Evrope. Najprej so se potrudili, da jim zahodni zavezniki priznajo meje, katere jim je priznal Hitler, namreč polovico Poljske države vzhodno od razmejitelne črte Ribbentrop-Molotov, tri baltijske države, romunsko Besarabijo in severno Bukovino ter strateške dele Finske. Ko je prispel Molotov v Washington v pomladi 1942, se je trdilo v diplomatskih krogih, da je omenil Rooseveltu, da je Hitler razumel sovjetske ozemeljske potrebe v vzhodni Evropi kot zahodni zavezniki. Navsezadnje na teheranski konferenci zahodnjaki so pristali na vse sovjetske zahteve.

Sovjetska diplomacija je dosegla nepričakovan uspeh, ki še do danes ni pojasnjen. Churchill pravi v knjigi "Zapiranje obroč": "Velike in nesrečne spremembe so padle na nas v območju dejstev," medtem ko je pisal sicer uradno priznani ameriški strokovnjak za komunizem, bivši veleposlanik Kennan, o "neopravičljivi stopnji neznanja o bistvu ruskega komunističnega gibanja, o zgodovini njegove diplomacije". Tedaj, v novembru 1943, ni več bilo nevarnosti separatnega miru med Rusijo in Nemčijo, kar je stalno skrbelo zahodnjake.

Otvoritev druge fronte, glavna sovjetska vojaška zahteva, se je približala uresničenju. Kako je do tega moglo priti? Librach pravi, da so sovjetski uradni arhivi nedostopni, medtem ko so objavljeni zahodni dokumenti daleč od popolnosti. Sovjeti so toliko očitali cordon sanitaire-u, baje uperjenemu proti njim, navsezadnje so se z njim samim obdali. Zelo nedoločeni britanski načrt za invazijo Balkana (čez Istro in Ljubljanska vrata) so naleteli na skupni odpor Sovjetov in Amerikancev, pravi Robert Sherwood v svoji knjigi "Roosevelt in Hopkins". Razpuščenju Kominterne pol leta poprej so pripisali preveliki pomen. Medtem ko so Sovjeti zahtevali drugo fronto (italijansko fronto niso priznali kot tako), nikomur ni prišlo na misel, pravi pisec, da zahtevajo drugo sovjetsko fronto na Daljnem vzhodu, kjer so vodili zahodni zavezniki težko borbo z Japonsko.

Rdeča armada je vsilila komunizem

Sovjetska vojska je prodrla v zavezniško Poljsko in je zahtevala polovico starega ozemlja po pogodbi, ki so jo zaključili s Hitlerjem! Peta delitev Poljske je postala dejstvo, medtem ko so prevzeli oblast v zahodni polovici Lublinski Poljaki, komunisti, ki jih je krstil Churchill (Dalje na 6. strani)

Kegljaški turnir

Cleveland, O. — Dramatsko društvo "Lilija" bo 10. januarja 1965 začelo kegljaški turnir v kegljaški dvorani Pozelnik za 15721 Waterloo Rd.

"Lilija" se vedno trudi, da svojim članom in prijateljem nudi duševno in telesno razvedrilo skozi celo leto. Sedaj v teh zimskih mesecih je eno glavnih takih razvedril kegljanje. Ta šport se je v zadnjih letih ogromno razširil po vseh državah Amerike in izven nje. Tudi ni čudno! Saj je to zelo zdrav šport, ki oživlja telo in duha. Zraven tega pa je dostopen in blagodejen tako za mladino, kot za odrasle, tako za moške kot za ženske.

Lansko leto je za tak turnir vladalo veliko zanimanje, zlasti med dekleti in ženami! Upamo, da se bo za naš januarski turnir prijavilo še mnogo več tekmovalcev in tekmovalk!

Vsi tekmovalci morajo biti člani "Lilije." Prijave za turnir pošljite čim prej, a najdalje do konca tega leta na naslov športne referenta: Lojze Mohar, 19718 Kildeer Ave., tel.: IV 6-4597.

LILJA

Voščila za praznike

Euclid, O. — Vesele božične praznike in božjega blagoslova polno novo leto 1965 želim vsem dragim rojakom po vsej naši širni novi domovini. Naj bi prihodnje leto prineslo tako zaželeni mir med vsemi narodi in vladarji, naj bi napolnilo človeška srca s tisto pravo, božjo ljubeznijo, katero deli Božje Detece v jaslicah ob tem svetem božičnem času.

Ob koncu leta bi se želela prav lepo zahvaliti vsem, ki sodelujejo pri našem slovenskem listu Ameriška Domovina, vsem, ki prispevajo tako lepe dopise in novice iz vseh krajev, posebno resnične novice iz naše stare, rojstne domovine. Hvala tudi za lepe romane in povesti, ki nas zabavajo in krajšajo čas posebnost sedaj, v zimskem času.

Dnevnik Ameriška Domovina je za nas vedno bolj pomemben, vedno bolj vreden in zanimiv. Imeti bi ga morala vsaka slovenska družina, da bi še dolgo živela naša slovenska pisana in tiskana beseda. Zelo me veseli, da naša clevelandska Ameriška Domovina potuje po vsem svetu, roma prav povsod, kjer so naseljeni naši slovenski rojaki-izseljenci.

Spoštovanemu uredništvu voščim prav vesele božične praznike. Listu želim mnogo novih naročnikov v novem letu, z željo, da bi Ameriška Domovina še dolgo lahko pisala v našem materinskem jeziku. To Vam iz vsega srca želi naročnica

Mary Gombach

Glas z Ely v Minnesoti

Ely, Minn. — Rojakinja Frances Skala bere Ameriško Domovino že nad 50 let in utegne biti ena njenih najstarejših čitateljic v njej deželi. Preteklega 11. septembra je dopolnila 90 let. Rojena je bila v Prigorici pri Ribnici na Dolenjskem, od koder je prišla leta 1894 k svojemu očetu Roku Lozarju na Ely. Ta se je po prvi svetovni vojni vrnil domov v Slovenijo. Kot mlado dekle se je poročila z vdovcem Jožetom Skalo, ki je imel znano gostilno na Sheridan Street. Sedaj ji streže najmlajša hči Viktorija. Ob nedeljah spremlja mater tudi v cerkev k službi božji. Želimo ji še mnogo let zdravja in zadovoljstva!

Mrs. Anton Gornik je srečno prestala operacijo v tukajšnji bolnišnici. Upajo, da se bo lahko skoraj vrnila na svoj dom.

Mrs. Jakob Peshel je bila odvedena v St. Mary's bolnišnico zaradi infekcije na očesu.

Rojak Jože Vrečar je bil te dni prepeljan iz Winton v St. Mary's bolnišnico, kjer so ga ponovno operirali.

Pretekli torek, 8. decembra, smo imeli tod volitve župana in mestnega odbora. Z veliko večino je bil za župana izvoljen Jože L. Pucel, za aldermana pa Rudolf Horvath, John S. Seliga in Robert J. Kovall. Zadnji je dobil 1660 glasov od 2.306 oddanih. To pove, kako je priljubljen med volivci.

Vsem naročnikom in čitateljem AD vesele božične praznike in srečno novo leto!

Zastopnik J. P.

Žalostno sporočilo

Cleveland, O. — Dobroznani rojak G. Ivan Mlečnik s 6517 Bonna Avenue je dobil iz starega kraja sporočilo, da mu je v 90. letu starosti umrl oče Janez Mlečnik. Pokojnik je bil kolarški mojster na domačiji v Rožen pri Borovljah na Koroškem. Bil je zaveden Slovenec, boječ za pravice slovenske narodne manjšine na Koroškem v Avstriji.

Slovenci iz okolice Borovlj so mu zadnje nedeljo priredili veličasten katoliški pogreb. Naj počiva v miru božjem!

Ivanu in njegovi družini naše iskreno sožalje!

Družina J. Spindler

KANADSKA DOMOVINA

Voščila iz Slovenskega Toronta

Mnogo sreče in miru za Božič ter blagoslovljeno novo leto 1965 želijo uredništvu, upravi in sodelavcem AMERIŠKE DOMOVINE, ter njenim čitateljem, posebno onim v Kanadi

ZASTOPNIK IN DOPISNIKI
"KANADSKA DOMOVINA"
IZ SLOVENSKEGA TORONTA

Upanje, mir in ljubezen za Božič

Pred nedavnim sem bral lepo božično voščilo. Glasilo se je: "Naj te prevzame veselje Božiča, ki je upanje, duh Božiča, ki je mir in srce Božiča, ki je ljubezen."

Ko bi ljudje v poplavi voščil res želeli drug drugemu tega veselja, tega duha in to iz srca! In da bi te iskrene želje postale darilo! Koliko malih in velikih problemov med sosedmi, v naročjih in med narodi bi bilo z lahkoto rešenih. Tako pa črtamo meje, delamo revolucije, bijemo po nasprotniku in mislimo, da si gradimo veliko mesto v zgodovini. V resnici pa niti s sosedom ne znamo živeti v miru; še manj: še lastnega miru

pogrešamo. Vendar naj bi nam vsak Božič prinesel vsaj malo upanja, ki bo odsev miru v nas in med nami, da bi zopet enkrat lahko rekli, da se je vsaj nekaj ljubezni vrnilo k nam.

Besede so poceni, tudi besede lepega voščila. Vrednost besed se šele dvigne, če pridejo res iz srca, če voščilo postane tudi darilo. Dati bližnjemu veselja, navdajati ga z mirom in mu dati nekaj od svojega srca se pa pravi, pokloniti mu del samega sebe. Vsakdo res ne zmore takega darila. Nihče ne more darovati, česar sam nima. A nihče ni tako prazen, da bi vsaj nekaj dobre volje ne bilo v njem, vsaj toliko, da bo sprejel, če mu kdo

ponuja božičnega veselja, pravega duha in ljubezni.

Veselje Božiča, ki je upanje.

Bistvo veselja v Božiču je, da je Bog rojen na zemljo. Božič sin je postal enak človeku in se je naselil med ljudmi. To dejstvo je navdalo z veseljem Marijo, Jožefa, pastirje in Modre z Jutrovega. Kar nenadoma so spoznali, da niso več sami, da človek ni več sam na svetu, da ni več prepuščen svojim slabostim in sovražnim silam tega sveta. Kakšno upanje v tej veselji zavesti, da bo Bog ostal med ljudmi in jih bo učil urejati njihove zadeve vsakdanjega življenja.

Vesel Božič voščim. To voščilo pa bo iskreno samo, če bom v sveti noči res odprl vrata srca, da bo Bog res prišel in z menoj odšel v novo leto. Potem se mi ni treba bati ne srečanj, ne dela, ki me čaka in ne križa. Dnevi, ki prihajajo, bodo veseli, veseli na delu in veseli med ljudmi. Na tak način bo več uspehov in manj težav.

Duh Božiča, ki je mir.

Pravi mir izhaja iz vesele zavesti, da je Bog med nami. Te zavesti je pa danes tako malo. Ni čudno torej, da je toliko govorjenja o miru. Na vseh štirih straneh neba pozivajo na delo za mir. Na najpotrebnejše pa pozabljajo. V prvi vrsti potrebuje miru človek: tisti, ki je lačen, kot tisti, ki je prešit; tisti, ki vlada tako kot podložnik. Kako bo razdvojen in nemiren človek delal za mir med ljudmi?!

V sveti noči je bil mir sicer oznanjen vsem ljudem, a deležni so ga bili samo oni dobre volje. Isto angelsko oznanilo, ki je navdalo z mirom pastirje in sv. družino ter Modre z Jutrovega, je razburilo Heroda in mu vilo strah v dušo. V njem ni bilo prostora za dobro voljo in ne za mir. V njem je bil samo Herod, samo strast, samo oblast in samo ego. Miru polne božične praznike vsem. To je eno. Drugo pa je, da bom sam poln božičnega miru. Glavno je, da mene ta mir prevzame, da pri meni najde prostora, da mu jaz odprem vrata na stežaj, da jaz sprejemem nebeško voščilo miru. Tako bo vzpostavljen mir vsaj v majhnem delcu človeštva.

Srce Božiča, ki je ljubezen.

Če v Božiču srce nima glavne besede, potem Božiča ni. Kdor v Božiču misli samo na to, kaj bo prejel, ta Božiča ne bo doživel. Če ima Bog človeka tako rad, da njegov Sin postane človeku enak in se med ljudmi naseli, je skoraj nemogoče, da bi človekova ljubezen ostala negibna, mrtva, mrzla, sebična. V Božiču naj srce daje, ne da bi pričakovalo povračila.

Voščilo ljubezni za Božič vsem.

Ko premišlujem kako in komu bi jo izkazal tudi v dejanju, se potrebe kar kopicijo pred očmi. Pred temi potrebami se zdim kot pritlikavec. In to tudi sem. Rad bi postal velik dobrotnik po svoji volji, a hočim vsak dan trdega srca mimo soljudi. Trd sem, ko pričakujejo dobre besede, gluhi, ko iščejo razumevanja, brezčuten, ko trpijo. Če mi bo Božič res dal, da bom slišal in videl in čutil utripe potreb bližnjega vsak dan, na vsak korak, potem bo voščilo ljubezni postalo darilo ljubezni.

Voščimo si za Božič in novo leto in v teh voščilih naj bodo izražene želje, misli in volja dati bližnjemu UPANJE, MIRU IN LJUBEZNI.

Naj veljajo ta voščila vsem, ki naš list AMERIŠKO DOMOVINO urejajo, upravljajo in tiskajo. Njihov trud in delo naj

ponese ta voščila povsod, kamor list zahaja, vsem bralcem in prijateljem lista in po njih vsem Slovincem, ki so dobre volje, doma in v širnem svetu.

"Naša Moč" za Božič

TORONTO, Ontario. — "Naša Moč" je periodično glasilo Hranilnice in Posojilnice slovenskih župnij v Torontu. Od časa do časa seznanja člane in tudi druge slovensko javnost o napredku te denarne ustanove in budi v njih zadržnega duha.

Nova številka tega lista je izšla tudi za letošnji Božič. Iz nje povzemamo samo par zanimivosti. Ob ustanovitvi je bilo vprašanje, če je dovolj Slovencev v Torontu, da bosta mogli uspeševati dve Hranilnici in Posojilnici. Čas je pokazal, da jih je, saj vsako leto pristopi blizu 200 novih članov. Tako, da se jih je dosedaj že vpisalo do 1300.

Nadalje se list vprašuje in seveda tudi odgovarja, koliko so letos, nekako v 11 mesecih, člani že prihranili? Prihranki dosega že do dva milijona dolarjev. S temi prihranki so člani plačevali svoje obveznosti in jih nalagali na hranilne vloge. Ta visoka številka kaže, da so letos naši ljudje dobro zaslužili in pridno varčevali.

Kaj pa je Hranilnica in Posojilnica nudila svojemu članstvu? Zamenjala jim je približno 7000 osebnih čekov v vrednosti nad en milijon dolarjev. Poleg tega jim je vnovčila najmanj 11.000 drugih čekov, katerih vsota prvo daleko presega. Izdala jim je nad pol milijona posojil, ki so pri H. in P. še vedno najcenejša in najlažje dosegljiva. Vsota vsega denarja, ki je šla skozi urade Hranilnice in Posojilnice slov. župnij je že dosedaj, ko finančnega leta še ni konec, preseгла 4 milijone dolarjev. Iz tega lahko vsakdo razvidi, kako, važno poslanstvo opravlja ta ustanova: prihranki slovenske varčnosti ostanajo v službi Slovincem.

Odbor.

Doživetje v tihoti dveh dni

TORONTO, Ont. — Zbrala se je družina 67 mož in fantov: Studentje srednje šole in stari oče, delavci iz tovarne in upravnik, inženir, podjetniki in delavec, oče in sin. Tako različni po starosti in vsakdanjih opravilih, a so na mah postali ena družina, ko je v domu padla zavesa molka.

Dom očetov Oblatov jim je nudil vsega, tako da so naenkrat pozabili, da sploh še česa od tega sveta potrebujejo. Obilje vsega jim je obrnilo pogled na pomanjkanje duhovnega. Čutili so, da so velika družina, so komaj drug drugega opazili. Nihče ni bil nikomur na poti.

Oče misijonar jih je namreč popeljal v povsem svojski svet, v svet lastnega jaza. Ta svet vendar vedno nosimo s seboj, a tako redkokdaj mislimo nanj. Ko pa ni časa in ne miru. V ta svet se je vsakdo zagledal, po njem brskal in ga deval v red pri svetli luči, ki jo je oče misijonar prizigal ob večni Luči.

Po dveh dneh trdega dela s samim seboj in ob obilnih razgovorih s samim Bogom so vsi občutili, kaj je tisto, ki prinaša resnično srečo že na tem svetu. Solze sreče so jim blestele v očeh, ko so mogočno zapeli: Tebe Boga hvalimo. Očetje oblati, hvala vam za krasno domovanje, oče misijonar, hvala Vam za luč in toplino sreče.

Udeležence duhovnih vaj 12. in 13. dec. 1964.

— Čisto zlato je premehko za izdelavo trajnejših prstanov.

Ob desetletnici prve slovenske cerkve v Kanadi

TORONTO, Ont. — V mesecu decembru letos je poteklo 10 let od dne, ko je bila zgrajena v Kanadi prva slovenska cerkev. 8. decembra 1954 je škof dr. Gregorij Rožman imel v njej prvo sveto mašo. 19. decembra 1954 jo je blagoslovil torontski nadškof, kardinal McGuigan.

Težko je pisati danes, kaj so pred 10 leti doživljali in občutili tisti, ki so tako težko pričakovali lastnega verskega in kulturnega središča. Gostovanje pod tujimi strehi je težka in draga zadeva, ki zahteva mnogo osebnih žrtv. Zato je razumljivo, da je tistega decembra vladalo med večino Slovencev v Torontu veselje; navdajal jih je ponos; samozavest se jim je dvignila. Podobno doživlja družina, ko se prvič naseli v lastnem domu.

Prva slovenska cerkev v Kanadi je bila resnično sad osebnih žrtv. V prvi vrsti je moral za njeno uresničitev veliko prestat tedanji župnik č. g. dr. J. Kolaric C. M. Njega je nekoliko bolj bolelo in prizadelo vsako nerazumevanje, zapreke in nasprotovanja, kar vse se je kopolilo med gradnjo. Cerkev z dvorano je bila pač nekoliko bolj njegova srčna zadeva, kot zadeva drugih. V drugi vrsti so bile pa denarne dajatve vernikov tedaj zvezane z večjimi žrtvami, kot so danes. Tedaj še ni bilo med nami trdnih podjetnikov, plačanih osebnih slovenskih domov in ustaljenih poklicev. Stotaki in desetaki za cerkev so bili tedaj res darovi vernih src in čisto darovi ubogih vdov. O tem bi vedel mnogo povedati č. g. J. Kopač C. M., ki je tedaj kaplanoval pri Mariji Pomagaj, in je pri nabiranju darov napravil mnogo potov.

Prav je, da ob tej obletnici približemo tudi to, da so prvo slovenske cerkve v Kanadi postavili s svojimi duhovniki ljudje, ki so bili leta 1945 določeni za pokolj, ko je v Sloveniji zavladalo borbeno brezboštvo. Zato je ta cerkev in seveda tudi župnija izraz hvaležnosti Bogu in Mariji za podarjeno življenje, obenem pa izraz volje: živeti hočemo. Živeti in delati hočemo kot svobodni ljudje in verni Slovenci v lastnih prostorih in pod lastno streho.

Ob gornjem dejstvu bo vsakega lahko razumljivo, kdo se je pred 10 leti najbolj prizadeval, da bi preprečil cerkev in dvorano. Komunizem. Njemu ne gre v račun, če ljudje častijo Boga in se zbirajo v svojih cerkvah in dvorah. V takem zbiranju vidi komunizem izraze ljudskega odpora proti svojem brezbožnemu delovanju. Zato ni čudno, da so v dneh gradnje in še pozneje napeli vse sile, da bi cerkev preprečili. Netili in podpihovali so osebe in politične razlike med naseljenci ter širili laži o tedanjem g. župniku in o njegovih pomočnikih. Tega dejstva tudi po desetih letih ne smemo prezreti, čeprav so tisti, ki so bili cerkvi najbolj zvesti tako pri gradnji kot deset let pri vzdrževanju danes smatrani kot manjšina in se kot taki čutijo odrinjene. Vprašanje je, kdo bi cerkev gradil, če oni ne bi pred desetimi leti vzdržali in uspeli?

Res je, da se je slovenska skupina v Torontu v desetih letih v marsičem spremenila. Narastla je za več tisoč duš. Prvim po vojnim naseljencem, ki so postavili cerkev Marije Pomagaj hitro raste mladi rod. Številni so med nami tudi priseljenci, ki so že v mladih letih doma vdihavali komunistično ozračje. Tako nastajajo številni problemi sožitja med: staronaseljenci, ideološko-politično emigracijo, nji-

hovimi otroci in ekonomskimi naseljenci. Naravno in zdravo bi bilo, da bi iz tega sožitja treh ali štirih miselnih rodov nastala nova, zdrava miselnost. Najbolj naravno stikališče različnih miselnosti naj bi bila cerkev, kjer bi vsi mogli najti tisto življenjsko načelo, ki zbližuje. V cerkvi nam vsem nalagajo iste dolžnosti in nas navajajo k skupnemu cilju. Cerkev ni samo telesno, je tudi duhovno zbirališče in ni prebirašče in njena naloga je ustvarjati skupno miselnost.

Ali je v prvih desetih letih cerkev Marije Pomagaj v tem oziru kaj dosegla? (Ne govorim tukaj o doseženih nadnaravnih uspehih!) Nekaj gotovo. Vsega doseženega se niti ne da zabeležiti. Brez dvoma pa uspehi v tem oziru še niso zadovoljivi in bodo šele takrat, ko se bodo v cerkvi in pri cerkvi počutile vse miselne skupine kot doma, kot na svojem in kot med svojci. Tega na žalost danes še ni.

Ob tej priliki naj omenim še en dogodek, ki je značilen. Ravno po desetih letih, ko je bila dograjena prva slovenska cerkev v Kanadi, je bil kupljen

prvi slovenski dom v Torontu. Kjerkoli po svetu so ali še bodo Slovenci brali to novico, se bodo veselili z nami in bodo ponosni na nas. Zeleti bi bilo samo to, da bi tudi vsi Slovenci v Torontu ta dom sprejeli z istim veseljem in ponosom, ker bo — na kratko povedano — služil samo dobri stvari. Zaradi slovenskega doma ne bo nihče prikrajšan in dom ne bo nikomur in ničemu v konkurenco, nasprotno, nova ustanova more biti 10 let stari cerkvi Marije Pomagaj samo v pomoč. Slovenskega doma se namreč držijo darovi in žulji istih ljudi kot cerkve Marije Pomagaj. Oboje podvigov so zamislile iste misli, dobre misli, slovenske misli, verne misli. Obema ustanovama daje rast toplina istih src, dobrih src. In ko takih dobrih src med nami ne bo več, bo mrzlo tako v cerkvi kot v domu in tedaj bo težko še kaj povedati o Slovincih v Torontu.

Lahko rečemo, da je bilo prvo desetletje plodovito in veliko je bilo narejenega kljub napakam, ki jih imamo ljudje in kljub sebičnosti, ki se nas drži. Z optimizmom stopimo v drugo desetletje. Pravi duh, katerega zakladnica je cerkev, naj nas vodi (Dajle na 4. strani)

VOŠČILA IZ TORONTA, ONT.

"DRUŠTVO SLOVENCEV BARAGA"

BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAZNIKE
TER ZADOVOLJSTVA IN USPEHOV
POLNO NOVO LETO 1965
VSEM SLOVENCEM, POSEBNO SVOJIM ČLANOM
IN PRIJATELJEM,
VOŠČI IN ŽELI

ODBOR.

HRANILNICA IN POSOJILNICA

SLOVENSkih ŽUPNIJ V TORONTU

Ravnateljstvo želi
BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN USPEHOV POLNO NOVO LETO 1965
vsem Slovincem, posebno še članom

618 Manning Ave., Toronto 4, Ont.
LE 1-8475

BLAGOSLOVA POLNE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO
ŽELI VSEM PRIJATELJEM IN ZNANCEM

družina KAVČIČ

162 Clinton St., Toronto 4, Ont. — Tel.: LE 28161

MNOGO BOŽIČNEGA MIRU
IN SREČE V NOVEM LETU

želi

GRADBENO PODJETJE JOŽE KASTELIC LTD.

30 VICTOR AVE, MIMICO — TEL.: CL 5-2085

VOŠČILA IZ TORONTA, ONT.

Mesarija in klobasičarna

DERMASTJA

ŽELI VSEM ODJEMALCEM IN ROJAKOM
VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO

Na razpolago imamo vse vrste svežega in doma prekaženega mesa, kranjske klobase, vse vrste domačih salam, šunk itd. — Dobite tudi bučno olje, kislo zelje, repo, radensko slatino itd.

Sprejemamo naročila iz vse Kanade in pošiljamo C.O.D.

194 AUGUSTA AVE., Toronto 2B, Ont. — EM 8-0490
304 BROWN'S LINE, Toronto 14, Ont. — 25-10209

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE in
SREČNO NOVO LETO Vam želi

ANTON'S MEAT MARKET

ANTON BAVDEK

PRVA SLOVENSKA MESARIJA V TORONTU

Imamo vedno sveže in okusno prekajeno meso in klobase. Če pripravljate gostije, bankete ali slično, se priporočamo. Dostavljamo na dom brezplačno. Po zelo ugodnih cenah vam napolnimo hladilnike.

633 Vaughan Rd. na vogalu Oakwooda.
Tel.: RU 3-0423

ALBION GLASS CO., LTD.

827 ALBION RD., REXDALE — Phone: 741-2910

SLOVENSKA STEKLARNA

ŽELI VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO
NOVO LETO VSEM STRANKAM IN ZNANCEM

LASTNIK: FRANK VLAHOVIČ

Da bi vsi prijatelji in znanci v Združenih državah, po Kanadi in drugje po svetu praznovali letošnji božič polni veselja in miru ter da bi v novem letu uživali srečo in blagoslov

želi

DRUŽINA JANEZ TRATNIK

176 Delta Street, Toronto 14, Ont. — Tel.: CL 5-4553

OB DESETLETNICE POVE SLOVENSKE Cerkve V KANADI

(Nadaljevanje s 3. strani)

in dobro srce naj nas priganja, pa bomo ob koncu drugega desetletja lahko zabeležili manj napak in še več uspehov.

P. M.

Cerkev in župnija sv. Gregorija Velikega v Hamiltonu

HAMILTON, Ont. — Škof hamiltonski prevz. Jožef F. Ryan, je dne 1. decembra izdal odlok, s katerim odreja, da naj bo naslovnik in zavetnik nove slovenske župnije v Hamiltonu Sveti Gregorij Veliki, papež in oče sv. Cerkve.

V svojem pismu pravi škof, da je primerno in pohvalno, da smo izbrali tega svetnika za zavetnika in dali njegovo ime naši župniji, kajti on je eden najodličnejših papežev v sv. Cerkvi. S tem dejanjem smo tudi počastili spomin zadnjega ljubljanskega škofa Gregorija Rožmana, ki je pri krstu dobil ime sv. Gregorija in ker med smo župnimi cerkvami v hamiltonski škofiji še ni nobene, ki bi nosila to ime. Od sedaj naprej, določa škof, bo uradni naslov vaše župnije: Saint Gregory The Great — Slovenian Congregation — ali Slovenska župnija Sv. Gregorija Velikega. Tako se bomo z novim letom 1965 ločili od župnije Sv. Ané in opustili naslov: Holy Rosary Slovenian mission. Končala je doba detinstva; stopili smo na lastne noge.

Z našo vred, je sedaj pet slovenskih župnij v Kanadi in sicer: dve v Torontu, ena v Winnipegu in ena v Montrealu. Vse štiri prejšnje župnije so posvečene Mariji pod različnimi naslovi. Mislim, da nam Marija ne bo zamerila, da smo to — peto postavili pod varstvo Sv. Gregorija, ki je bil sam velik Marijin častilec. Pravzaprav bi bil pomen in zamisel naše cerkve najtočnejše izražen z naslovom: The Communion of Saints — Občestvo svetih. Vsa stavba bo podarjala in izražala nauk, da smo mi zemljani na poti v večnost. Da smo povezani z našimi pokojniki v vseh in v nebesih v eno telo in enoto, katerega glava je Kristus in njegov namestnik na zemlji rimski papež.

Dve stranski kapeli bosta posvečeni spominu vernih duš in vsem svetim, posebno tistim, ki niso bili proglašeni v Rimu, pa vendar že Boga gledajo. Letos 12. marca je minilo tri leta, kar smo se prvič zbrali na občini zbor in sklenili enoglasno, da bomo začeli zbirati denar in da moramo kupiti svet, da si zgradimo svojo cerkev in dom. Prav na dan 12. marca je god Sv. Gregorija, zato bomo vsako leto tisto nedeljo po 12. marcu imeli pri nas "žegnanje" ali prošenje. Ze sedaj vas vabimo, da pridete takrat k nam na božjo pot. Če boste le enkrat prišli, vam bo tako ugajalo, da boste rekli: V Hamilton k Sv. Gregoriju se izplača iti na "žegnanje" četudi raztrgaš dvoje podplate na čevljih ali pa dve gumi pri avtu.

Ce pogledate sliko nad naslovom, ki prikazuje zunanji oris cerkve in doma, boste morda vprašali: Kaj sedaj zidate in kaj ste že zgradili? Nismo mogli zgraditi vsega naenkrat pri naši revščini. Letos zidamo samo Dom, ki ga vidite ob strani cerkve. V prostorni prikladni dvorani bo začasna cerkev. Ko bo Dom izpuščen, tedaj bomo ob Domu zgradili še cerkev. V Domu bomo imeli vse za prvo potrebo: cerkev, dvorano, župnišče in sobe za šolo.

Zidovi doma so prav ta teden prišli do strehe. Prihodnjo soboto dne 19. decembra, če ne bo prešlabo vreme, bo vse mrgolelo

delavcev, ki bodo pribijali plohe na jekleno ostrešje za podlago strehi. Plin in gredci so že napeljani in vzpostavljeni, spodnja dvorana, kjer bo cerkev, ima tudi že okna. Ko bo poslopje pokrito in zaprto z okni in zunanjimi vratmi, tedaj se več ne bojimo zime. Izdelovali bomo poslopje od znotraj skozi zimo. Morda bomo o Veliki noči imeli mašo v svojem, četudi bo bolj revno. Cerkvene klopi bomo dobili iz kapele Rožnega venca, kjer smo do sedaj imeli mašo, ker bodo šole podrli. Prav tako nam je župnik Sv. Ané daroval križev pot. Oltar smo pa dobili iz cerkve Sv. Jožefa v Kitchen-erju, ki ni primeren za novo cerkev. To vse nam bo znatno zmanjšalo stroške.

Za sklep teh par vrstic, bi želel po Ameriški Domovini izraziti priskočno voščila za veselo praznike Rojstva Gospodovega in za srečno novo leto vsem našim prijateljem in dobrotnikom širom Združenih držav in Kanade, tako v svojem imenu kakor tudi v imenu vseh naših hamiltonskih Slovencev, ki cerkve in doma tako zelo potrebujemo. Naj vas vse Božje Dete blagoslovi in vam povrne stotero vso pomoč, ki ste nam jo dali v zadnjih treh letih. Brez vas, dragosti, bi ne zidali ne doma ne začasne cerkve; vsaj letos gotovo ne.

V kratkem, takoj po praznikih, bomo natisnili imena vseh darovalcev v posebnih številkah našega Cerkvenega vestnika in bo vsak prejel po pošti svoj izvod, tako da boste vedeli, da vas imamo vpisane in da so vaši darovi uporabljeni za sveti namen, za kateri ste jih dali. Ostane nam zvesti še nadalje in pridobite nam še drugih dobrotnikov, kajti dosti žrtev in stroškov bo še treba.

Rev. Louis Tomtz
Slovenian Congregation
120 Sherman Ave. N.

L. Ambrožič, st.

Kako sem doživljal doma komunistično revolucijo

(Nadaljevanje)

Imel sem pa izredno srečo tisti večer. Ko sem mirno korakal proti stanovanju, sem srečal železničarja, ki je imel malo domačijo v Polhograjski občini. Tja gori je zahajal le malokrat v tistih časih. Slučajno je pa bil tam gori ob času, ko so pridrli tja Italijani. Ker je imel vse papirje v redu, z italijansko izkaznico vred, da opravlja službo na železnici, so mu dovolili, da je lahko odšel v Ljubljano. Zelo je bil zadovoljen, da se je rešil "iz tega pekla", kakor je rekel. Povedal mi je, da je pri nas še vse v redu in da tam v bližini tudi nič ne gori. Ker so se gotovo držali vsi v hiši, kakor je bilo splošno naročeno, sem lahko prepričan, da so vsi člani še živi. To me je potolažilo.

Kakor mislim, sem že omenil, da so med tem časom, ko sem bil jaz v zaporu, ustanovili vaško stražo tudi na Dobrovi. Ustanoviti so jo smeli le tako, da je bila pod stalnim nadzorom Italijanov. Brez njihove vednosti se niso smeli vaški stražarji nič kretati, brez njihovega dovoljenja napraviti nikakih podvigov. Ako bi se temu upirali ali napravili drugače, bi stražo takoj razpustili ali morda celo pozaprl. Pri poklicu njihovega poslanstva je bila to za stražarje kruta šikana. Partizani so plenili po okolici podnevi in ponoči. Izsiljevali so iz ljudi vse mogoče reči, jim požigali, jih ubijali, a stražarji niso smeli posredovati nikjer. Niti šole niso smeli gasiti, ko so jo jim partizani pred nosom zažgali. Vse to je bilo v načrtu, vse po dogovoru. Komunist in okupator sta po pogodbi uničevala Slovence in njih imetje. Veliko je bilo gorje, veliko razdejavanja, velike so bile številke uni-

čenih življenj, a uničili nas niso. O vaški straži ne morem dosti več povedati, ker sem bil tisti čas v zaporu in potem sem ostal v Ljubljani. Vem le to, kar so mi povedali pozneje, ko se je ustanovilo domobranstvo, v katerega sem vstopil tudi jaz.

Predno preidemo na to, se pa povrnimo na nesrečni slučaj komandanta dolomitskega odreda, našega sosa — Klnačevega Franceljna: Ko je dovršil ljudsko šolo na Dobrovi, so ga dali starši učiti mizarstva v mizarstvo zadrugo na Vič. Tako so ga še kot dečka dobili v roke komunisti, ki so mu takoj začeli vcepeljati v srce in dušo ideje satanskega komunizma. Kar je imel v sebi dobrega, so mu izdrli in mu vcepili le sovraštvo. Naučili so ga tudi, da se je znal dobro prenašati. Nikdo mu ni prisodil, da je to tako krut komunist. Sploh se ni pokazal slabega, ne grdega, ne krvoločnega. V družbi vaških fantov je bil vedno miren in tih kot nedolžno jagnje. Tik pred revolucijo mi je nekdo zaupal, da organizira trojke, a da mu fantje dosti ne zaupajo. Kako daleč je prišel s to organizacijo, ne vem, ker je bilo vse skrajno tajno. On je še vedno mirno čakal.

Takoj, ko se je vzplamtela revolucija, je pokazal svoje zmognosti, ki jih je prejel tako prikrival in tajil. Takoj se je pokazal zelo zmognega organizatorja in spretnega voditelja. Niso se mu upirali roparski pohodi, ne krvavi zločini, ki so se stopnjevali po okolici in pritisicali ljudem v vedno hušji strah.

V naši okolici so pohajkemale tudi veličine iz partizanskega štaba. Mnogo so se držali tudi pri Klnaču, a tu le bolj mimo-grede. Več so bili na Hruševem, Babni gori in tudi v Osredku in pod njim. Bili so tam Kidrič, Mikuž, dr. Cunder (od "Ruskega carja") z Ježice in drugi. Kidrič je zelo gnjavil ženo radi mene, zakaj ne pridem domov, in ji hotel vsiliti v hišo partizane. Radi otrok in starega ata se jih je ubranila. Ker je bilo tako pohajkovanje nevarno za slučaj kakega neprimidra, so začeli misliti na en skupen skriven prostor, kamor naj bi se vsi "ta viksi" zatekli za čas nevarnosti. Toda kje, da bi bilo manj sumljivo? Sporazumeli so se za Osredek, vas tik pod nemško mejo, kamor je zahajalo takrat le malo ljudi in tudi Italijani so se od nemške meje proč držali.

Vas Osredek leži na položnem in deloma zravnem bregu, 10 minut od Polhograjske ceste in tako tudi od mojega doma 10 minut ob poti, ki pelje k Sv. Katarini. Vas je na široko okoli vsa zaraščena s sadnim drevjem, mladim in starejšim, vseh različnih vrst. V tej vasi je pet posestnikov. Vsi so bili dobro situirani, vsi dobri in spoštovani ljudje. Med seboj so bili do revolucije vsi prijatelji. V revoluciji sta se dva popolnoma obrnila na partizansko stran in začelo se je sovraštvo. Najbolj je bil osovražen posestnik Košir, ki je bil najbolj odločen protikomunist in največji posestnik v vasi. Partizani se bi radi maščevali nad njim že v začetku revolucije, a ker je bil daleč okoli znan kot dober človek in vsa njegova družina priljubljena in spoštovana, ki je že mnogo širokamov podprla, prenočila in nasitila, so jih pustili še precej pri miru, ker drugače bi se preveč izdali in osovražili po okolici. So pa mnogo premišljevali, kako bi se maščevali. Zdaj, ko so "ta višji" iskali prostor za zaklonišče, so se pa spomnili na Koširjeve.

Šli so k njim in povedali, da bodo pod podom, kjer se mlati žito, poleg hleva, napravili veliko zaklonišče — bunker — ter da bodo takoj drugi dan začeli. Delali pa bodo samo ponoči in naj ves čas tega dela preskrbi vsem delavcem dobro hrano. Če bi pa bilo kaj izdanega, naj vedo, da bodo vsi od kraja takoj postreljeni itd. Prišli so stro-

kovnjaki, napravili zaklonišče in ga zamaskirali tako, da bi ga nihče ne dobil, če bi ne bilo policijskih psov. Pes je prišel na svisli, na katerih je zaduhal vonj po ljudeh, ki je prihajal iz zaklonišča po cevi, ki je bila pritrjena na pod svisli, da bi pritakal in odtakal po nji zrak v zaklonišče. Priklical je Italijane in vaške stražarje, ki so to pot lahko šli iz vseh okoliških postojank z vojaštvom, da so skupaj iskali ob nemški meji partizanska skrivališča. Morda na kak pritisk Nemcev, ki so jim sempatja le tudi partizani napravili kako barufu in prehajali na večih krajih čez mejo. Takoj so se lotili dela, odtrgali so pod in še strop pod njim in že so zagledali precej nabito

partizanov spodaj. Med njimi je bil tudi komandant Rihar, Klnačev Francelj. Bil je pa že tudi zadnji čas, da se je odprlo zaklonišče, ker bi se drugače vsi zadušili notri, ali pa bi morali odpreti skrivna vrata in se predati zasledovalcem. Preveč se jih je nateplo notri, zračnica je bila pa preozka. Predolgo je vse skupaj trajalo, zraka pa premalo prihajalo. Vse te ujetnike so naložili na avtomobile in jih odpeljali v ljubljanske zapore. Kaj se je zgodilo z drugimi, mi ni znano. Tudi ne vem, kdo so bili, ker me takrat ni bilo doma, zvedel sem pa za odkritje tega zaklonišča od vaških stražarjev, ki so bili takrat na pohodu na Osredek.

(Dalje prihodnjič)

Ohajski demokralje pokvarili republikancem počitnice

CLEVELAND, O. — Člani ohajske legislature so imeli pretekli teden zelo razgibane seje v senatu in predstavnikiškem domu. Republikancem se je hudo mudilo, da bi čim prej izglasovali vse zakone, kar jih je bilo na programu, demokratom se pa ni nič mudilo. Veselje do počasnega zakonodajnega postopka je pokazal posebno načelnik ohajskih demokratskih senatorjev, senator King iz Toleda, ki je obenem tudi predsednik ohajske sekcije AFL-CIO, torej izvežban v parlamentarnih bojih.

To je pokazal pri obravnavanju zakonskega predloga o pooblastilu za državnega tajnika Browna, republikanca, da sme glasovati kot predsednik senata tudi v takih slučajih, ki obravnavajo politične predmete. Republikancem je tak zakon neobhodno potreben, kajti samo z Brownovo pomočjo lahko preglasujejo v senatu demokrate, vsaka stranka ima namreč v novem senatu po 16 senatorjev. Republikanci imajo v sedanjem senatu večino in nanjo so se zanašali. Senator King pa je našel pot, da jim lahko hudo nagaja, četudi imajo večino. Republikanski senatorji so hoteli izglasovati zakon, že pretekli teden, da bi lahko šli na počitnice, pa je King izvrtal, da lahko zahteva na podlagi senatnega poslovnika par dni odloga za glasovanje. Senat ni mogel preko Kingovega stališča, moral bi torej razboraviti tudi ta teden pred prazniki. Pa so republikanci rajše sklenili, da naj se legislatura sestane še enkrat 29. decembra na enodnevno zasedanje in izglasuje ostanke zakonskih predlogov, posebno tistega o Brownu. Seveda jim pa takrat King lahko pripravi nova preseenečenja. Vsekakor bo zakon izglasovan, toda njegovo veljavo bo moralo potrditi še ohajsko državno sodišče. Demokratje se bodo namreč pritožili in spodbijali ustavnost zakona.

Legislatura je izglasovala tudi še zadnji trenutek zakon o razmejitvi volivnih okrajev za federalne kongresnike. Pri tej priliki so seveda nastali tudi strankarski prepiri, toda ne prehud. Volivnih okrajev bo po novem 25 in ne 24, vsi dosedanjki kongresniki bodo torej lahko znova kandidirali. Seveda so kongresniki bolj gledali na to, da imajo "ugodno" razmejitev, kot pa na splošne strankarske interese. Tako sta se na primer mirno pobotala med seboj kongresnika Feighan in Vanik; ostala dva clevelandska kongresnika, republikanca Mindshall in Bolton jim pa nista delala težav.

Nova razmejitev še ni dokončna, jezijo se nanjo clevelandski črni volivci, ki trdijo, da razmejitev nasprotuje duhu stališča vrhovnega federalnega sodišča (en volivec en glas), in se bodo proti zakonu pritožili. Tožijo, da so se clevelandski demokratje in republikanci sporazumeli na njihov račun. Jezijo se posebno na Vanika in Feighana. Feighanovi nasprotniki pa

sebi. V doslednosti pri obravnavanju tega vprašanja so republikanci kar tekmovali z demokratji.

(Dalje prihodnjič)

Od te vsote odpade na našo ohajsko državo \$1,423,000. Največji del tega denarja bo ostal v Columbusu, Cincinnatiju in podobnih velikih mestih. Cleveland bo najbrže potisnjen na stran, ker se naši clevelandski politiki ne morejo sporazumeti, kdo naj pride v mestni odbor za boj proti revščini. Zdi se pa, da bi moral predsednik začeti tudi boj proti "ubogim na duhu," da ne bo prišlo do tako smešnih zadreg, kot je clevelandska.

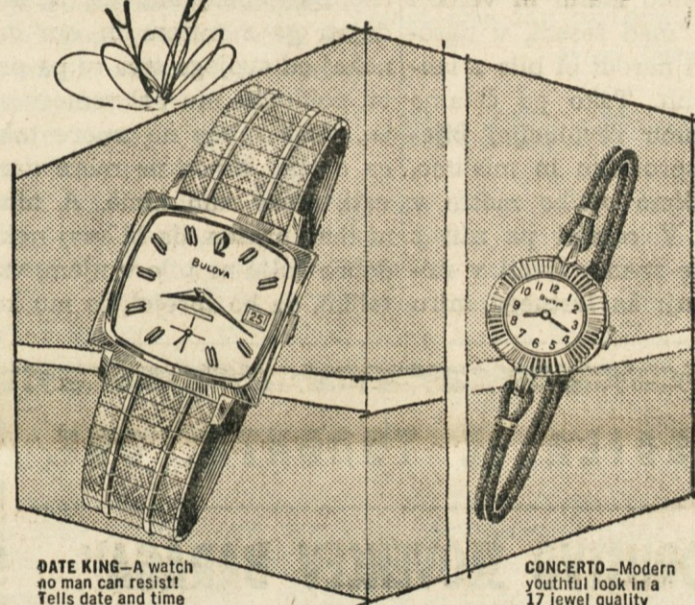
LBJ bo zahteval za boj proti revščini 2 milijona

WASHINGTON, D. C. — Časnikarji, ki lovijo novice v Beli hiši, trdijo, da je predsednik L. B. Johnson sklenil, da bo v prihodnji proračun postavil znesek \$2 milijona za boj proti revščini. Za letošnje proračunsko leto je dobil od Kongresa odobrenih 784 milijonov.

— Liter mleka je po energiji enak funtu nemastne govedine.

choose NOW.
from the
largest selection of quality
watches- BULOVA

DATE KING—A watch so man can resist! Tells date and time at a glance. 17 jewels. Shock-resistant. \$49.95

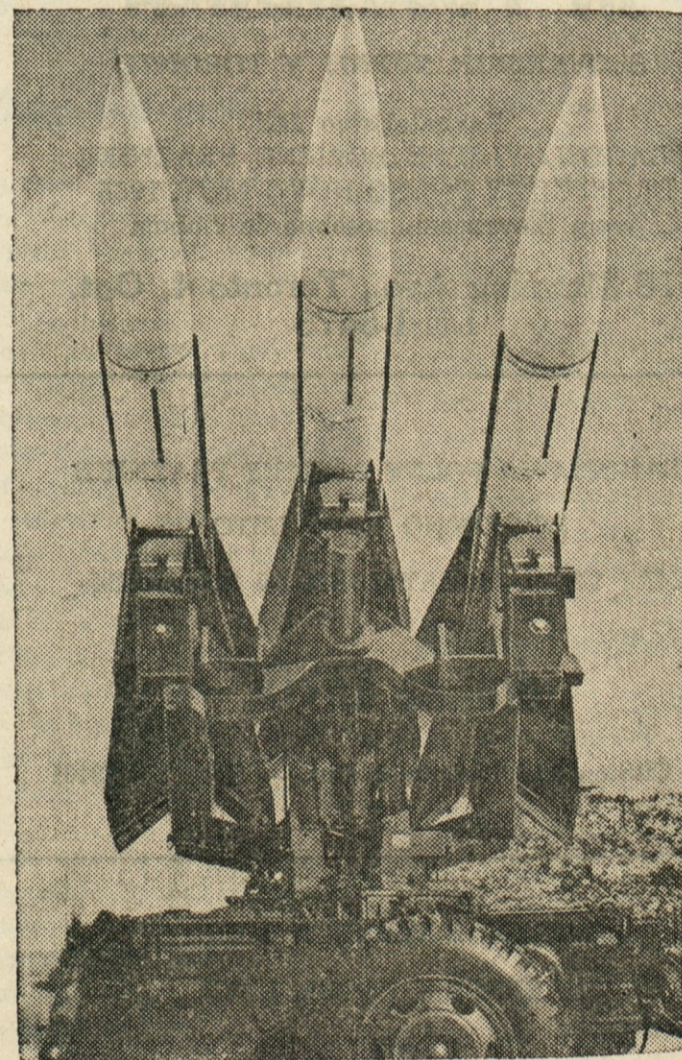
CONCERTO—Modern youthful look in a 17 jewel quality watch. Shock-resistant. \$24.95

\$1 holds any BULOVA 'til Christmas!

Let our Watch Experts suggest the perfect gift... from our large selection of the newest, gift-quality watches... from Bulova. Priced as low as \$24.75. Avoid the Christmas rush! Choose now while our Bulova selection is complete!

FRANK CERNE JEWELRY CO.

6412 ST. CLAIR AVE. • HE 1-0465
OPEN DAILY 10 AM TO 8 PM

ZA VARSTVO PRED NELJUBIMI GOSTI — Vzdrževanje severnega roba našega kontinenta, pa tudi na nekaterih krajih atlantske in pacifiške obale stoje baterije raket Hawks, da sprejmejo tuja letala, ki bi prihajala k nam s sovražnimi nameni. Slika kaže baterijo takih raket v sklopu obrambe pred letalskimi napadi.

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem prijateljem in znancem

želita

ANTON IN
JUSTINA KLANČAR
1084 E. 67 St.

VESEL BOŽIČ

Želiva vsem sorodnikom in prijateljem srečno, zdravo in zadovoljno novo leto 1965.
Hvala za voščila. Bog daj, da bi se Vaše želje izpolnile.

JOSEPH & MARY NOVAK
3582 E. 81 St.
Cleveland 5, Ohio

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO
VSEM

PRIJATELJEM IN ZNANCEM

ANTON LJUBI
6618 Bliss Avenue

DECEMBER						
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

KOLENDAR društvenih prireditev

DECEMBER

26. — Društvo SPB Cleveland priredi veselo STEFANOVA-NJE v veliki dvorani Slov. doma na Holmes Avenue.

31. — Slov. društveni dom na Recher Ave. priredi za Silvestrov večer zabavo s plesom.

31. — Slovenski dom, 15810 Holmes Ave., priredi Silvestrov večer.

31. — Slovenski narodni dom, 5050 Stanley Ave., Maple Heights, O., priredi Silvestrov večer.

31. — Gospodinjski klub in direktorij priredi Silvestrov večer v Slov. delavski dvorani na 10814 Prince Ave.

JANUAR

16. — Slov. smučarski klub priredi družabni večer s plesom v Slov. domu na Holmes Ave. Igrajo "Veseli mornarji".

24. — Dram. društvo Naša zvezda priredi igro in zabavo v SDD na Recher Ave.

24. — Klub upokojencev na Holmes Ave. priredi v Slov. domu na Holmes Avenue večerjo in ples. Začetek ob štirih pop.

30. — Družabni večer Slovenske šole pri Sv. Vidu.

FEBRUAR

6. — Slovenska pristava pripravi svoj VEČER v Slovenskem domu na Holmes Avenue.

7. — Banket v počastitev Antona Šublja v Slov. nar. domu na St. Clair Avenue.

20. — Klub slov. upokojencev na Waterloo Rd. priredi v SDD na Waterloo Rd. večerjo.

27. — LILJA priredi NAGRADNO MAŠKERADO v Slov. domu na Holmes Avenue.

27. — Klub upokojencev v Newburgu priredi maškeradno veselico z nagradami in večerjo v SDD na Prince Ave. Začetek ob šestih.

28. — Klub upokojencev v Euclidu priredi maškeradno veselico v SDD na Recher Ave.

MAREC

21. — Zveza slov. narodnih domov priredi banket v čast "sloven-

skega moža 1965" v SND na Maple Heights.

28. — Pevsko društvo JADRAN poda v SND na Waterloo Rd. koncert. Začetek ob 3.30 pop.

28. — Glasbena Matica priredi pomladanski koncert v SND na St. Clair Ave.

APRIL

24. — DSPB Tabor priredi svojo pomladansko družabno prireditev v Slov. domu na Holmes Avenue.

MAJ

2. — Pevski zbor "Slovan" poda svoj pomladanski koncert v SDD na Recher Avenue.

2. — Pevski zbor Triglav priredi svoj letni koncert v Sachsenheim dvorani na 7001 Denison Avenue.

9. — Materinski dan Slovenske šole pri Sv. Vidu.

29. in 30. — Društvo SPB Cleveland in Zveza DSPB priredi Spominski dan ob 20-letnici žrtve komunistične revolucije in okupacije Slovenije s sv. mašo pri Lurški kapeli na Chardon Road.

JUNIJ

12. in 13. — Zveza DSPB "Tabor" priredi na Slovenski pristavi SPOMINSKO PROSLAVO in Tabor v spomin 20. obletnice vetrinske tragedije.

27. — Slov. šola pri Sv. Vidu, počitniška prireditev na Slov. pristavi.

OKTOBER

9. — Proslava 45-letnice ustanovitve Slov. društvenega doma na Recher Avenue.

9. — DSPB "Tabor" priredi svojo jesensko družabno prireditev v Slov. domu na Holmes Ave.

NOVEMBER

21. — Pevsko društvo JADRAN poda koncert v SDD na Waterloo Rd. Začetek ob 3.30 popoldne.

DECEMBER — 1965

5. — Pevski zbor "Slovan" poda svoj jesenski koncert v SDD na Recher Avenue.

Dva velika slovenska genija

OB 150-LETNICI ROJSTVA

F. MOČNIKA

Letos poteka 150-letnica rojstva matematika in pedagoga Frančiška Močnika. Rodil se je 1. oktobra 1814 v Cerknem. Po završitvi osnovne šole v Idriji je obiskoval gimnazijo v Ljubljani, nakar je v Gorici postal semeniščnik. Leta 1836 je nastopil učiteljsko službo na goriški normalki, kjer je ostal polnih deset let. Med tem časom je tudi promoviral za doktorja filozofije na graškem vseučilišču. Kasneje je bil nameščen kot profesor matematike na tehnični akademiji v Ljubljani, naknadno pa na univerzi v Olomucu. Leta 1851 je bil imenovan za šolskega svetnika v Ljubljani, devet let pozneje pa je postal nadzornik koroških in štajerskih ljudskih šol ter realnih gimnazij pri cesar-skem namestniku v Gradcu. Tu je bil leta 1871 upokojen, umrl

pa je leta 1892.

O Frančišku Močniku gre glas predvsem zaradi njegovih velikih zaslug na znanstvenem področju. Bil je slovit matematik. Njegov učitelj je bil prof. Leopold K. Schulz pl. Strassnitzky. Po njegovi zaslugi so na avstrijskih šolah uvedli praktični pouk matematike, a na drugi strani pa so na njegovo pobudo začeli učiti matematiko na osnovi miselnega sodelovanja učencev. Še bolj je Močnik zaslovel, ker je napisal nad tisoč učbenikov iz matematike in geometrije tako za osnovne, kakor tudi za srednje in višje šole. Te so prevajali na skoraj vse jezike avstro-ogrškega cesarstva.

Med svojim plodovitim delom je Močnik našel tudi čas, da je z vsemi svojimi silami pomagal slovenskemu učiteljstvu, ki se je tedaj borilo z velikimi težavami zlasti gmotnega značaja. Dal je

pobudo za ustanovitev "Društva za podporo vdov in sirot kranjskih učiteljev." Odločno se je tudi potegoval za dvojezični pouk, saj je poudarjal, da se mora slovensko dijaštvo učiti matematike in seveda tudi drugih predmetov v materinskem jeziku. Zaradi tega je naletel na odkrito neodobravanje s strani avstrijskih kolegov, in kjer je bilo le mogoče, so ga na vsak način skušali zapostavljati. Kljub vsemu pa ga je leta 1871 cesar odlikoval s Franc. Jozefovim redom za njegove zasluge na znanstvenem področju in mu tudi podelil red železne krone III. stopnje, se pravi viteštvo.

SKLADATELJ FRANC GERBIČ

Letos so v Ljubljani odkrili spominsko ploščo zaslužnemu slovenskemu komponistu Francu Gerbiču.

5. oktobra je poteklo 124 let, kar se je v Cerknici rodil skladatelj, dirigent, operni pevec, glasbeni pedagog in publicist Franc Gerbič. Po končani ljudski šoli je šel na učiteljske in postal učitelj. Toda poklic učitelja ga notranje ni zadovoljil. Ker je bil glasbeno nadarjen in je imel lep tenor, je odšel kot 25-letni v Prago, kjer je študiral na konservatoriju kompozicije in solopetje.

Svojo pevsko kariero je začel prav tu v Pragi, kjer je pel tenorske vloge v praški operi. Že po enem letu pa je prišel v Zagreb, kjer je komponist Ivan Zajc prav takrat ustvarjal hrvaško opero. Gerbič je tu ostal devet let. Pot ga je nato vodila v Ulm in v Lvov. Nadaljnjo pevsko kariero pa mu je preprečila bolezen in posvetil se je odslej samo pedagoškemu glasbenemu delu.

Leta 1886 so ga povabili v Ljubljano. To je pomenilo pomembno prelomnico za slovensko glasbeno kulturo. Ker je bil Gerbič odlično podkovan v glasbeni stroki, je lahko deloval vsestransko. Bil je ravnatelj šole Glasbene matice, dirigent zbora Narodne čitalnice in vodja slovenskega opernega ustvarjanja.

Takšen glasbenik je bil v tistem času močno potreben slovenskemu glasbenemu življenju. Saj ne smemo pozabiti, da je bilo takrat sicer mnogo navdušenih delavcev, a prav malo dobrih in izsolanih strokovnjakov. Na glasbeni šoli so se pridružili Francu Gerbiču tudi drugi glasbeni strokovnjaki. Na mesto opernega dirigenta pa je prišel Hilarij Benišek.

Vsa ta dejstva so prinesla F. Gerbiču grenko razočaranje, saj je zapustil boljši položaj v Lvovu, da bi lahko služil slovenski glasbeni kulturi. Vendar skladatelj ni obupal, temveč se je vrgel še z večjo vnemo na delo.

Postal je pevovodja pevskega zbora "Ljubljana" in regens chori (vodja cerkvenega petja) šentjakobske cerkve. Njegov trud in delo na glasbenem polju je rodilo obilen sad. Vzgojil je vrsto odličnih pevcev, kot n. pr. Franja Bučarja, Julija Betetta in skladateljev, n. pr.: Josipa Pavčiča, Oskarja Deva. Izdajal je revijo "Glasbena zora" in napisal "Metodiko pevskega pouka".

Umril je v Ljubljani leta 1917.

Plodovito delo na glasbenem polju

Gerbičevo delo za slovensko glasbo je zelo pomembno. Komponirati je pričel že kot mladi učitelj. Po končanem glasbenem študiju v Pragi je začel izdajati svojo "Liro Slovsko." Posebno v zborovski glasbi zavzema skladatelj Gerbič vidno mesto. Njegov "Rožmarin" za moški zbor je široko in desledno zgrajena umetnina. Kljub polni harmoniji je v njegovih umetninah melodija ostala zmerom jasna in izrazita, kar je gotovo posledica skladateljevega pevskega poklica. Zato se je tudi najbolj uveljavil v samospelih, ki jih je

komponiral mnogo na ruske, češke in hrvatske tekste, še več pa na slovenske. Pri svojem komponiranju se je največ naslanjal na slovensko narodno pesem in na slovensko umetno glasbo. Kljub temu pa so njegovi samospeli tako predelani, da nosijo njegov lasten pečat. Spomnimo se samo na njegova samospela "Kam" in "Pojdem na prejo," ki sta med najboljšimi glasbenimi samospeli slovenske romantike.

Kot operni pevec je poskusil komponirati tudi opere. Zložil je dve: "Nabor" in "Kres." Opero "Nabor" so izvajali prvič v ljubljanski Operi leta 1927. Do čim čaka druga "Kres" še na uprizoritev. Skladatelj Gerbič je komponiral tudi simfonije. Bil je prvi, ki je na Slovenskem pričel s to glasbeno vrsto. "Simfonija v G-duru," "Lovska simfonija" in "Jugoslovanska rapsodija." Škoda, da naši glasbeni pedagogi še niso te Gerbičeve simfonije vseskozi dognali, kajti tudi iz njih je razbrati, da je bil skladatelj F. Gerbič pristna umetniška osebnost, ki je zapustila v slovenski glasbi globoke sledove.

Kitajski komunisti so se oglasili v ZN po Albancih

ZDRUŽENI NARODI, N. Y. — Rdeča Kitajska ni članica ZN, zato mora porabiti albanske tovariše, kadar misli, da je treba psovati proti vsem, komunistom, moskovske vrste in kapitalistom. To nalogo vrši navadno albanski zunanji minister Behar Shtylla.

Te dni se je priglasil k generalni debati in ob tej priliki ozmerjal prav vse, najbolj seveda našo deželo, ki ji očita vse grehe, kar si jih je Mao mogel izmisliti. Ni prizanesel tudi moskovskim tovarišem in njihovim satelitom, seveda ni pozabil tudi na Tita.

Albanec je tudi trdil, da je Indija zašla v družbo napadalcev, ker se je branila proti kitajskemu vdoru v Himalajskih gorah, Južna Koreja je pa postala "ameriško koncentracijsko taborišče." Amerika bo čisto gotovo pogorela v Južnem Vietnamu, to pa ne bo izmordilo ameriških kapitalistov, imperialistov in kolonijalistov, kajti imajo načrt, da bodo kmalu napadli Kubo. Reševanje talcev po Ameriki in Belgiji je navadna kapitalistična hinavščina, za katero se skrivajo "neokolonijalizem." ZN pa delajo Kitajski veliko krivico, ker je ne pustijo v svojo tovarnišico.

Kot se vidi, je albanski komunist dobro varoval interese svojih prijateljev v Peipingu.

Pakistanski diktator Ayoub zgublja zaslonbo med inteligenco

KARACHI, Pak. — Diktator Pakistana Ayoub Khan bo začetkom januarja gotovo izbran za predsednika republike, vsaj tako mislijo politični opazovalci v Pakistanu, toda zmaga se ne bo mogel v resnici veseliti. Ayoub Khan zgublja namreč zaslombo med domaćo inteligenco.

Mladino je že odbil od sebe, kot so to pokazali zadnji štrajki na pakistanskih univerzah. Sedaj so ga začeli kritizirati, kolikor jim je pač mogoče, vsi veliki dnevniki in politični tedniki in mesečniki. Hudo resolucijo proti njemu je sklenila tudi Zveza pakistanskih odvetnikov.

Ayoub ima med njimi tako malo pristašev, da je moral zaprositi svoje pristaše med odvetniki, naj ustanovijo svojo lastno organizacijo; ustanovili so jo, toda malo število članov vladne zveze je samo pokazalo, kako malo ugleda in vpliva uživa diktator med odvetniki.

— "Kamelja dlaka", ki jo uporabljajo za nekatere vrste čopičev, prihaja dejansko od neke vrste veverice.

Učitelji zahtevajo \$1.5 milijona federalne podpore

WASHINGTON, D. C. — Zveza za narodno izobrazbo, kjer je včlanjena večina naših poklicnih učiteljskih in proforsorskih organizacij, je prijavila zahtevo, naj federacija doda še \$1.5 milijona v proračun za podpiranje šolstva. Največ denarja naj gre kar naravnost za podpiranje državnih izdatkov za šole, pri čemur pa federacija ne sme staviti nobenih pogojev, kako naj države porabijo federalne prispevke za izobrazbo.

Federacija ima že sedaj okoli \$2 milijona rednih podpor; ako bi šlo po gornjem predlogu, bi morala federacija dati za izobrazbo najmanj \$3.5 milijona. Razumljivo je, da Kongres ne bo pristal na zahteve Narodne zveze, ker ne zaupa, da bi vse države res pravilno porabile dodeljene jim podpore za šolske potrebe.

De Gaulle ima v rokah pomembno sredstvo

PARIZ, Fr. — Francoska narodna banka ima na zalogi za pet bilijonov dolarjev zlata in deviz, od tega 1.5 bilijona dolarjev. Za te dolarje lahko vsak čas zahteva od Združenih držav zlato. Ker Združene države tega

Moški dobijo delo

MIZAR
Mizar dobi delo takoj.
SOUND INC.
1301 Superior Ave.
621-2391 (246)

Zenske dobijo delo

Iščemo kuharico
Naslov se dobi v uredništvu
Ameriške Domovine.
(mwfx)

MALI OGLASI

Trisobno stanovanje oddaja
Trisobno stanovanje s kopalnico na Norwood Rd. oddaja eni ali dvema osebam. Kličite po 5. uri: EX 1-6964. (246)

V najem
5 sob in kopalnico oddamo. Poizve se v Sornovi restavraciji, 6036 St. Clair Ave. EN 1-5214. (x)

Prijatelj's Pharmacy
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RACUN POMOČI DRŽAVE OHIO ZA OSTARELE
AID FOR AGED PRESCRIPTION:
601 Clair Ave. & 68th St. EN 1-4

IZDELUJEMO in popravljamo strehe, zlebove, dimnike, vrandne zastore, furneze, itd.
FRANK KURE
R.F.D. 1, Rt. 41, Newbury, Ohio
tel. JORDAN 4-5503

Y BLAG SPOMIN
OB SEDMIM OBLETNICI SMRTI LJUBLJENEGA SÓPROGA, OČETA IN STAREGA OČETA

Louis St nad
ki je v Gospodu zaspal dne 21. decembra 1957.
Luce nebeška naj Ti sije, v mislih naših si vsak čas, sice naše zate bije, Ti pri Bogu pros' za nas.
Ti se ga, Gospod, usmili, ljubi Jezus, Ti mu daj, rajski mir na vekomaj.

Zalujoči:
PAULINE STRNAD, soproga
MARY, hči LOUIS JR., sin
JOHN ZGONC, zet
Vnuč in vnukinje
Cleveland, O., 21. dec. 1964.

trenutno nimajo ravno na pretek, saj so zaloge padle najnižje v vseh letih po drugi svetovni vojni, bi utegnili biti taka zahteva Washingtonu skrajno neprijetna. De Gaulle misli, da bi bila Bela hiša voljna tudi kaj popustiti v svojih odnosih do

Francije in njenih načrtov v mednarodni politiki, če bi ji obljubil, da take zahteve Francija ne bo stavila.

— V naši deželi nastane poprečno vsakih 38 sekund neke požar.

SLOVENSKA PISARNA

v Baragovem Domu, 6304 St. Clair Ave.,
Phone: EN 1-5926

Odprta ob nedeljah, točkah in petkih od dveh do šestih popoldne.

VOŠČIMO BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAZNIKE IN VSO SREČO V NOVEM LETU!

Zastopamo slovenske založbe: Svobodna Slovenija, Slovenska Kulturna Akcija, Duhovno Življenje, Koroška Kronika, Vera in Dom, Salezijanske knjižice, Vrednote, Meddobje, Zbornik Svobodne Slovenije, Mohorjeva družba v Celovcu in Mohorjeva družba v Gorici. — Sedaj imamo na razpolago: Mohorjeve knjige za leto 1965 \$3.00, Bežna srečanja \$2.50, Salezijanske knjižice, Molitvenike z malim in velikim tiskom. — Vpisujemo naročnike Mohorjevih knjig, Sprejemamo naročila za darilne pakete Lige Katoliških Sloveskih Amerikancev.

Nabavljamo slovenske knjige, molitvenike, verske in kulturne revije in časopise.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

IN SREČNO NOVO LETO ŽELI

VSEM SVOJIM ODJEMALCEM

J. & A. VARIETY CENTER

842 East 185th Street

KE 1-6255

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

IN SREČNO NOVO LETO

ZELE VSEM DRAGIM ROJAKOM

MR. & MRS. STANKO PRISLAN

in družina

PRISLAN PROVISION

1147 Addison Rd.

EX 1-1419

BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO želi vsem

SLOVENSKA RADIJSKA ODDAJA

"Pesmi in melodije iz lepe Slovenije"

WXEN-FM 106.5 Mc

CLEVELAND

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO

NOVO LETO ŽELI VSEM ODJEMALCEM

GRAJZL BROS. WATCH CO.

15701 Waterloo Rd.

531-2465

DRUŠTVENI IMENIK

Veliko posameznih društev ima v našem listu seznam svojih uradnikov, čas in kraj sej. Te sezname priobčujemo po enkrat na mesec skozi vse leto proti plačilu \$12.

Društvom, ki imajo mesečni oglas v tem seznamu, objavljamo brezplačno tudi vabila za seje, pobiranje asessmenta in druge kratke vesti. Dobijo torej za \$12 dosti koristnega.

Vsem društvom priporočamo, da na letnih sejah odobre letni oglas v imeniku društev Ameriške Domovine in si s tem zagotovijo tudi priložnost za brezplačno objavo društvenih vesti in novic.

SENCE PRETEKLOSTI KI TEŽKO PADAJO NA SEDAJNOST

(Nadaljevanje z 2. strani)

za "neke vrste Quislinge". Že tedaj je predvidel Avarrell Hariman, medvojni ameriški veleposlanik v Moskvi, "barbarsko invazijo" v vzhodnem delu Evrope. Od poldruga milijona po Sovjetih deportiranih Poljakov se je vrnila le ena tretjina. V Katynske grobove pa je padla skupaj z deset tisoč po sovjetski tajni policiji poklanih poljskih oficirjev tudi vseslovenska misel za večne čase! Odpor zahodnjakov je nastal komaj na Potsdamski konferenci, ko je Truman odbil vse nadaljnje sovjetske zahteve, zlasti na področju Sredozemskega morja.

Posebno poglavje se ukvarja z načinom, kako so komunisti osvojili oblast v neruskih deželah, in sicer na podlagi zgodovinskih dejstev. To se je zgodilo povsod na enak način s silo Rdeče armade, ki je vsilila komunistični režim. Po prvi svetovni vojni se je to zgodilo v Ukrajini, Belorusiji, in v treh transkavkaskih republikah, potem ko so proglasile vse te dežele svojo neodvisnost. V tem oziru je značilno mnenje predsednika kompartije v Georgiji, P. Maharadze, ki pravi v svojem poročilu centralnemu komiteju ruske kompartije v začetku decembra 1921: "Prihod Rdeče armade in vzpostavitev sovjetske oblasti v Georgiji je imela zunanjo obliko okupacije, ker v sami deželi ni bilo nikogar, ki bi hotel sodelovati v vstaji ali revoluciji." Po drugi svetovni vojni se je to ponovilo v vzhodnoevropskih državah, ki so bile neodvisne med obema vojnama. Razlika je le v osebnostih in v datumih. Brez kakršnega koli pooblastila od ljudstva ali zaslombe v ljudstvu, so ti vsiljeni režimi odvzeli tem narodom svobodo in neodvisnost in jih spremenili v sovjetske satelite. V tajnem protokolu Molotov-Ribbentrop je zapečaten tudi usoda baltijskih narodov. Na Madžarskem, v Romuniji in Bolgariji so izvajali dobro znane metode množičnih oretacij in likvidacij.

Primer Češkoslovaške je različen. Košički program zaključen med Benešom in Gottwaldom je odprl vrata komunističnemu prodiranju brez državljanske vojne. Sicer pa se je Rdeča armada obnašala do Slovakov v vstaji kakor pred Varšavo. Čakala je, dokler so nacisti pobili 30.000 Slovakov. Prav poseben pa je primer Finske, ki je vendar ohranila demokratsko ureditev in vsaj omejeno neodvisnost. Zaradi nje je bila Sovjetska zveza obsojena kot napadalec ter izključena iz Lige narodov. Librach sedanji položaj pripisuje okoliščini, ker Moskva vpošteva nevtralnost švedske, ki bi stopila v Severnoatlantsko zvezo, če bi bila Finska pod komunističnim režimom.

Cepprav se je močno spremenilo ob zaključku vojne mednarodno ravnanje sil vsled atomske bombe v korist Amerike, vendar so potrdile mirovne pogodbe razdelitev Evrope, zaključeno med vojno. Zahodni Berlin so pustili brez svobodne zveze z zahodom. Truman je proglasil doktrino o "zadrževanju" komunizma, ki jo je teoretično obrazložil isti Kennan. Pišec poudarja, da daje ta politika Moskvi vse prednosti pobude! Bilo je veliko poskusov, da pride do nekega modus operandi z Moskvo, toda vsi ti poskusi so bili podobni, kot da bi se trudili zastopniki dveh tujih civilizacij, da se sporazumejo brez znanja jezika nasprotne strani. Vsi ti razgovori so pokazali, da je Sovjetska zveza proti svobodnim volitvam, proti svobodi misli ter proti vsakemu nadzoru v poskusih razočaranja. Berlinski zid sramote, pravi Librach, je zaprl zadnji prehod v

železni zavesi in je simbol političnega poraza komunizma.

Kaj je pravzaprav titoizem?

Z Jugoslavijo se ukvarja Librach bolj podrobno komaj, odkar je nastopila kriza v sovjetsko-jugoslovanskih odnosih. Kot primer navaja, da so bili plačani sovjetski vojaški svetovalci v Jugoslaviji trikrat več kot člani zvezne vlade in štirikrat več kot domači poveljniki armij. Konec 1947, pravi, ko so delali na jugoslovansko-bolgarski federaciji, sta bile dve diviziji pripravljene vkorakati v Albanijo. Posebno poudarja isto mesto v Djilasovi knjigi "Razgovori s Stalinom", ko pravi, da je Stalin svetoval jugoslovanskim in bolgarskim delegatom, da je treba prenehati z državljansko vojno v Grčiji (da ne bi prišlo do spopada z Ameriko). Kljub temu pričevanju iz prve roke, se še vedno širijo pravljice, kot da je to bila zasluga Beograda, da je tam prišlo do poloma.

Librach nam osvežuje spomin, ko pravi, da je Tito zaključil peti partijski kongres tri tedne po prvi resoluciji Kominforma z vzklikom "Živio Stalin!" Da je hotel Stalin kompromis, ga je lahko dobil brez velike politične cene še več kot eno leto po resoluciji. Ko citira Dedijerovo biografijo, nas zopet spominja, da je Tito izjavil leta 1952, da titoizem kot posebna ideološka linija ne obstoja ter da jugoslovanski komunisti niso ničesar dodali marksizmu-leninizmu. Zaradi tega se zdijo pisecu doktrinarne razlike kot bizantinski dialektični trik.

Za jugoslovansko gospodarstvo pravi, da je čudna mešanica vladnega planiranja, nadzorstva kompartije, in napol svobodnih podjetij. Brez ozira na pomen vseh teh reform, je veliko vprašanje, če bi lahko jugoslovansko gospodarstvo prebrodilo to krizo brez velikanke ameriške pomoči, ki je zavzela takšen obseg, da so to morali smatrati v Beogradu kot čudež, o katerem niso mogli sanjati. Brez te pomoči, pravi pišec, komunisti ne bi mogli ostati na oblasti. Jugoslovanski primer ga potrjuje v prepričanju, da je sodobni komunizem bolj tehnika za oblast kot pa ideal življenja.

Za Tita pravi, da je bil najbolj iskren tedaj, ko je obiskal l. 1956 Stalingrad ter izjavil v svojem govoru: "V miru in vojni, Jugoslavija mora korakati ramo ob ramo s svojetskim narodom proti istemu cilju, zmagi socializma." Po časopisnih poročilih je šel maršal Zukov, tedanji minister oboroženih sil, še korak dalje, ko je dal razumeti, da je zopet vzpostavljena obveza medsebojne pomoči. V prisotnosti Tita je izjavil, da se bosta borile Jugoslavija in Rusija ramo ob ramo v vsaki bodoči vojni.

To Librachovo stališče so potrdili tudi na veliki konferenci zahodnih strokovnjakov za komunizem, ki jo je sklicala Hooverjeva ustanova o vojni, revoluciji in miru na Stanfordski univerzi v Kaliforniji ob začetku oktobra, ob priliki stoletnice ustanovitve Prve Internacionalne. Tako je povdarjal prof. Adam Ulan z ruskega raziskovalnega središča na Harvardski univerzi, da titoizem ni posebna ideologija, temveč "posebni zgodovinski moment". Leta 1950 so bile v Jugoslaviji največje spremembe, ki jih lahko komunistični režim ukrene, ne da bi posegel v svoje bistvo. Vendar vse te spremembe v Jugoslaviji, pravi, so podobne psu, ki se lovi s svojim repom — obračajo se sicer, ne morejo pa postati res različni.

Prof. Aleks Džagnić z oddelka političnih ved Vanderbiltove univerze je povdarjal nepredvidene posledice po odhodu Tita s politične pozornice. Eden med gostitelji, prof. Milorad Drašković je zmanjšal pomen gospo-

darskih sprememb v Jugoslaviji, ker nespremenjen monopol politične oblasti omejuje take možnosti. Po njegovem mnenju je storil titoizem velike usluge splošni stvari komunizma v razvijajočih se državah, kjer dela za sovjetske koristi.

Mr. Brook z Radio Free Europe v Monakovem je obrazložil štiri področja spopadov v Jugoslaviji: 1. med glavnimi narodnostmi; 2. med naprednimi in zaostalimi republikami; 3. med tehnokracijo in aparatčiki; ter 4. med bivšimi partizani in mlajšo generacijo. Bolj pozitivno stališče je zavzel prof. Josip Korbel z Coloradske univerze, bivši češkoslovaški veleposlanik v Beogradu, ki je trdil, da je imel titoizem vpliv na sovjetske odnose s satelitskimi državami, ker da so v Moskvi navsezadnje sprejeli "enakopravnost" in "različne poti v socializmu".

Medtem se Moskva nahaja zopet v krizi nasledstva, za katero nihče ne more predvideti, kako se bo rešila, dokler se ne uveljavi novi samodržec, kar je pač glavna karakteristika komunističnega sistema. Karkoli se s strani novega sovjetskega vod-

stva uradno izjavlja, vendar pošepir na ulici. Ču je prišlo meni novi režim korak nazaj proti temu, kar je bilo, v zunanji kakor tudi v notranji politiki. Spora s Kitajsko nihče ne more rešiti, prevelika so nasprotja v nacionalnih interesih med Rusijo in Kitajsko, kakor so se razvila skozi stoletja, k temu pa pride še njuna popolnoma različna pojmovanja o strategiji in taktiki svetovnega komunizma. Potemtakem globoki razkol bo ostal, toda brez anatem, vsaj zaenkrat.

Potegnil ju je ...

"Praktična šala" je posebno udomačena v anglosaških deželah. Duhoviti ljudje izkoriščajo slabosti in vrline državljanov in vprizarjajo stvari, katerim se pozneje smeje vsa javnost.

Med najslovičnejše "praktične šalivce" v Angliji sodi nedvomno znani slikar Horace Cole. Ko je nekega večera razmeščal in obešal slike v svojem paviljonu, mu je zmanjkalo motvoza. Oblekel se je in odšel v neko trgovino kupiti klobčič vrvice. Na poti domov je zagledal pravega gentlemena: vsega naškrbljenega, v rokavicah, s cilindrom in dežnikom, ko se je

šepiril na ulici. Ču je prišlo nekaj na misel.

"Oprostite," je rekel, "v zadregi sem! S pomočnikom bi morala nekaj izmeriti na cesti v tej črti, pa se je nekje zadržal. Ali bi mi lahko žrtvovali trenutek svojega dragocenega časa?"

"Prav rad," je odgovoril gentleman.

"Kar tukaj stojte in držite za vrvice," je nadaljeval Cole. "V nekaj minutah bo vse končano. Stvar je namreč velikega pomena."

Gentleman je prijel za konec vrvice, Cole pa je začel odmotavati klobčič in je zavil okrog vogla. Pot je nadaljeval po drugi ulici, dokler ni klobčiča povsem odmotal. Ko je nameraval pritrčiti vrvice na kljuko pri nekih vratih, je prišel mimo drug gentleman. Cole je dobesedno ponovil prejšnjo prošnjo in tudi ta gentleman je prijel za konec vrvice in jo zvesto držal — kako dolgo, ne vemo!

Ko se je Cole vrnil domov, je prižgal pipo in se zabaval ob misli na onadva z vrvice.

Ribolov za vsakdanji kruh
MONTREAL, Que. — Prebivalstvo Nove Fundlandije se preživlja pretežno z ribolovom.

Lepo božično darilo!

Ali imate sorodnika, prijatelja ali znanca, ki ne dobi še Ameriške Domovine? Dajte, osrečite ga za Božič in mu naročite Ameriško Domovino. Boste videli, da mu boste zelo ustregli.

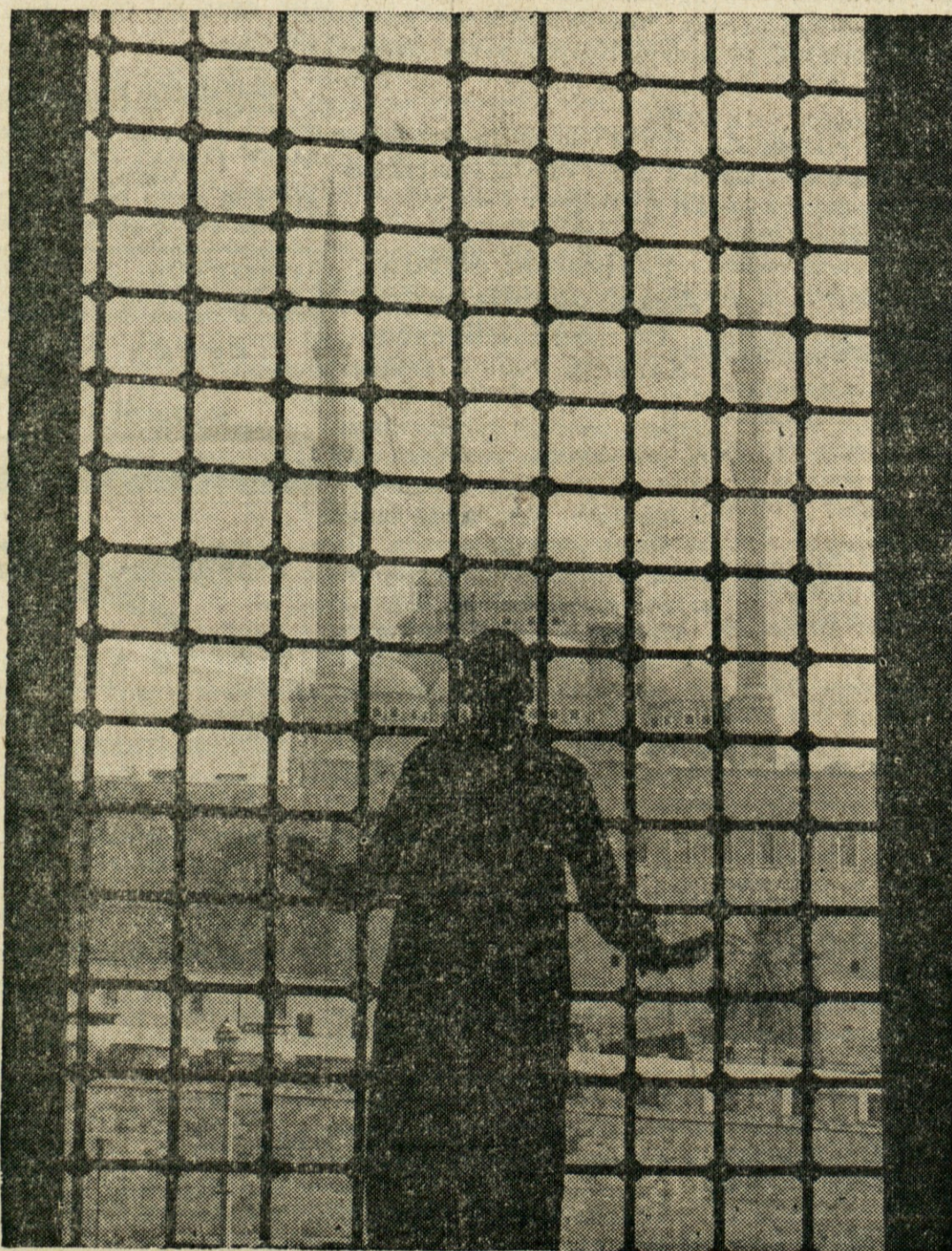
Ako to storite, bomo novemu naročniku mi poslali lepo božično karto obenem z božično številko ter ga obvestili, da mu Vi poklanjate naročnino kot Vaše božično darilo. Izrežite spodnji kupon in priložite denar za naročnino obenem z natančnim naslovom novega naročnika.

KUPON

Ameriška Domovina
6117 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio

Prosim, da pošljate Ameriško Domovino kot moje božično darilo na sledeči naslov:

Ime .....
cesta .....
mesto in država .....
Za to darilo pošiljam znesek \$.....
Moje ime je .....
Moj naslov je .....
mesto in država .....

SKOZI MREŽO — Izgleda, kot da bi kak menih gledal skozi zamrežena samostanska okna na središče glavnega mesta Egipta Kairo. Mesto je začel graditi znani vladar Egipta sultan Saladin leta 1176 v času križarskih vojsk v Palestini.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO
ZELIMO VSEM NASIM PRIJATELJEM
IN ZNANECM

Najstarejša slovenska Potovalna in Zavarovalninska
Agencija

Ustanovljena 1905.

SVETE TRAVEL BUREAU & INSURANCE AGENCY

MR. & MRS. JOSEPH SVETE
MRS. ALICE M. SUROVJAK
GREGG S. SUROVJAK

1782 E. 28th St., Telephone BR 7-8110
Lorain, Ohio

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO
ZELI VSEM ČLANOM IN ČLANICAM

KLUB SLOVENSКИH UPOKOJENCEV V EUCLIDU

Krist Stokel Anton Srebot Josephine Skabar

John Zaman, Andy Bozich in Frank Česen

MERVAR'S DRY CLEANING PLANT

CLEANERS AND DYERS

5372 St. Clair Avenue — Tel.: HE 1-7123

Vsem naročnikom, prijateljem in vsem slovenskim
rojakom prav vesele božične praznike in vso srečo
v novem letu.

MERRY CHRISTMAS AND A VERY HAPPY NEW
YEAR TO ALL OUR CUSTOMERS AND FRIENDS!

*

Frank Mervar

Ray Rogel

6517 St. Clair Ave.

HE. 1-1444

Zahvaljujemo se našim zvestim odjemalcem. Voščimo njim, vsem prijateljem in drugim rojakom prav vesel Božič in srečno Novo leto

★ ★ ★

Merry Christmas season and
a Happy New Year

THE DOUBLE EAGLE BOTTLING CO.

ZALOGA NAJBOLJSIH PIJAČ OD LETA 1908

IZDELOVALNICA MEHKIH PIJAČ

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO
ZELI VSEM:

EXPRESS TRAVEL SERVICE

na 687 East 185 St.

JOSEPH SUHADOLNIK, lastnik

Tel. 481-7188

Karel Mauser:

Iz stare kronike

Trije zaselki v hribu: Velike Grabce, Srednje Grabce in Male Grabce. Kakor tri nerodne jagode v roženkrancu, ki jih veže slab kolovoz. Župna cerkev je v Velikih Grabčah. Ni velika, zelo stara in prav tako staro je župnišče. V letu 1880 je v njej najmoštroval župnik Janez Kramar, ki so mu ljudje nadel priimek "ta hudi gospod." Kadar je bil hud, je gledal čumasto in grmel s prižnice, da so se babšeta in dedci kar krivili v črvinih klopih. Toda srca je bil dobrega, kar je videti iz kronike, ki jo je pisal. Vpletel je vanjo zgodbe, ki jih je doživel in opisal tako, da je njegov naslednik Anton Primc pod zadnjo zgodbo svojega prednika zapisal:

— Boljšega župnika od Janeza Kramarja Grabčec še niso imele in ga nikoli več imele ne bodo. Vzeli so ga Trije kralji. Dominus tecum, gospod Janez.

Zadnjo zgodbo župnika Janeza Kramarja, le malce popravljen, pripravljen, napišem za te dni. Dokončala se je že po župnikovi smrti. Župnik Anton Primc je samo zapisal:

— Večraj so se vsi trije odpeljali nazaj v dolino in dalje po svetu. Nekateri ljudje so v hribu, ko so gledali za vozom, ki se je zibal navzdol. Takega božiča Grabčec ne bodo več imele.

Prišla sta pod noč, na vozu, ki je komaj zaslužil to ime. Bil je majhen, nekakšne močne vitre, brez katere je bila napeta plahta, ko napravljale vtis, da je voz majhna hišica, ki daje potnikoma zasilno nočišče in obrambo pred dežjem in snegom. V voz je bila vprežena mršava mula, migala z dolgimi ušesi in počasi klamala navzgor. Kolovoz sicer ni bil prestrm, toda za suho žival, ki je morala vleči voz in dva človeka na njem, je bil strm dovolj. Ko je prišla do zadnjih hiš v Velikih Grabčah, je obstala in njeno čudno, zateglo riganje se je razneslo čez vas kakor glas trobente, na katero se uči otrok.

Nekaj žensk in otrok je stopilo iz hiš in gledalo v bedni prizor. Mož je stopil z voza, pogledal žival in nato s prsti proti ženi, ki je sedela pod plahto, risal v zrak neke čire-čare. Smukovka je bil z kanila iti gledat, ko se je voz premaknil in odropotal proti Srednjim Grabčam. Smuk je v taistem hipu stopil na prag, gledal za vozom in ugibal.

— Jih nisi poznala? — je barmal ženo.

— Mož in ženska sta, se mi zdi, da bi on utegnil biti brusač za škarje in nože. Ženske nisem utegnila dobro videti, od glave do pete je bila ogrnjena v plet. Moški je bil z brado in suh kakor trlica. Nazebla se bosta.

— Stopila sta nazaj v hišo, bil je dan pred svetim večerom in pospravljanja dovolj na vseh koncih in krajih.

— Če je bil brusač, bi moral priti prej. Ljudje so že povsod klali — je rekel Smuk.

— Saj ne vem, če je bil — je rekla ona. — Tako se mi je zdelo.

— Nemara bosta lezla do Malih Grabč. Srenjska bajta je že od jeseni prazna. Tja jih bo Brzon lahko vtaknil, saj ima ključ. Na vozu ne bosta nočevala.

Voz je med tem ropotal naprej, grulasti kolovoz je postajal strmejši in živalica se je zdaj in

zdaj ustavila in njeno žalostno riganje se je kotalilo nazaj proti Velikim Grabčam. Mož je ni priganjal. Ponižno je čakal, da je zbrala moči in spet pretegnila.

Srednje Grabčce so bile majhne, za spoznanje večje od Malih. Sedemnajst hiš, če si šel za hiše tudi kočure, ki so bile že na robu vasice. Mož se je ustavil, trepljal je žival po koščenem hrbtu in šel skozi vasico kakor da ve, da ga tu ne morejo prenočiti.

Tik pred Malimi Grabčami se je začel sukljati sneg. Suh je pridrsel iz teme in celo v obupnem rigu živali je bilo razločno čuti hrepenenje po strehi in topoti. Tudi na vozu je vzdihnilo.

Pri prvi hiši je mož z zateglim ho-ooj ustavil, žival je sklonila glavo in vedela, da ji nocoj ne bo treba nikamor več. Mož je s sedeža potegnil staro, raztrgano odejo in jo vrgel živali čez hrbet. Nato si je s prsti počesal brado, dopovedal ženi, da gre v hišo in počasi krevsal proti vratom.

Pri Brzonu so ravno odvečerali. Fant se je pripravil k sedu, hčer in Brzonka k pospravlilu, stari pa v hlev.

In prav tedaj je potrkalo. Mož z brado je odprl vrata in stopil v svetlobo velike petrolejke, ki je gorela pod stropom.

— Dober večer, Bog daj — dobri ljudje. Smem prositi za prenočišče, zase, za svojo ženo in za svojo živalico? Brusač sem, vso dobroto vam bom povrnil. Noži bodo rezali meso kakor še nikoli in škarje strigle kar same.

Nasmehnil se je in v pričakovanju gledal v obraze.

— Veliko vas je — je rekel Erzon. — Kar preveč. Za žival in za enega bi se že dobilo v hlevu, čeprav je majhen.

— Kaj pa srenjska bajta, oče? — je rekla hčer.

Mož z brado po je hvaležno pogledal.

— Odkar je jeseni umrl berač Mežek, še ni videla metle in ognja znotraj. Na pasje je zapuščena in mrzla.

Brzonka je mislila na ženo zunaj.

— Po ženo pojdite, da se do škode ne premrazi — je rekla tujcu.

— Hvala, dobra žena — je rekel iskreno.

Ko sta prišla nazaj in je ženska spustila plet z glave in ga pustila pasti ob telesu, so se vsi zagledali vanjo. Bili so v zadregi.

— Frone — je rekla Brzonka. — preden kam greš, nanesi drv v bajto.

V revsku je bilo ganotje, ki ga je mladi Brzon dobro čutil.

— Sem že sam mislil, da bi bilo dobro — je rekel fant in ne da bi očeta kaj vprašal, šel po bajtin ključ na žebelj.

— Naj žena sede k peči, da se ogreje — je rekla Brzonka.

Zdaj je tudi Brzon napel oči. Mož z brado je z ženo govoril na prste. Nasmehnila se je tako sladko, da so Rezo, mlado Brzonovo hčer, polile solze.

— Mutasta je — je rekel tujec.

— Lipovca jima grem zavret — je rekla Reza.

— In s terjakom ga naredi — je smrknila Brzonka.

Brzon je videl, da mora izkupati tudi svoje srce.

— Zenske se bodo same po-

RAJSKE STRUNE

Rajske strune, zadonite,
od nebes odmevajte!
Zberi angelski, hitite
na zemljo in pevajte:
Sleva bodi na višavah,
slava Bogu naj doni,
mir ljudem pa po nižavah
naj nocojšnja než rosi!

Čuli sladko melodijo
so pastirci tisto noč;
našli Dete in Marijo
in ljubezni božje moč;
pkeklekli vdeno verno
in molili Jezusa,
zrlí v duhu neizmerno
slavo Sinu večnega.

vardevale, žival bo treba spraviti v hlev. Bi stopila? —

Mož je s prsti dopovedal ženi, da se koj vrne, Brzon si je naklenil kaniželo.

— Kar stopiva.

Mulo sta odpeljala v pregrajo, kjer je nekoč stalo tele, voz pa zvezila pod napušč za drvarnico.

— Tako — je rekel Brzon. Nato je s prsti potegnil po brkih.

— Kmalu boste trije, kakor sem videl — je hrknil. — Neodna storija.

— Nerodna — je rekel Brusač.

— Jutri, pojutrašnjem. Natančno človek nikoli ne ve, včasih se zategne.

— Rado — je rekel Brzon. — Pri najini puncu sva se z našo uračunala kar za štirinajst dni.

— Frone je za silo počedil po bajti in ogrel peč. Po večerji — Brzonka je pogrela kašo, ki jim je ostala — sta z Rezo spremili pogreta potnika čez vrt.

— Če bo kazno, da boste rožili že nocoj, me kar koj pokličite — je rekla Brzonka tiho. — Babico imamo k sreči v naši vasi. Pa se mi zdi, da nocoj še ne boste.

— Upam, — je rekel mož. — Nocoj je potrebna počitka.

Noč v srenjski bajti je bila mirna. Brzonka je nekaj barti ponoči pogledala skozi okno. Ob enajstih je bila še lučka, potlej pa ne več.

Toda ko je zjutraj Reza za-

nesla v bajto vročega mleka in dva brtevsa kruha, je prišla zaskrbljena nazaj.

— Žena samo nekam dolgo gleda — je rekla.

— Kar koj stopi k Skrablji in ji povej, naj bo pripravljena. —

Pograbilo je revico pozno popoldne. Brusač je pritekel na vrat na nos k Brzonu in Reza na vrat na nos spet k Skrablji.

— Zdaj pa bo, teta.

— Ne bo še tako brž, če je prvi otrok. Boš že sama nekoč videla. Bo pa nocoj, če je tako kakor praviš. K polnočnici že ne pojdem, kakor kaže. In če otroka ne prinesem na ta svet pred deseto, tudi tvoja mati ne pojde. —

Malo čez deveto je Skrablja v bajti utihnila.

— Zdaj gre zares, Brzonka. —

Med ukaze, ki jih je dajala, se je mešalo porodnično ječanje.

— Nič ne maraj, revica. Človek se upira priti na svet in oditi s sveta. Ne vem zakaj, menda je tako zapisano. —

Skrablja je pri vsaki ženski tako govorila.

Ob pol desetih je v srenjski bajti zavekalo.

— Tako je, kakor pri tebi najprvo — je rekla Skrablja Brzonki. — Fant je. —

— Hvala Bogu — je rekla solz na Brzonka.

Skrablja mu je naredila križek na čelo.

— Judek je še, duša je pa božja — je rekla. — Na sam svet večer rojena. Samo dva sem v svojem življenju prinesla na ta svet v tem večeru. —

Tako je šla tudi Brzonka k polnočnici in še pred drugimi.

Hotela je govoriti z župnikom. In je, čeprav se jim je že mudilo k molitvam v cerkev.

— Fantek je, praviš. Botre že ima? —

— Ima. Naša dva bosta, Frone in Reza. —

— Kakšen lep svet večer! — je vzkliknil župnik Janez in se nekam zagledal. Brzonka ni čakala, da bi še kaj vprašal, tiho se je utrnila iz kuhinje.

Pridiga pri polnočni maši je bila to pot taka, da je vse Grabčce niso več pozabile. Župnik Janez Kramar so prebrali kratek evangelijski o Jezusovem rojstvu, nato potegnili dolge rokave albe nekoliko nazaj in začeli:

— Vsi smo bratje in sestre Jezusovi. Mar nismo? Prišel je nocoj na ta svet, da nam je to milost prinesel. Dobri dve uri nazaj, je dobil novega brata, majhno duščo, ki je prifrftala na ta svet po Njegovi volji. Dobila je domek v srenjski bajti v Malih Grabčah in takega božiča Grabčce še niso imele. Pastirji nekoč so sredi noči šli gledat božjega Otroka in mu prinesli svoje skromne in prve darove.

M. Jakopič:

Sveti večer

S čelom se naslanja na okno, da se steklo rosi pod njegovim dihom. Od časa do časa potegne po njem široko dlanjo, potem spet strmi na stisnjeno dvorišče kot bi se bal, da bo vse tisto lepo, kar se je to uro nabralo v njegovi duši, ostalo za vedno skrito ljudem, skrito med stene njegove papirnate sobice. Najraje bi stopil na prag in zavpil na cesto: "Slišite, ljudje božji, danes sem srečen. Pismo je prišlo, pismo zvito na drobno kot cigareta, pa vendar od doma. Žena mu piše, za vse tri..."

Kot bi ga bilo sram svojega veselja in nepočakanosti, se obrne in sede na klop ob steni. Ta trenutek se mi zdi, da okrog njega le ni tako žalostno in puščilo, kot si je dozdaj vtepal v glavo. Da je soba vendarle topla in da so okna obrnjena na dvorišče, na cesto, kjer hodijo ljudje, tudi ljudje s smehom na obrazu. Zdi se mu, da ga ima Bog neizmerno rad, ker mu je ohranil vse, ki jih ljubi, in ki so kljub daljavam njegovi, samo njegovi.

Beli, drobno popisani list, ki ga je danes dobil, je prinesel ljubezen treh src, ki utripajo zanj, ki mislijo in molijo zanj. Ljubezen drobnih src, ki sovrastva še ne poznajo, čeprav ga več ali manj že čutijo in okušajo. Src, ki ne morejo razumeti,

(Dalje na 2. strani)

Tudi vi pojdite enkrat v teh dneh v Male Grabčec kot tisti pastirji. In ne kobilite mi tja gor brez darov! Ste razumeli? Vsak naj nese svoj dar in misli, da je dar drobljancu v srenjski bajti, dar dožjemu Otroku, zakaj božič je dan ljubezni in usmiljenja. Tudi jaz pojdem, da bomo vsi ena družina v teh dneh, velika sveta družina, kakor bi morali biti vsak dan in vse dni svojega življenja. Amen.

Tako kratke pridige župnik Janez Kramar še niso imeli in ko so po pridigi zapeli Giorijo, se jim je glas močno tresel.

Prišli so župnik v Male Grabčce na Silvestrovo popoldne. Naravnost k Brzonu.

Ko so mu vsi poljubili roko, kakor je bila navada, so rekli:

— Krstili bomo jutri, kajne? Ste ime že zbrali? —

— Brusač je rekel, naj bi bil Tomaž — je rekel Frone.

— Lepo ime — so rekli župnik. — Tomaž, apostol. Saj je ta otrok tudi bil za Grabčce. Lepo ste se izkazali vsi, kakor sem sišal.

Nato so se gospod Janez obrnili naravnost na Brzona:

— Mislim sem ti povedati, naj družinica ostane v bajti do pomladi. Naj ne odide, preden ne prične cvesti drevje. Majhni stroški bodo, ne veliki. Mož bo postoril, kar bo mogel, brusil, kdaj prijel za vile — s takim otrokom v mrz ne moreta. —

— Naj ne zamerijo, gospod župnik, morda bi se našlo... —

— Ne, preden ne bo drevje cvetelo — so gospod Janez zvišali glas. — V župnijsko knjigo sem že vpisal, da za drugo leto ne plačate cerkvene klopi in tudi bere ti ne bo treba dati. —

— Se zahvalim, gospod župnik — je rekel trdo Brzon.

— Jaz pa tebi — so se na kratko odrezali župnik.

Šele nato so gospod Janez Kramar odšli v srenjsko bajto in dolgo ostali tam.

zakaj je njihov oče daleč od doma, na tujem, kot pravi mama, in ne doma z njimi; zakaj ima mama tolikokrat objokane oči in zakaj vsak večer molijo: da bi se oče vrnil zdrav. Zakaj ne pride in jih ne vzame v naročje kot sosedov ata svoje. Zakaj ga ni, da jih posadi na kolena in jim pove kaj lepega o svetu, kjer je vse lepše kot doma, kjer mame ne jokajo že navsezgodaj in kjer ni čudnih ljudi, ki razmetavajo po hišah in brskajo po senikih, kot bi iskali Bog si ga vidi kaj.

Lani pred prazniki je zajokal Andrej. Janeza ni bilo doma, ko se je oglasila štorclja. Preganjal se je po gozdovih, ko ni vedel, kdaj bo tudi njega podrla krogla, kot jih je že toliko med prijatelji.

S težavo je dobil nekaj dni dopusta za praznike. In ko je prvič pokrižal sina, mu je bilo lepo kot danes; čeprav je slutil, da sreče ne bo dolgo užival. Dvoje temnih oči se je upiralo vanj in drobna usteca so se kremžila ob poljubu. Kako bi se ne — prišel je neobit in premražen, da skoraj rok ni čutil. Ob njem je stala štiriletna Metka in z velikimi očmi objemala očeta v uniformi. Ni mogla razumeti, zakaj nima obleke, kot jo imajo drugi moški v vasi. (Dalje na 2. strani)

May the happiness
of Christmas
And the spirit it conveys
Be with you
And your loved ones
Through a year of happy days.

FERFOLIA FUNERAL HOME

9116 Union Ave at E. 93rd St.
MI 1-7420

LOUIS L. FERFOLIA - DONALD L. FERFOLIA

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo
vsem cenjenim odjemalcem in znancem

ZULICH INSURANCE AGENCY

VSAKOVRSNA ZAVAROVALNINA PROTI
POZARU IN NEZGODI
FRANCES ZULICH, Agent
18115 Neff Road IVanhoe 1-4221

ISKRENA BOŽIČNA IN NOVOLETNA VOŠČILA

DR. A. L. GARBAS

ZOBOZDRAVNIK IN DENTISTI-ASISTENTI

6411 St. Clair Ave. EXpress 1-5300

v Slovenskem narodnem domu

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO
LETO ZELI VSEM DRAGIM ROJAKOM SLOVENSKO
PLESKARSKO IN SLIKARSKO PODJETJE

TONY KRISTAVNIK

PAINTING AND DECORATING

1171 East 61 St. Tel.: HE 1-0965

Hvala za dosedanje zaupanje.
Za nadaljnjo naklonjenost se priporočamo.

Donald Dry Cleaning and Tailoring

1169 E. 72 St. (vokal Donald Ave.) Telefon: 391-7539

Lastnik JOSIP KLOBASA vošči vsem naročnikom in
prijateljem vesele božične praznike
in srečno novo leto.

— Vsa krojaška dela. — Prvovrstno čiščenje oblek. —

A. Brofman Department Store

DRYGOODS — LADIES AND GENTS FURNISHING

6806 St. Clair Ave. Phone: EN 1-0150

Vesele božične praznike in srečno novo leto
vsem našim odjemalcem in prijateljem.

MARQUETTE SHEET METAL WORKS

kleparska dela in furnezi

LEO LADIHA, 1336 E. 55 St. — UT 1-4076
VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO!

SVETI VEČER

(Nadaljevanje s 1. strani)

Mama ji sicer vedno pripoveduje, da je njen oče vojak, vojaki da nosijo drugačne obleke — ker so pač vojaki. Metka se v-jakov boji. Ko še ni imela dveh let, so tuji vojaki požgali pol vasi. Mama ji pripoveduje in razlaga, da so bili oni čudne vrste vojaki, vse preje kot vojaki, junaki le — če so imeli neoborožene pred seboj. Metka te razlaga prav ne razume in zato bi najraje videla, da bi njen ata ne bil vojak, da bi ostal za vedno pri njej in se z njo igral, ko pa ji je tako dolga po njem.

Janez se je zagledal v dolgo senco, ki se plazi po steni. Skoraj je pozabil, da je daleč od svojega doma, med ljudmi, ki nosijo vsak svojo bolečino, ki jih pritiska k tlom, da ne morejo prav do besede, da ne čutijo sonca, ki sije tudi zanje.

Za cerkveno barako udarjajo na dolge travce, ki so jih obesili v leseni stolp namesto zvonov. Zdaj pojo; po svoje lepo pojo, kot bi hoteli prinesiti nad to stisnjeno mesto pozdrav domovine; pozdrav vasi in dobrih ljudi, ki danes ne morejo deliti sreče praznikov z njimi.

Pismo drži v rokah in v sobi se je čisto stemnilo. Janez ne bo prižgal luči. Plamen, ki uhaja iz velike okrogle peči sredi sobe, je dovolj močan, da priključ vse lepo bliže k srcu. V duhu ponavlja žemine besede: "Ne morem dovolj zahvaliti Boga, da te je ohranil. Vse do nedavnega nisem vedela nič gotovega. Pravili so vse mogoče. Saj veš — Kočevje... Potem sem le dobila Tvoje pismo. Ziv sem in zdrav! Neznane ga je prinesel in še danes ne vem njegovega imena. Mislila sem, da se bom vprilo njega zgrudila. Zdelo se mi je, kot da sanjam. V trenutku je bilo vse težko pozabljeno, vsi dolgi meseci strahu in groze. Noči, ko sem mislila, da jih ne bo konca. Bala sem se novega jutra in novega dneva, bala vsakega, ki je stopil na naše dvorišče. Saj nisem vedela, kakšno novico prinaša. Trepetala sem z otroki, ko so vojaki premetavali po hiši in mi grozili z vsem mogočim. Čudim se, da nisem izjokala svojih oči. Da bi ne bilo otrok, ne vem, kaj bi se zgodilo z menoj. Tako pa: zahvaljen Bog! Zahvaljen za vse, posebno še za novico, da Ti živiš, živiš! Tudi meni niso priznawali, pa kaj bi o tem govorila. Vse je pozabljeno. Samo, da Ti živiš, da si Ti na varnem!"

"Prazniki so spet tu. Andrej je dopolnil prvo leto. Vsa hiša ga je polna, z jokom in smehom. Ko sva sama, mu govorim o tebi, posebno še, ko odmoliva večerno molitev. Pripovedujem mu, da je njegov ata gotovo ta trenutek na poti domov. In ko prideš, bo spet lepo v hiši. Mama bo pela kot preje, takrat ko vojske in hudobnih ljudi še ni bilo, pa seveda Andrejčka tudi ne. Ata pa bo posadil Andrejčka na kolena in bosta skupaj odšla po svetu, kjer mora biti zelo lepo, ker ata tako dolgo ni domov. Poslušaj me in ne treni z očmi, kot bi razumel, kaj mu pripovedujem. Obraca se proti vratom, kjer bi te moral zagledati vsak čas. Kdaj se bo to zgodilo, Janez? Kakor in kadar je božja volja!"

Metka je tudi vedno nad menoj. "Kdaj le pride ta naš ata. Gotovo jutri, ker danes je že pozno. Da, jutri, jutri pa zagotovo!" Za Miklavža sem ji obljubila, da te pripelje s seboj. Pa letos Miklavža ni bilo. Tudi njega niso pustili na pot... Ker ni bilo Miklavža, prideš gotovo z Jezuskom. Zdaj šteje dneve, kolikokrat bo morala iti še spat do Božiča. "Takrat zagotovo pride, saj mora narediti jaslice. Ona, da jih še ne zna, mama pa nima prav nobenega časa."

Janez leži na pogradu in zdi se mi, da je papir v njegovi roki oživel. Počasi dobiva oblike njegove Metke. Čudno plave oči gledajo vanj in ga sprašujejo —

M. Jakopič:

Ujemiva snežinko

Oj dete, ujemiva snežinko,
ki se veselo vrti,
kot lučko jo drobno nesiva
tja v hlevček, kjer Bogec sam
spi.

Da svetlo bo Jezusku
v hlevu,
da se bo laže igral,
kot zlato kresničko jo čuval,
jo v roke — igračko jemal.

Oj sinko, uloviva snežinko,
nesiva jo Detetu v hlev,
da naju bo to presveto noč
med svoje goste sprejel...

kje hodi, zakaj ne pride, ko vendar ve, kako težko ga ona doma pričakuje. Vidi vesele oči in ljubke roke, ki se stezajo proti njegovemu vratu. Ata, poslušaj me: Nocoj je Sveti večer in nocoj je odprto nebo, zato se vsa ka želja izpolni. Zato sem te poslala, zato prišla za teboj, čez gore polne snega, da te spremim domov, da nam narediš jaslice. Saj bo že res skrajni čas, da jih narediva. Jaz ti bom seveda pomagala, kar bom le mogla in znala. Mama sicer vedno pravi, da nisem prav za nobeno rabo, za samo škodo pri hiši, jaz pa vem, da ti ne misliš tako. Nabrala sem dovolj mahu, čeprav me je bilo v gozdu resnično malo strah. Tudi ono veliko škatljo sem prinesla izpod strehe. Obrisala sem zaspane in premražene ovčke, jih lepo počesala in z dihanjem ogrela, ter jim naročila, naj se le pridno pasejo po betlehemske poljanah, dokler jih pastirci ne popeljejo pred samega božjega Deteta. Pastirčki tudi že nestrpno čakajo, da bi zakurili ogenj. Pa sem jim naročila, da tega ne smejo, ker bi lahko prišlo do nesreče. Kadar prideš ti domov, nič preje! Postavila sem jih kar za peč, naj se tam ogrejejo, saj so nekateri že res precej v letih. Z o-sličkom sem imela največ težav. Stresal je svojo trmico in se kar ni hotel postaviti na noge. Šele, ko sem mu zagrozila, da to leto ne bo smel greti Jezusčka, ker je tak — je pomagalo. Postavil se je pokonci in zdaj mirno čaka, da ga kdo od pastircv popelje v hlev. Sicer pa mora biti zelo, zelo star, saj je že ves siv, še bolj kot naš stari ata. Da, še nekaj! Na tisto dolgo zvezdo ne bova smela pozabiti. Kako naj jo le obesim brez tebe? In sveta noč brez zvezdice, brez repatice, ne ata, to pa ne gre in ne gre. Zato hitro na pot, ljubi ata, kar takoj na pot, da te ne bomo z večerjo predolgo čakali. Če se pa le nekoliko zakasniš, bom prosila mamo, da postavi Tvojo skledo v peč, da se jed preveč ne shladi. Če bi se slučajno izgubil, me pa kar pokliči: Met-

ka, Metka...! Gotovo se ti oglasim in poprosim zvezdice, da ti bolje osvetlijo pot, tako kot svetim trem kraljem, in te varno pripeljejo domov.

Na vrata nekdo močno potrka. Janez se strese in zbudi. Mane si zaspane oči in išče svojo Metko. Hudo mu je, da mu je nekdo pretrgal sanje, prav ko bi moral na pot proti domu. Z neko nejevoljo se dvigne in odpre vrata.

"Kar v temi, Janez?" Z možem sva mislila, da bi prišel k nam večerjat in bi skupaj počakali polnočnice. Da ne boš nocoj tako sam..."

"Hvala, sosedaj; prav lepa hvala! Toda k vam ne morem. Ne premaknem se s te sobe nocoj pred polnočjo. Otroci so bili pravkar pri meni in morda spet pridejo. Ne smem jih zamuditi. Sosea presenečeno ogleduje temno sobo. "Otroci, kakšni otroci?" Potem se šele zave. Globoko vzdihne in že odhaja. "Kakor veš! Ubogi očetje, kdo bi vam danes zameril. Seveda nama je lahko, ko se naju držijo kot smola reveže. Taki so pa še vse drugačni reveži. Bog se jih usmili!"

Janez zapira vrata za njo in poišče rožni venec. Iz listnice vzame sliko svoje družinice, ki jo je edino prinesel preko Ljubelja. Postavi jo na mizo pred skromne jasli. Da jih bo imel nocoj pri sebi, prav ob sebi.

Zunaj pritrkava na stare travce, ki imajo nocoj tako čudno lep glas. Pritrkavajo za prvi Božič na tujem. Janezov je lep, ker so z njim vsi oni, ki ga ljubijo. Daleč, a vendar v njegovem objemu bodo molili kot molili on: K njemu, ki drži ves svet v svojih drobnih rokah, vodi usodo vsega človeštva in prižiga ljubezen v vseh dobrih otroških srcih.

Prepovedana pot

Gospod župnik je Arnužovo Franco prijel, ker mu je prišlo na uho, da se sestaja z Gašperinim Anžetom: "Franca, ti si hodila po prepovedanih potih!" Franca: "Gospod župnik, to pa že ni res, prav nikjer nisva brala na kakšni tabli, da bi bila pot prepovedana."

Vsem Slovincem voščiva
vesele in blagoslovljene
božične praznike
in srečno novo leto
s prisrčnimi pozdravi!

Janez in Franja Brodar

ST. PAUL FEDERAL SAVINGS
FRANK P. KOSMACH, President
6700 West North Avenue
Chicago 35, Illinois

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO!

ANTON & JULIA MAROLT

GOSTILNA

1128 E. 71st St.

in

1129 E. 68th St.

Telefon: EN 1-7500

Pristni legalni likerji,
dobra vina, pivo in
prigrizek

Se toplo priporočamo

JOHN L. MIHELICH

SLOVENSKI ODVETNIK

ZELI VSEM ROJAKOM

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

IN

ZADOVOLJNO LETO 1965

Urad v mestu: 300 Enginners Bldg.
621-9370

Telefon doma: 486-0839

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO ZELI

JOHN KUBACKI STUDIO

PRVOVRSTNI FOTOGRAF

Izdelujemo slike po najnovejši

metodi,

posameznike, družine

in večje skupine.

1218 E. 79 St.

EX 1-3800

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO ZELI ZDRAVNIK

DR. LEOPOLD UKMAR

Ordinira vsak delavnik od 10 do 12 dopoldne
in od 5.30 do 8 večer na

6208 St. Clair Avenue, Telefon: UT 1-9677

Telefon doma je: IV 1-6422

Best Wishes for a Merry Christmas
and a Prosperous New Year
Veseli Božič in srečno novo leto želita lastnika

KASTELLEC JOS. J. CAFE

1315 East 53 Street

EN 1-9331

STEPHANIE & JOSEPH KASTELLEC

Hrana in vse pijače

Food & Liquor

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO

želimo vsem prijateljem in odjemalcem.
• Polna zaloga grocerije in mehkih pijač

Anton & Josephine Slanič grocerija

1225 NORWOOD RD.

Peter Urbanc:

Jeseni 1964 za železno zaveso

TORONTO, Ont. — Nekega dne v septembru smo ob 10. do poldne odrinili z Dunaja z avtom proti češki meji. Cesta na avstrijski strani je vse do meje dokaj slaba, zgleda, da Avstriji še ne polagajo važnosti na turistični promet na tej progi. Gornja Avstrija je valovita dežela; ima celo nekaj vinogradov, vendar se mi je zdela zemlja na Koroškem rodovitnejša. Na avstrijski strani je kontrola hitro opravljena, vendar to pot Avstriji le udarilo žig v potni list, kar proti zapadu ne delajo več že leta. Prometa na meji ni skoraj nič, jesen je in nedelja popoldne. Na češki strani je pred nami samo en avstrijski avtomobil. Kot prvi znak železne zaves vidim na češki strani dva drogova, 50 metrov še, cesta je speljana v ostrem ovinku, tako da se ni moge z avtomobilom zapoditi čez mejo. V sredi med obema zaprekama je stražni stolp, na katerem je vojak z daljnogledom in strojno puško pozorno obrnjen proti češki. Meja na polju je seveda vidna po bodeči žici.

Ko dvignejo prvi drog, se zapeljemo pred malo stavbo, kjer je kontrola potnih listov, carina in tudi banka za menjavo denarja. Kontrolni oficir prevzame potne liste, izpiše formularje za izdajo turističnega vizuma, na kar preda vse skupaj vojaku, ki jih nese v drugo stavbo, kjer je verjetno kontrola potnih listov in knjig itd. Čez 15 minut pride nazaj, zaževa je v redu, samo še moram izmenjati \$4.- po osebi na dan, vendar ugodno po KC 14 za \$1. Ker sem zmenjal nekaj več, sem za razliko dobil celo KC 28 za \$1. Carinik mi je dal odpreti samo prtljžnik in en kovček.

NA ČEŠKEM

Cesta od čeških Velenic (meja) preko Tabora do Prage je asfaltirana in spričo malenkostnega prometa sem držal povprečno brzino preko 70 km na uro. Prvi vtisi potovanja so neprijetni. V vaseh in malih mestih je malo trgovin, že po nezanimivih izložbah se vidi, da so državne. Gostiln ali celo hotelov je zelo malo. Celo pot do Prage nisem videl niti ene kavarne ali gostilne z vrtom. Novih hiš skoraj ni.

Prijetno sem bil presenečen, ker sem videl par verskih znamenj in spomenikov in to dobro ohranjenih. Teh spomenikov seveda ni toliko, kot smo jih poznali v Sloveniji, saj Čehi niso nikdar bili preveč pobožni. To kaže na veliko civilizacijo češkega naroda v nasprotju s tem, kar se je dogajalo v Sloveniji.

Isto smo potem videli v Pragi, vse cerkve in verski spomeniki so ostali več ali manj taki kot prej. Vera je tam ravno tako zatirana kot drugod za železno zaveso, duhovniki so ovirani pri izvrševanju njihovega poslanstva, toda to je bilo na pravljeno z manjšo surovostjo, manjšim ponižanjem in z manj žrtvami kot je bilo to pri nas. Domnevam, da prevzem oblasti po komunistih v Češki ni stal niti 10% smrtnih žrtev v Sloveniji, kar po drugi strani ustvarja pogoj, da bo eventualna sprememba režima na Češkem možna brez prevelikega obračunavanja z malimi žrtvami.

Pri opazovanju polja se vidi, da so velike površine posejane z samo eno kulturo, kar kaže na zadrage, odnosno kolhoze. Na pogled to izgleda lepo, ker je vse od ceste do gozda ena sama kultura, lepo je tudi gledati, ko je takorekoč cela vas na eni sami njivi, kjer so ravno začeli pobirati krompir. Traktorjev in drugih strojev je na polju dosti,

vendar tudi še nekaj konj, kar je za Češko čudno, ker polje je dosti ravno in bi lahko rabili traktorje.

Se na Koroškem me je stric opozoril na gosi, češ da je tega na Češkem dosti; videli smo samo kakih 5-6 jat gosi vse do Prage. Izgleda, da to v kolhozih ponehava.

Celo pot do Prage je bilo dosti ljudi, ki bi se radi peljali z nami in vsak od teh je imel kakšno vrečo, torbo ali nahrbtnik s hrano. Zgledalo je kot pri nas med vojno in verjetno takoj po vojni, ko so hodili na kmete, da bi si kaj nabavili k skromni hrani, ki smo jo imeli v mestu. Po skoraj 20 letih, odkar je vojna končala, to najboljše kaže, kako je s prehrano!

Privatniki skoraj nimajo avtomobilov in tudi državnih ni preveč. Sem in tja vidiš kak predvojni avtomobil, karoserija popravljena na vse možne načine. Tudi sem videl nekaj trikotnikov, pokrit s plachtami, rabljen kot avto. Malo je tudi motorjev. Ko smo prišli v Prago, tudi ni bilo veliko prometa. Za parkiranje dobiš prostor v centru Prage in to celo noč, kar je v Zapadni Evropi čisto nemogoče. Motorizacija tudi ni v načrtu za privatnike v prihodnjih letih!

Tudi državni avtomobili so dokaj skromni, videl sem vstopati ljudi v avto pred predsedništvom vlade. To so bili domači avtomobili Skoda, limuzine sicer, toda dokaj skromne, navadni Buick je dokaj lepši avto.

Ko smo prišli v predmestje Pragg, smo ugotovili, da je ravno bil na obisku Hruščev. Glavna cesta je bila okrašena in smo tako kar na slepo vozili po njej in res smo v najkrajšem času prišli v center, v Vavlske namesti.

Ker nisem imel rezerviranega hotela, sem po dobri uri iskanja komaj našel hotel Ambasad, kjer so nam dali sobo pod pogojem, da jo drugi dan izpraznim, toda drugi dan so na to pozabili. Hotel je bil primeren, četudi že 40 let star.

S hrano smo bili v glavnem zadovoljni. Seveda smo bili le v najboljših restavracijah.

Zanimiva je restavracija "Praha". V isti stavbi sta dva razreda, spodaj brez lepega razgleda II. razred, zgoraj z lepim razgledom na Praho I. razred. Za tujca niti ni drago, povprečno kosilo stane s pivom \$1.50.

Ljudje so se nam smilili, ker izgleda življenje zelo težko. Ni sicer noben lačen in vsi so oblečeni, toda ni govora o kakem blagostanju. Mene je še bolj depresiralo to, da se prav čuti, da tudi v dohodni bodočnosti ni veliko več pričakovati.

Sadja ni bilo mogoče dobiti, edino za kar ni bilo gneče, so bila jabolka slabe kvalitete, ki jih n.p.r. Korošci uporabljajo kvečjemu za mošt. Čim kaka stojnica dobi slive, četudi obtočene in slabe kvalitete, nastane vrsta 10 in več ljudi, da jih pokupijo. Drugega sadja pa niti ne vidiš. Videli smo n.p.r. staro ženico, ki je prinesla košaro gob, takoj je bila obklopljena in je prodala vse, kar je imela. Žena je šla v par mesarij in razen klobas in salame ni bilo videti nobenega drugega mesa. Lahko si mislite, kako težko je kuhati brez mesa in zelenjave.

Vojaštva je na cesti dovolj. Ljudje so oblečeni slabo, tako nekako, kot v Nemčiji in Avstriji leta 1945-46. Interesantno je, da niti svojim aktivistom ne morejo mnogo več nuditi. Videl sem njihove bankete v hotelu vse je oblečeno slabo in prevoz v glavnem samo z avtobusi.

Mesto Praga ni bilo porušeno

AFRIKA — Po velikosti je druga zemljina, takoj za Azijo, saj meri 11.7 milijonov kv. milj, ima pa le 265 milijonov prebivalcev. Severni del z večino Sahare je poseljen s semitsko-hamitsko mešanico islamske vere, ostali del zemljine pa naseljujejo črnici — na severu sudanski, na sredini in na jugu pa Bantu. Nekaj malega sudanskih črncev je sprejelo islam, nekaj malega sudanskih in Bantu krščanstvo, ostali pa so še pogani. Zemljina je razdeljena na 35 neodvisnih držav in na preostanek španskih in portugalskih kolonij. Gospodarsko je Afrika nerazvita, kulturno zaostala, vendar ima v Združenih narodih skupno 35 glasov, naše Združene države pa le — enega. Belcev živi skupno v Afriki okoli štiri milijone, od tega večina v Južno-afriški uniji, kjer tvorijo gospodujočo plast nad trikrat večjim številom črncev.

in je seveda zelo zanimivo. Pokazali so nam bivši samostan na Hradčanih, z dragoceno knjižnico, kar je sedaj muzej. Nad vrati vhoda je kop svetnika, ki drži v eni roki križ, v drugi monštranco, pod njim pa plapolala rdeča zastava.

Stolnica na Hradčanih je zelo lepa, vendar strašno zaprašen; izgleda, da že 20 let niso čistili prahu. Vzel sem turo in peljali so nas povsod, samo Karlov most, ki je najznamenitejši, so izpustili. Verjetno zaradi prelepega spomenika Jan-Nepomuku. To sem si potem sam ogledal. Našel sem tudi pravno fakulteto, kjer je toliko naših študentov, med drugim moj oče, študiralo pod bivšo Avstrijo in seveda tudi kasneje. Vodič na turi se je na vprašanje, kaj je s praškim nadškofom, znebil izjave, da so Berana poslali v pokoj, ker zaradi starosti ni mogel več vršiti službe.

Trgovine za tujce so zelo skromne, nekaj stekla in kristala. Zanimiv pa je Tuzex, kjer prodajajo starinske stvari, ki jih kupijo od domačinov in potem za dolarje prodajajo tujcem.

Usnje, tekstil in vse ostalo je drago in slabe kvalitete.

Novih stavb v centru mest ni, niti novih hotelov z izjemo dveh dokaj majhnih. V predmestju građe nekaj naselij, toda v glavnem tako malo, da se niti ne pozna. Kako težko mora biti Čehom, ko verjetno vedo za napredek Zapadne Evrope, za katero pred vojno niso v ničemer zaostajali, sedaj pa so tako velike razlike in bodočnost tudi ne obeta kaj posebnega.

V GLAVNEM MESTU RUSIJE

S KLM avionom letimo nad Rusijo. Čudni občutki spremljajo mene kot Slovenca. Ta država, ki ima toliko vpliv na razvoj drugih dežel, taki strašni milijoni in milijarde zaradi te države morajo biti trošeni za orožje.

Ta država, ki je namesto socializma in komunizma prinesla najdoslednejši državni kapitalizem. Namesto, da dvigne človeka, mu je vzela dostojanstvo, namesto svobode veroizpovedi, politične svobode, je popolno zani-

kanje tega, in vendar država s takim nenaravnim sistemom obstoji, je vojaško druga na svetu in na videz ni znakov, da se bo to stanje v doglednem času spremenilo. Kak vpliv je ta država, od nas tako oddaljena, imela na naš razvoj, upali smo, da nam bo prinesla narodno svobodo, pa smo končno od njih leta 1941 dobili kruto revolucijo in končno leta 1945 njihov način vladanja.

Vodja skupine je že v avionu pobral vse naše potne liste, da bi jih skupno predal oblastem. Čim je avion pristal, je ruski oficir zahteval, da se potni listi razdelijo nazaj vsakemu posamezniku, nakar smo izstopali iz aviona in je oficir pogledal sliko v potnem listu in potem za držal istega. Iz aviona smo potem korakali v zaprt prostor, kjer smo čakali na vrnitev naših potnih listov. Končno so me prinesli iz neke skrivnostne sobe, kjer imajo verjetno kartoteke. Vsak posameznik je potem dobil potni list nazaj. Carine ni bilo. Letališče je primerno, stavba sama je velika, potniškega prometa pa malo. Na letališču je ogromno avionov, toda v glavnem stari tipi kot IL 18, IL 14 in še nekaj 2 in 4 motornih jetov.

Stari avtobus nas je pripeljal v Hotel Ukrajina. Hotel je bil zgrajen pred 7 leti, ima baje preko 100 sob. Stavba je visoka, to je eden izmed 7 nebotičnikov, ki imajo težko, okorelo formo (Stalinov stil). Danes takih nebotičnikov nočejo več graditi. Soba je lepa, precej nepotrebne luksusa, telefon, ki dobro funkcionira, kopalnica tudi s sobo, vendar kopalnica polna nevzidanih cevi.

Hrana v hotelu je bila slaba in to brez izbire. Kar so prinesli, je bilo treba pojesti, nadomestila niso dobili. Neki moji kolegi niso mogli jesti ribe, ki je neokusno izgledala. Rekli so, da jih boli želodec, ako bi mogli s kako juho nadomestiti, pa je natakarka rekla, da ravno ta riba je dobra za želodec. Kljub temu da so skoraj vsi to ribo pustili, niso dobili nadomestka. Postrežba je slaba, zahtevati kosček masla ali izraziti kako željo ni-

ma smisla, ker natakarka reče ja, ja, vendar nič ne prinese. Rusko pivo je slabo, čeprav sem plačal skoraj 50c za steklenico. Vino, belo gruzinsko mi je ugajalo, rdeče manj. Njihov šampanjec je okusen, dočim za vodko nisem poznavalec.

Hotel je bil poln gostov, ker so ravno imeli kongres Forum-mladine celega sveta. V glavnem so bile zastopane Južna Amerika, Afrika in seveda zapadna Evropa. Za pripravljanje revolucije po celem svetu ne gledajo na stroške.

Mesto samo je zaradi bogate zgodovine zelo zanimivo. Vlekli so nas najprej v Kremeljski muzej, kjer smo videli najrazličnejše predmete, kot orožje, kočije in slično vse od začetka ruske zgodovine pa do revolucije.

Sedem cerkva v Kremlju je odprtih, vendar ne služijo več bogoslužju. So le turistična zanimivost. V Kremlju še pokažejo največji zvon, ki je bil ulit v Rusiji in neki možnar, ki je tudi izvanredno velik. V Kremlju so nam pokazali stavbo, kjer je pisarna predsedništva vlade.

Kupovati v Moskvi nimaš kaj, ker kvaliteta njihovih produktov je izvanredno slaba. Hrana je nezanimiva, draga in zavita v nemogočem papirju. Za spomin iz Moskve je težko kaj kupiti, edino kar sem kupil so njihove purpe in zelo lepe škatle z lepimi motivi. Vse je napravljeno z lakom in na žalost zelo drago. Izpod \$10.00 dobiš le čisto majhno škatlo.

Ljudje so oblečeni nekako tako, kot so bili Nemci in Avstrijci leta 1945-46. Blago je slabo, barve neokusne. Moški so v glavnem brez kravat, srčice imajo nemogoče ovratnike. Obutev pa tudi brez prave oblike. Ljudje tekajo v glavnem po svojih poslih ali na delo, ali gledat, kje bi kaj primernega kupili. Smeha ne vidiš, vojaštva pa dosti. Ti so dobro oblečeni in se vidi, da so privilegirani razred.

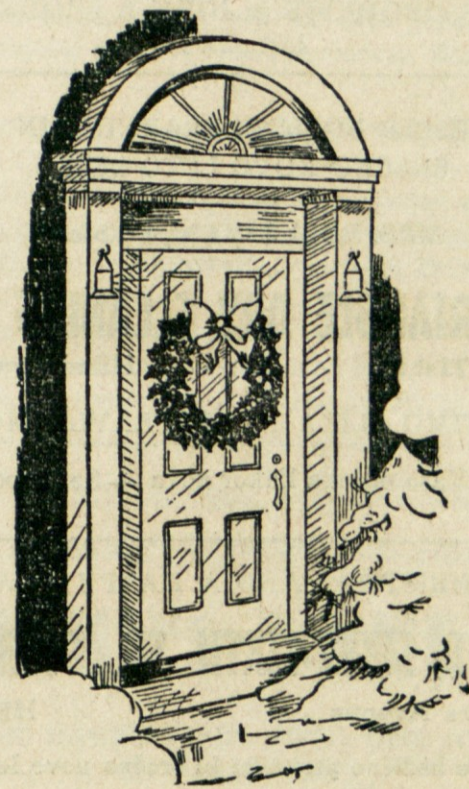
Prometa na cestah je izvanredno malo, privatnih avtov minimalno. Pred Opel 1964 sem videl celo gručo ljudi. Motorizacija privatnikov ni še v planu in kot izgleda še dolgo ne bo. Izlož-

(Dalje na 4. strani)

GOLUB FUNERAL HOME

4703 Superior Ave.

EXpress 1-0357

Bog se učlovečil je,
o radujmo se,
da bi nas odrešil vse,
veselimo se.

Radujte se narodi
kad čujete glas,
da se Isus porodi
u blaženi čas.

Peace on earth and good will toward men!

Merry Christmas! Happy New Year!

EMIL J. GOLUB

GEORGE KOENIG

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

IN SREČNO NOVO LETO 1965

želi vsem delničarjem, društvom
in prijateljem

**DIREKTORIJ SLOVENSKEGA
DRUŠTVENEGA DOMA**

20713 Recher Ave.

Euclid, O.

MERRY CHRISTMAS AND A HAPPY NEW YEAR
from

FOREST CITY FURNITURE CO.

• Complete Home Furnishers •

7411 St. Clair Avenue, Cleveland 3, Ohio — UT 1-1782
Cor. East 75th Street

SLOVENSKA PRISTAVA

želi
svojim članom, prijateljem, obiskovalcem
in vsem slovenskim rojakom
po Združenih državah, po Kanadi in drugod po svetu
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO!

PRAV VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO

ŽELI VSEM GOSTOM IN PRIJATELJEM

HECKER TAVERN

1194 East 71 St.

Tel.: 361-9779

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETOvsem odjemalcem in prijateljem žele in se obenem
zahvaljujejo za naklonjenost v preteklosti in se
tudi priporočajo za bodočnost**BRODNICK BROS.**
APPLIANCE & FURNITURE

16013 Waterloo Rd. IV 1-6072

FRANK JOS. BRODNICK in JOHN J. BRODNICK, JR.,
lastnikaVESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO ZELI

MRS. ROZI JAKLIČ, lastnica

TRIANGLE DRY CLEANING

1136 East 71st St. HEnderson 2-1350

ČISTIMO - LIKAMO - POPRAVLJAMO

tako da je Vaša obleka kakor nova — Se priporočamo

MERRY CHRISTMAS AND A HAPPY NEW YEAR:

EAST SIXTY-SIXTH ST. DAIRY

6210 White Avenue HE 1-2116

Vesele božične praznike in srečno novo leto!
Ze več kot 40 let oskrbujemo naše odjemalce. Pristržna hvala vam!
Over 40 years of service, thanks to our faithful customers!Vesele božične praznike in srečno novo leto
žele svojim gostom in prijateljem lastniki**LUZAR'S BAR**

Mrs. ANNE LUZAR in SINOVI

6723 St. Clair Ave. Telephone: EN 1-9435

Najboljša vina, vse pijače, domača hrana,
prijazna postrežba.**EUROPA TRAVEL SERVICE**

759 East 185 Street Cleveland 19, Ohio

Vsem našim klijentom in prijateljem želimo
prav srečne božične praznike in obilen uspeh v
novem letu.Iskrena hvala za dosedanje naklonjenost. Z za-
upanjem se obračate na nas v vseh zadevah poto-
vanja, denarnih nakazil in pošiljanja paketov in
aparatur v Jugoslavijo.

JEROME BRENTAR IV 6-3774

SUPERIOR BODY

6605 St. Clair Ave. Telefon: EN 1-1633

Želimo vesele božične praznike in srečno novo leto
vsem našim naročnikom in prijateljem.V naši popravilnici avtomobilov boste dobili naj-
boljše delo, najnižje cene in ljubeznivo postrežbo.VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO
ČITATELJEM AMERIŠKE DOMOVINE**JOS. J. PESHEL, zastopnik**

V. ELY, MINN.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN POLNO
BOŽJEGA BLAGOSLOVA NOVO LETO
ZELI ČITATELJEM AMERIŠKE DOMOVINE**Ludvig Perushek, zastopnik**
Willard, Wis.VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO TER ZDRAVO NOVO LETO 1965
želim vsem prijateljem in znancem,
članom in članicam društev slovenskih upokojencev,
kamor spadam tudi jaz.

Bodite vsi prav lepo pozdravljeni!

MRS. STEFFI PAULICH

104 Rose Avenue Huron, Ohio 44839

Jasnogorski:

Pesnikov Sv. večer Cvetoče palme v Gorici,
na gradu, kjer je cerkev sv. Duha,
tam gledaš v jaslicah Boga
Ob Materi, devic Devici.Z grada vidiš slavno Karantanijo,
z davno pesnikovo sanjo...
K zvezdam se dviguje cerkev Gospe Svete,
molilce vabi k sebi in poete.Zaton v barvah brez bolesti, v lučkah Kras,
v sohotah jaslice ima vsaka vas.
In vsak Slovenec moli Jezusa nocoj,
poetov duša — blaženih opoj.Bršljanska Mati ve za božja čuda,
v Čenstohovu duh jih gledat ne zamuda.
O, jasne betlehemske ve poljane,
krilatev čar, akordi angelske hozane.In Slovo večno: "Bog vas sprimi
ob jaslicah poetje,
angelov slovenski pobratimi."**JESENI 1964
ZA ZELEZNO ZAVESO**

(Nadaljevanje s 3. strani)

be so slabe in kot rečeno za tuj-
ca z Zapada res nič pravega.Režim se lahko pohvali s pod-
zemsko železnico, ki je zgrajena
v velikem luksusu. Ta skoro ne-
prijetno bije v oči, ker je tako
nasprotje z ostalim življenjem
državljanov. Zanimivo je, da je
podzemska grajena silno globo-
ko, računam, da vsaj kakih 80
metrov pod zemljo, vendar so
vedno na razpolago avtomatične
stopnice. Poleg podzemske je še
omenjenih sedem nebotičnikov,
vključno univerza in nekaj sta-
dionov, drugega pa pri najboljši
volji ne morejo pokazati, kar bi
bilo zgrajeno v zadnjih 45 letih.Stanovanjska kriza je velika,
gradijo seveda vsaj tam, kjer so
nas vodili, precej, toda spričo
tega, da preje desetletja niso nič
napravili, je to zelo malo. Slu-
čajno mi je prišla v roko neka
statistika in ugotovil sem, da
povprečno novo stanovanje v
Moskvi meri samo 32 kvadrat-
nih metrov. V Ameriki je pov-
prečna samsko stanovanje 45 kv.
metrov. Povprečno pride na rus-
kega državljana 6 kv. metrov
stanovanjskega prostora (2x3 m).V Sovjetski zvezi sem več ali
manj pričakoval težko ekonom-
sko stanje, malo sem skoraj u-
pal, da se motim, vendar skoraj
bi rekel, da je stanje slabše, kot
sem pričakoval. Ljudje so prisi-
ljeni, skoraj tako kot v Evropi
med vojno, truditi se za najbolj
elementarne življenjske dobro-
tine. Avtomobilov ali motorjev ni,
stanovanja, ako se dobijo, so naj-
skromnejša. Na ljudeh opažam a-
patijo, ker je pač življenje tako
nezanimivo, trdo, brez pravih
možnosti in upanja. Ljudje se-
veda niso nič manj inteligentni
kot drugod po svetu. Baje imajo
dobro šolstvo. Prej ali slej bo
postalo jasno sovjetskimi držav-
ljanom, da ljudje na Zapadu z
manjšim trudom bolje živijo; to
lahko vodi do neprijetnih posled-
ic za sistem. Se posebno izklju-
čujem možnost, da bi se današ-
nji življenjski standard še zni-
žal, ljudje tega enostavno ne bi
več vzeli v račun.Se danes mi je v spominu
Ljubljana med vojno, ko sem za-
gledal prve vrste za hrano. To
je v ZSSR na dnevnem redu.
Malo se pogleda, ako je napro-
daj to, kar rabiš in hajdi mirno
v vrsto. V hotelu sem videl vr-
sto 60 ljudi, nisem si mogel mi-
sliti, kaj naj bi ti kupovali v
hotelu. Ugotovil sem, da so ku-
povali časopis! Zapadnih časo-
pisov seveda ni, izjemno komu-
nističnih. Opazil sem celo "Bor-
bo" iz Beograda, seveda kakih 5
dni staro. Slovenskih časopisov
ni bilo.Kavarn in gostiln, kot smo jih
navajeni Slovenci, ni bilo videti.
Restoranti so v glavnem samo
po velikih hotelih. Nočnega živ-
ljenja, klubov in sličnega skorajne poznajo, imajo pa mnogo gle-
dališč in so tudi nas peljali v
operi. Ljudje so bili tudi v
operi skromno, vendar čedno ob-
lečeni. Niti v Moskvi niti kje
drugod v teh deželah nisem mogel
na ženah opaziti takega na-
kita, ki bi bil vreden več kot par
dolarjev. Isto tako v izložbah ni
bilo na prodaj zlatega ali srebr-
nega nakitja.Intourist, to je njihova turi-
stična organizacija, nas je pova-
bil na poslovni razgovor, ki je
bil dosti neprijeten, ker so Ka-
nadčani začeli spraševati o mož-
nosti obiska sorodnikov, dočim
se oni o tem niso hoteli niti po-
govarjati. Kasneje so nam prire-
dili banket, na katerem je pa ta-
koj zmanjkalo kaviarja in malo
kasneje tudi vodke.Intourist vodi je bila gospa,
ki je dobro poznala svoj posel.
Angleško je boljše govorila kot
jaz. Malo se je jezila na njihove
otroke, ker so vedno obkolili av-
tobus in ponujali v zameno za
žvečilni gumi ali cigarete razne
značke. Malo neprimerno se je
pa izrazila, ko je rekla da ne
misli pomagati, ako bi se kdo
od nas spuščal v razgovore z ne-
znanci v hotelu?Odhod iz Moskve je bil pri-
bližno enako organiziran kot pri-
hod, samo za vsak slučaj pošlje-
jo še oficirja k stopnicam pri
vstopu v letalo, ki še enkrat po-
gleda, ako res pravi lastnik po-
nega lista zapuška Sovjet. zvezo.**V VARŠAVI**Kontrola na letališču je bila
minimalna, vse je opravil en člo-
vek, slično kot v zapadnih drža-
vah. Seveda po vseh vzhodnih
državah je še vedno obvezna
prijava na policijo. Z avtobusom
so nas pripeljali v njihov naj-
boljši hotel, "Grand hotel." Soba
je bila primerna, je nekako od-
govarjala srednjim hotelom po
Zapadni Evropi. Poljaki so me
presenetili z dobro hrano. Izvr-
sten je bil njihov boršč, še bolj
pa gobova juha, ki mi je po-
znana še od doma, vendar so jo
tu še boljše napravili. Zjutraj so
vedno servirali njihovo šunko,
ki je res imenitna. Seveda je tu-
di tukaj bila na razpolago samo
po ena jed in ni bilo mogoče iz-
birati, vendar to mene ni motilo,
posebno ne v Varšavi.Varšava je bila podrtja skoraj
100%, kar je predstavljalo ta-
krat veliko nesrečo, po drugi
strani jim je to dalo možnost
mesto zgraditi skoraj popolnoma
na novo in po modernih načrtih,
še posebej kar se tiče prometa.
Poljaki so v Varšavi to z ogrom-
nimi žrtvami napravili in mesto
je danes popolnoma zgrajeno s
širokimi ulicami do 60 metrov.
Kjer je bilo staro mesto, so z
največjim trudom vse obnovili,
tako da še vedno lahko pokažejo
nekaj zgodovine.Poljaki dajo veliko na lepe
obleke in so ljudje kar dobro
oblečeni, samo kvaliteta blaga
malo zaostaja. Izložbe niso zani-mive, vendar malo boljše kot v
Moskvi. Tečaj zloty-ja so dolo-
čili 22 proti \$1; na črno je sko-
raj 100 zlotov za \$1. Na črno je
seveda nevarno menjati. Kanad-
ski konzularni uradnik mi je po-
vedal, da imajo ravno največ
dela s tem, da rešujejo turiste,
ki so jih pri tem poslu dobili.Napravili smo izlet izven Var-
šave v Zeleza Vola, Chopinov
rojstni kraj. Med potjo sem opa-
zoval kmetovanje, ki je baje do
87% še v privatnih rokah; kar
je seveda relativnega pomena,
ker država tlači kmeta z nizki-
mi cenami, ki jih ona določa, ne
pa trg, in seveda z davki. Polja
so lepa in tam, kjer smo se vo-
zili, je bila sama ravnina. Kar
kaže na težko kmetovanje je to,
da takorekoč celo pot (35 km)
nisem videl niti enega traktorja,
pač pa konje!Pri ogledu mesta so nas pe-
ljali tudi v parlament. Vodič je
imel precej težak čas, ker je naj-
prej povedal resnico, da njihov
parlament zaseda samo en ali
dva tedna na leto in da poslanci
niso plačani, potem pa seveda ni
mogel razložiti, kako je mogoče
v tako kratki dobi izglasovati za-
kone, zavržiti debate itd., ker
končno ni mogel povedati, da je
parlament pri njih izključno sa-
mo formalna stvar in pesek v
oči.Pokazali so nam več spomeni-
kov židovskim žrtvam, posebno
na kraju, kjer je bil Ghetto, ki
so ga Nemci zravnali z zemljo.
Židov je ostalo v Poljski samo
35,000 — vse drugo je bilo po-
bito od Nemcev, dočim nekaj se
jih je izselilo v Izrael ali v dru-
ge države, Poljaki jih pri tem
niso zadrževali.Kot po drugih deželah vzhod-
nega bloka je tudi na Poljskem
vsakdanje življenje težko. Avto-
mobilov še nimajo, motorjev ma-
lo, stanovanjska kriza je velika.
Cene za njihove plače previsoke.
Kritika je dosti javna in po
mojem bi Poljaki že davno od-
padli od bloka, ako ne bi imeli
Sovjetov na vseh straneh. Na
Poljskem se celo dobijo redki za-
padni časopisi kot Time Maga-
zine, vendar le redko in jih ne-
kako držijo pod pultom. V ho-
telu sem poslušal radio v sobi,
vendar zapadnih držav nisem
mogel dobiti dosti jasno, izgleda,
da jih skušajo ovirati pri pre-
nosu njihovih oddaj.**V GLAVNEM MESTU ROMUNIJE
IN OB ČRNEM MORJU**Iz Varšave letimo preko Bu-
dimpešte z Iljusin-14, kar odgo-
varja nekako DC-3 v Ameriki.
Preko Karpatov počasi, toda
srečno dospemo do Bucaresta.
Ker so v Romuniji še zelo pra-
voverni komunisti, je kontrola
natančna in bolj podobna Mos-
kvi kot Varšavi.Mesto je prijetno, ni pa po-
seben zanimivo, ker je pač do-
kaj mlado mesto in bolj malo
povezano s starejšo zgodovino.Hoteli so prenapolnjeni. De-
lejo veliko propagando za turi-
zem, izgleda da preveč, ker jim
zelo manjka hotelov. Nekateri
turisti so kar po hotelskih vežah
spali, tudi našo grupo so kaj
kmalu odpravili na Črno morje,
da osvobodijo dragocene sobe.Hrana ni bila kaj posebnega,
vse preveč na tekočem traku;
nobene prave kontrole, kdo je in
kdo plača. Sem prepričan, da bi
v hotelu lahko jedel pet dni, pa
ne bi noben vprašal, kaj in kdo
sem. Zvečer so nam napravili
banket v lepem restavrantu iz-
ven mesta z muziko in petjem.
Tam so nam dobro postregli,
jedila so bila zelo ostra, podob-
na srbskim, izgleda, da jim je
to ostalo od Turkov.Avtomobilskega prometa je
zelo malo in kar ga je, je seveda
z državnega sektorja. Ljudje so
slabe volje, ker se ekonomija ne
premakne nikamor. Uslužbeni
v hotelih in restavracijah so ne-
prijazni in neuslužni, ker so pač
premalo plačani, dočim napitni-
ce dobijo posebno od domačinov
(Dalje na 5. strani)VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE VSEM
ZELITA

Michael Telich

John R. Telich, CLU

ZASTOPNIKA

SUN LIFE OF CANADA

2829 Euclid Avenue

CH 1-7877

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO!

Koliko bogastva in blagostanja pomeni
gornjih šest besed!

Hvala za vašo naklonjenost!

**MARIE RICARD
BEAUTY SALON**

17216 Grovewood Avenue

IV 1-0645

SLOVENSKO GRADBENO PODJETJE

T M G

29312 White Road

WH 3-3688

JOE MALOVRH

JAKOB MEJAČ

ZELI VSEM ROJAKOM
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO!**FRANK VIDMAR**

1038 East 74th Street

ENdicott 1-4362

GROCERIJA in MESNICA

— Se toplo priporočamo —

Želimo vsem rojakom vesele božične praznike
in srečno novo leto!VESELE
BOŽIČNE PRAZNIKE
in
SREČNO NOVO LETO
ZELI VSEM
PRIJATELJEM IN
ZNANCEM**MAX GERL**COUNCILMAN
3. VARDE
v EucliduHvala volivcem in vsem, ki
so kaj pripomogli, da sem
bil izvoljen.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN

SREČNO NOVO LETO

VAM ZELI

MARTIN ANTONČIČ Poslušajte njegov slovenski program
vsako nedeljo ob 10:30 in 12:30
na radio postaji WDOK - 1260

JESENI 1964
ZA ZELEZNO ZAVESO

(Nadaljevanje s 4. strani)

zelo malo. Tu v Bucuresti sem se ločil od grupe in sem se zato moral zanimati za rezervacijo za polet proti Dunaju. Dobil sem zvezo na telefon, da to uredim, pa mi je uradnik rekel, da moram za to priti osebno v urad. Tako sem zgubil s tako 5 minutno zadevico skoraj poldrugo uro!

Z avionom smo napravili še izlet na Črno morje in sicer v MAMAIA blizu Konstanze. Sem poskušajo Romuni na veliko privabiti zapadne turiste. Mestece leži ob obali, kjer so zgradili kakih 30 ogromnih hotelov ob nekako 5 km dolgi obali. Plaža je lepa, peščena, morje modro in toplo, med hoteli zelena trava, dohod do morja je brez kake nove vstopnine, kot je to navada na zapadu in to direktno iz hotela. Cene skušajo držati, dokler bo pač šlo, čimbolj nizko in ljudi z zapada vozijo z najetiimi avioni. Tako pride n. pr. 12 dnevni izlet Dunaj — Mamaia — Dunaj s kompletno hrano samo \$82. Oblasti se pohvalijo z uspehom in pravijo, da so bili poleti 100% polni. Po cenah sodeč je to res, tudi je stvar na oko dobro organizirana. Zapadni turisti se čutijo baje malo osamljene, ker razen kopanja in običajnih obmorskih zanimivosti in zabav ni kaj početi. Romuni v ta kraj na počitnice ne hodijo, ker je nekako rezerviran samo za zapadne turiste. Zapadnih časopisov v vseh treh dneh nisem našel in ako ne bi bil tukaj z grupo, bi bilo res dolgčas.

Iz tega kraja so nas peljali v pristanišče Konstanzo in še malo dalje proti bolgarski meji v neki državi vinograd, kjer smo trkali grozdje in poskušali vino in vermou. Kdor je hotel, je potem kako steklenico vina kupil in to po ceni \$1.80 za steklenico. V Konstanzi so nas boječe pozdravljali otroci, verjetno z upanjem na žvečilni gumi. Na žalost sta jih dva 14-letna pobalina prav grobo prepodila, verjetno po naročilu. Mojemu kolegu je uslužbenec hotel odkupiti star dežni plašč. Podoželje, vasi gledajo slabo, na cestnih križiščih so vojaški bloki s telefonom in straže. Kmečke hiše so nizke, stranišča zunaj hiš, res pravi Balkan!

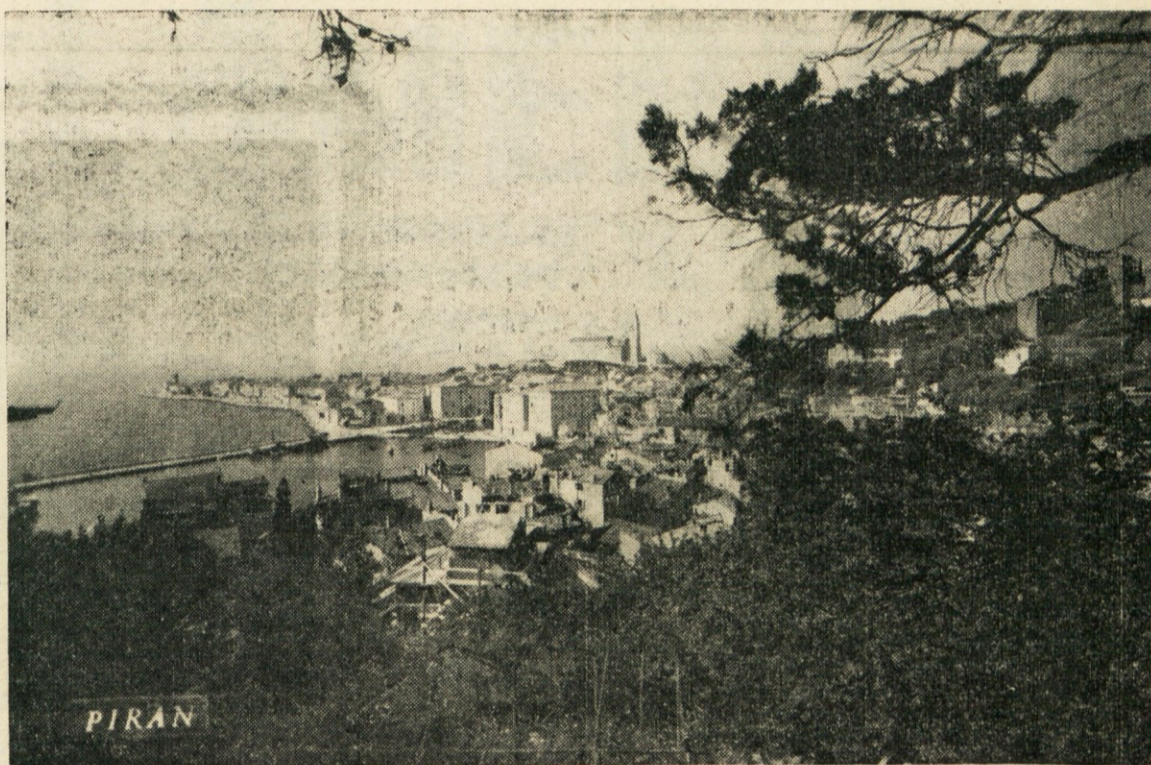
Koncem septembra sem se podal sam iz Konstanze na pot nazaj preko Bucureste in Budapeste proti Dunaju. V Bucuresti so mi skoraj zgubili karto in tudi kovček sem slučajno našel sredi dvorane na letališču; namesto da bi ga prenesli v avion, so ga kar enostavno tam pustili. Kontrola točno tako kot v Moskvi, to se pravi pred vstopom v avion je še enkrat oficir pogledal, ako sem pravi.

V BUDAPESTI

V avionu sem sedel skupaj z uradnikom zapadne avionske linije, doma z Dunaja. Pravil mi je, da so njihovi posli v Romuniji slabi in da se bodo drugo leto umaknili iz te dežele. Romuni pač ščitijo predvsem svojo linijo, da prisedijo na valutah in tudi ne dajo dovoljenja, da bi linije iz Zapada vozile potnike, recimo, na progi Bucurest—Sofia, to rezervirajo samo domači liniji.

Letališče v Budapesti je moderno, četudi dokaj majhno, zelo interesantna je carine prosta trgovina na letališču. Prodajajo ameriške cigarete, whisky in to ceneje kot na Zapadu, karton cigaret \$1.80, whisky \$2.50 in to velika steklenica. Ko smo pristajali, so ravno imeli slovesnost, ker je njihova olimpijska ekipa odhajala v Tokio.

Kontrola je bila hitra, edino za denar so malo sitni, ker pač želijo, da menjaš dolarje v banke. S taksijem sem se v družbi dveh potnikov zapeljal v hotel, kjer sem imel rezervirano sobo.

PIRAN — poleg Kopra največje in najpomembnejše mesto Slovenskega Primorja, sedež Splošne plovbene družbe, edinega slovenskega pomorskega brodarstva podjetja.

Hotel, po imenu Royal Hotel, je bil baje popolnoma prenovljen pred 5 ali 6 leti, soba je v redu, edino stranišče je točno tako kot povsod v teh deželah. Stvar mi je že postala smešna; ko sem prišel v Moskvo, pritisk vode ni bil zadosten, sem že mislil poklicati upravnika, pa še dobro da nisem, potem je bila ista zadeva v Varšavi, isto v Bucuresti in Mamaia, tudi v Budapesti ni nič boljše.

Hrana je bila izvrstna in to pot smo lahko izbirali a la carte. Izbral sem si govejo juho, svinjski paprikaš, zeleno solato, kavo in buteljko, 3 deci rizlinga. Vse je bilo zelo dobro in okusno, cena po uradnem tečaju \$2.30. Restavrant je bil zelo lep in z muziko; klavir in violino.

Popoldne sem se odpravil na izlet po mestu. Najprej smo bili na otoku sredi Donave, kjer je stalni zabavni prostor, kot Prater na Dunaju, hotel in lepa športna igrišča. Pokazali so nam še izvanredno lep, modern stadion za preko 100,000 ljudi, široko avenijo, kjer prireajo parade in kjer je bil spomenik Stalinu. Obiskali smo še desni breg Donave, ki se imenuje Buda, s prelepo gotško cerkvijo na hribu in izvanredno lepim pogledom na celo mesto. V Budi gledajo na mesto je tudi velik spomenik ruskem vojaku osvoboditelju mesta pred Nemci, in točno tako kot na Dunaju, je tudi tu tak spomenik zastražen od vojaka, da se ne bi kaj zgodilo.

Mesto je zelo podobno Dunaju, malo manjše mogoče, ravno zato bolj prijetno, vendar danes velika razlika v živahnosti po ulicah, prometu, trgovski aktivnosti, avtomobilskem prometu.

Budapesta izgleda malo boljše kot Bucurest, vendar se ne moreš zmotiti, da ne bi vedel, da je to dežela "socializma." Avtomobilov je malo, trgovine izgledajo slabo, isto gostilne. Ljudje so slabo oblečeni, vključno ženski spol.

Drugi dan sem šel na letališče, kljub temu da so mi govorili, da je vse zasedeno, sem mesto dobil. Ravno pred menoj je zapuščal mesto abesinski cesar. Čez 50 minut sem bil že na Dunaju.

— Združene države imajo nekako polovico vsega letnega prirastka uporabnega lesa.

Politično poslanstvo jezikov

Osvojitve se ne vrše samo z Napoleonovih osvojitve. Šele orožjem, marveč je njih obstoj prepoved in probuja drugih najačji in dolgotrajnejši, ako so bile izvršene z uma svitlim mečem, pred vsem s prodiranjem omike, trgovine in tehnike v kraje, ki so v tem oziru bolj zastopniki, popolnoma nevede, igra jezik osvojevalca kot posredovalec kulturne in gospodarske povezanosti izredno važno vlogo. Obenem z gospodarstvom, političnim prizadevanjem ter kulturnim prodiranjem se tudi jezik osvojevalca bori za prvenstvo, kajti jezik je ključ do uspeha na vseh naštetih popriščih.

Ob porazu Francije se je glasila splošna sodba, da s tem francoska država ni padla samo glede političnega ugleda na položaj sile drugega reda, marveč je z njim tudi francoska omika dobila tako hud udarec, da ne bo francoski jezik poslej z večjim uspehom izpodirjal druge jezike. Posamezni pojavi v nekaterih državah že potrjujejo te napovedi, vendar pa ta proces ne pojde tako naglo, kakor si to predstavljajo nekateri posebno črnogledi ljudje. Bili so časi, ko se je poznanje francoske omike in znanje francosčine silno razširilo obenem s porastom francoske vojaške sile ter po ogromnih vojaških osvojitvah. Vendar to nikakor ni bil edini činitelj, ki je širil francoski jezik med druge narode. V dobi Ludovika XIV. francoske revolucije in Napoleona Francija ni bila le najmočnejša vojaška država Evrope, marveč je bila tudi žarišče evropske omike ter nosilka idej svobode in napredka. Bolj ko se silo orožja, ki je naposled le omagala, se je širil ugled francoskega imena s silo francoske misli. Zato vidimo, da si je francoski duh zmagovito krčil svojo pot tudi v dobah, ko je Francija poražena izgubila vojno v Evropi, v ostalih delih sveta pa se morala odpovedati prevažnim gospodarskim in kolonialnim postojankam n. pr. ob Mississippiju, v Kanadi, v Indiji in Afriki.

Vsa Evropa odnosno sloji, ki so predstavljali nje narode v svetovni javnosti, — dvorika Britanija ima sicer le 50 milijonov prebivalcev, toda angležstvo — je še dolga desetletja živel v popolni odvisnosti od francoske omike, ko so bili že davno odstranjeni vsi sledovi na prostranstvu dobrih 48 milijonov kv. km in na tem ozemlju biva okoli 275 milijonov pripadnikov angleškega materne jezika.

Na obzorju pa se že pojavlja nov tekmeč za naslov svetovnega jezika, tekmeč, ki ima že sedaj vse bistvene predpogoje zanj. To je ruščina, ki je gospodujoči in uradni jezik na velikanskem prostranstvu 22 milijonov kv. km in s prebivalstvom okoli 220 milijonov, od katerih odpade na tri ruska plemena najmanj 190 milijonov. Ta silna množica tvori močno zaledje ostalim 80 milijonom Slovanov, živečih izven Sovjetske zveze in tvorečih prihodna tla za razširjenje znanja ruskega jezika. Razen tega je državna tvorba ruskega naroda dosegla v svetu tolik ugled in upoštevanje, da se bo to dejstvo izkazalo tudi v širjenju rušine in ruske kulture med drugimi narodi. Angleščina in ruščina sta si že nekako razdelili področja: anglosaška govorica bo vsekakor ohranila svoje prvenstvo v pomorskem prometu, na kopnem pa v Severni Ameriki ter na vsem območju britanske Skupnosti narodov, dočim se bo ruščina še morala zadovoljiti z značajem celinskega svetovnega jezika, omejenega na večji del Evrope in Azije.

Obsežno področje španščine in portugalščine, ki gospodarita razen na Pirenejskem polotoku še v vsej južni in srednji Ameriki ter Mehiki, bo ostalo neokrnjeno. Italijanski in nemški jezik, ki sta do druge svetovne vojne s tako dinamično silovitostjo zahtevala zase naslov svetovnega jezika, imata za sedaj malo nade, da v doglednem času dosežeta bistveno spremembo svojega položaja.

Kakor zgleda sedaj, bosta v ospredju angleščina in ruščina. Za kako dolgo je odvisno, kako dolgo bosta ostali svetovni glavni velesili Amerika in Rusija.

Smučiča niso ceste

ZENEVA, Šv. — "Plošč s svarili na smučičih s pravnega stališča ni mogoče izenačevati s cestnoprometnimi znaki," je po daljši razpravi odločilo sodišče v Engadinu, potem ko je opustilo nemškega smučarja Williija Bognerja, ki je bil obtožen uboja iz malomarnosti. (Nesreča se je pripetila konec avgusta: med filmskim snemanjem, ki ga je vodil Bogner, je snežni plaz zasul smučarko Barbi Henneberger in smučarja Buddyja Wernerja.)

V utemeljitvi sodbe ugotavlja engadinsko sodišče, da zakon ne vsebuje določb, po katerih bi bilo mogoče s pravnimi sredstvi nastopiti proti tistim, ki ne upoštevajo niti opozorilnih tabel niti svaril po zvočnikih.

Tisti svarilni znak ob smučarski steni, kjer je snežni plaz letos aprila zahteval dve človeški žrtvi — to je bila prva izmed obeh nesreč na območju Engadina — je po mnenju sodišča zgolj dobronamerno opozorilo, skorajda prijateljski opomin; torej ni mogoče kaznovati tistega, ki ga ne upošteva. Takšne plošče ne pomenijo nič več kot to, da se ljudje, ki gredo na zaprto smučišče, na lastno odgovornost izpostavljajo nevarnosti. — V nadaljnji razlagi sodišča, da Bogner ni imel poveljske oblasti nad svojimi smučarskimi tovariši.

VSEM DRAGIM ROJAKOM, POSEBNO NAŠIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM ZELIMO KAR NAJBOLJ VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN VSO SREČO V NOVM LETU!

STARC FLORAL, INC.

6131 St. Clair Ave.
Cleveland, O. 44103; Tel.: po dnevi 431-6474, ponoči EX 1-5078
(prejšnji prostori North American Bank)

- Vaše cvetlice dostavimo takoj po vsem področju mesta Cleveland.
- Kot član svetovne organizacije floristov dostavimo cvetje po Vašem naročilu telefonično ali telegrafično po vseh mestih Združenih Ameriških Držav in vsem ostalem svetu.
- Bogata izbira rož v lončkih.
- Vsakovrstno narezano cvetje po želji.
- Krasni, mali šopki, da si okrasite obleko za praznike.

MERRY CHRISTMAS AND A HAPPY NEW YEAR

TO ALL OUR CUSTOMERS AND FRIENDS!

WIEHN'S BAKERY

BEST BAKED FOOD FROM OUR OVEN
TO YOUR TABLE

704 E. 185 St. — Tel.: KE 1-0650
Cleveland, O.

Famous for our Potica

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO
ZELI VSEM

ANČKA TRAVEN

od

WJMO (1490 k.c.) Slovenske radijske oddaje — poslušajte vsako soboto zv. ob 7 uri
(Sliši se lahko na vsak radio aparat)

Oglase, naznanila in sporočila za oddajo pošiljajte na: Anne Traven, 19779 Lake Shore Blvd.; Tel.: 481-3872, ali pa na Oblak Furniture Co., 6612 St. Clair Avenue; Tel.: HE 1-2978.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO
ZELI VSEM SVOJIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM na splošno znani FOTOGRAF iz slovenskih krogov, ki je ponovno odprl svoj fotografski atelje in izdeluje z najmodernejšimi aparati
POROČNE SLIKE IN PORTERE
v naravnih barvah ali pa v črno-belem po ZNIZANIH CENAH!

HALIK STUDIOS

15615 St. Clair Ave. PO 1-4000

VESELE
BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO
ZELI
VSEM STANOVALCEM
32. VARDE

JACK A.
BANKO
COUNCILMAN
32. VARDE

LOUIS in FRANCES ZIGMUND,
lastnika
V zalogi vino in pivo. — Pripeljemo tudi na dom.

ZIGMUND'S
DELICATESSEN

1048 E. 76th St., vogal Korman Ave.
ENDicott 1-6094

VOŠČITA IN ZELITA VSEM ZNANCEM IN PRIJATELJEM TER ODJEMALCEM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO, TER SE PRIPOROČATA VSEM ZA OBISK

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi naša tvrdka vsem svojim prijateljem in
klijentom. — Se priporočamo.

Ustanovljeno leta 1908

HAFFNER INSURANCE AGENCY

815 Superior Ave.

771-2929

NORMAN P. HAFFNER

Metkine jaslice

V mali gorski vasi, ako sme mo naselbino z štirimi kmetijami, dvemi velikimi in dvemi malimi, imenovati vas, je živel mlad, pošten in zelo veren mož Peter Robnik z ženo Francko in leto in pol staro hčerko Metko. Sveta je imel samo toliko, da je redil eno kravico in enega prašiča, pa je moral še nekaj malega dokupiti, da je imel zadosti za ti dve živali.

Delavec je bil zelo dober, ko je obdelal doma, je šel delat še k večjemu kmetu Vrhovniku. Vrhovnik je dobil menda ime po tem, ker je videlo daleč okrog poljane, ki je bil priden in razumen, ni mogel v gorski vasi in slabih gospodarskih razmerah priti, kot je sam rekel, nikamor naprej.

Njegova hiša je bila na kraju (robu) prijazne ravnice, kraj vasi, — od tod ime Robnik, — da se je videlo daleč okrog poljane. Peter je premišljeval, kako bi mogel zboljšati posestvo in preskrbeti družini boljše življenje. Premišljeval je in premišljeval, toda ni prišel do pametne rešitve. Končno se je odločil, da bo šel v Ameriko. Ko je ženi povedal načrt, se je skoraj onesvestila, tako se je prestrašila, vedela pa je, da kar bo ukrenil, bo radi nje in radi hčerke in to le radi ljubezni do obeh. Po dolgem posvetovanju se je žena popolnoma vdala in privolila, da gre. Sklenila sta, da bo šel spomladi v Ameriko.

Kje dobi denar za potovanje v Ameriko? Kar je zaslužil pri Vrhovniku, je bilo komaj za obleko, čevlje, kavo, sol, sladkor in druge potreščine. Odločil se je, da proda kravo, nekaj pa si sposodi pri Vrhovniku. Računal je tudi na slučaj, da mogoče ne bo dobil takoj dela, ko bo prišel v Ameriko, da ne bo čisto brez denarja.

Prišla je pomlad, z njo čas ločitve! Kako težko je šel od doma in se ločil od žene in hčerke, se je videlo po tem, ko skoro nobeno noč ni spal. Vedno se je obračal in premetaval po postelji tako, da je bila žena v skrbeh, da bo zbolel, predno bo šel od doma. Neko jutro po neprespani noči ga je žena začela tolažiti rekoč: "Peter! Težka bo ločitev in težko bo za naju doma, ko bova same, toda ne ženi se, Bog bo z nami, kot je bil do sedaj vedno, bodi brez skrbi, midve bova molili za tebe. Pri teh besedah žene je ostrmel, ni našel odgovora, temveč jo objel in pritisnil na srce. Končno je le izustil besedo: "Francka!" in solza je padla iz njegovega očesa na njeno lice.

Francka je bila močna žena v premagovanju, ves čas, odkar ji je mož razodel načrt, da misli v Ameriko, je junaško prenašala vse, nikdar ni pokazala možu žalostnega obraza, kajti vedela je, da bi on še težje živel, če bi videl, da je ona žalostna. Ko je odhajal, je šla del pota z njim, ko sta se poslovila, ni pokazala solze, kljub temu da ji je notranja bolest trgala srce. Stala je v bregu in gledala za njim. Ko je bil že precej daleč, se je ozrl, ji pomahal z roko, ona mu je odzdravila. Takrat jo je streslo, hitro se je obrnila in stekla v breg proti domu. Ko je pritekla v hišo, se je sesedla na klop. Bruhnilo je iz nje vse tisto, kar je popreje toliko časa zadrževala v sebi s silo samo zato, da ne bi napravila možu še težjega življenja pred odhodom od doma.

Po odhodu moža je Francka poprijela z dvojno silo, kot poprej njen mož je sedaj ona hodila na dnino k Vrhovniku, da si je zaslužila toliko, da je mogla preživeti sebe in hčerko. Vrhovnik jo je tudi zelo rad jemal za delo, ker je bila zelo pridna.

Francka je držala besedo, ki jo je dala možu, ko je rekla, da bosta z hčerko molile za njega. Takoj, ko je Metka začela govoriti, jo je mati začela učiti, da sta vsak večer molili za ata, ki je v Ameriki.

Ko je Peter Robnik prišel v Ameriko, je imel srečo, dobil je delo v rudniku nekje v Pennsylvaniji. Hrano in stanovanje je dobil pri neki družini, ki so bili tudi Slovenci seveda že dalj časa v Ameriki. Kot poprej doma je bil tudi v Ameriki priden delavec, tako da so ga predstojniki radi imeli. Ker so bili plačani po tem, kolikor so nakopali, je on dobro zaslužil, saj je včasih delal za dva.

Ko je prišel čas njegove prve plače so mu sodelavci rekli, tukaj je taka navada, da se prvi čez, ki ga delavec dobi, zmenja v gostilni. Res je šel z njimi v bližnjo gostilno, zmenjal čez in seveda dal za pijačo. Ko so se upijali, so začeli počenjati vse, kar je zmožen pijan človek, umazano govoriti, celo preklinjati Boga v angleškem jeziku. Peter ni razumel angleško, vprašal je nekega sodelavca, ki mu ni bilo toliko za pijačo kot drugim in se ni opil, kaj govori. Ta mu je razložil, da celo preklinjajo Boga. Peter je plačal in kar planil iz gostilne, hotel en čas sem in tja, potem je zavil proti cerkvi. Ker je bila sobota, je bila cerkev odprta, pokleknil je v klop, zagledal se je proti oltarju in v tabernakel in prav iskreno molil in prosil za pomoč v teh novih težkih okoliščinah.

Drugi teden so ga delavci precej postrani gledali pri delu in se mu posmehovali, toda on je potrpežljivo vzdržal, ne da bi pokazal kaj nevolje. Ko je nekoliko prišel in je imel že nekaj denarja, je začel pošiljati ženi za pomoč v gospodinjstvu. Ko je minulo dobro leto, je izplačal tudi Vrhovniku, kar si je izposodil pri njemu za pot v Ameriko.

Ko je prišel prvi Božič po odhodu Petra Bobnika v Ameriko, je mala Metka že po malem govorila, tako je sedaj mati Francka imela enega, ki mu je vedno pripovedovala o možu, ki je v Ameriki. Na Božični večer sta postavljali jaslice, mama je postavljala ovčke in pastirčke nastrižene iz trdega papirja, Metka ji je pa podajala. V štalico sta postavili jasli, v jasli položile Jezusčka, zraven jasli na eno stran Marijo, na drugo stran Jožefa, zadaj za jasli pa volička in oslička. Ko so bile jaslice skončane, sta pokleknila pred jaslice in molili rožni venec. Na koncu rožnega venca reče Metka: "Ljubi Jezusček, sedaj pa še za ateka, Sveta Malija, Mati Božja, plosi za nas glešnike in ob naši smilni uli amen." Takoj nato jo je premagal spanec. Mati jo je nesla v posteljo, jo pokrižala, poljubila, nato pa še sama šla spat, k polnočnici ni šla, ker se ni upala pustiti Metke same doma.

Minula je prva zima, prišla pomlad in poletje, Francka je delala kot kak možki, po oprav-

ljenem delu je hodila še k Vrhovniku. Metka je bila seveda tudi z Francko pri Vrhovniku. Vrhovnik je bil obeh vesel. Po opravljenem dnevnem delu sta vsak večer molili tudi za ata, po molitvi pa se pogovarjali o njem in kako bo lepo, kadar se bo vrnil iz Amerike.

Minula je druga zima, prišla pomlad, Peter je vedno pošiljal Francki nekaj od svojega zaslužka, proti jeseni dobi Francka zopet pismo iz Amerike. Ko ga odpre in razgrne, je padla iz njega slika, na sliki je bil njen mož Peter. Od veselja je kar obstala, nato je poklicala Metko, ji pokazala sliko in rekla: Vidiš Metka, to je pa ata, prva jo je poljubila mama, potem pa še hčerka, nato sta jo pa postavile na prostor, da sta jo vsak čas lahko videle.

Jeseni po tistem pismu, v katerem je bila priložena slika, je prišlo še eno pismo, potem pa nič več, tako da je ženo silno skrbelo, če se morda ni možu kaj pripetilo. Prišla je zima, še vedno nobenega glasu, bližal se je Božič, tretji, odkar sta bili Francka in Metka sami doma, mati je že zgodaj nabrala mah za jaslice. Ovčke in pastirčke je Francka za ta Božič kupila nove, kipe, in tako je bilo vse pripravljeno za jaslice.

Par dni pred Božičem je padlo precej snega, tako da ga je bilo precej čez kolena. Na Sveti večer sta se Francka in Metka pripravili postaviti jaslice, pa reče Metka: "Mamica, ali smem letos jaz postavljati jaslice, ti mi boš pa podajala pastirčke in ovčke." Mati je bila tega zelo vesela, ko sta dokončali s pastirji in ovčkami, sta nastavili še sveče razen ene. Tedaj reče Metka: "Mamica, tistole najlepše, rdečo, pa deniva najbližje k Jezusčku, da bo gorela za ata." Ko sta vse postavile, sta jih prižgali, pokleknila in molili rožni venec.

Med tem ko sta Francka in Metka molili rožni venec, je stopal popotnik iz doline v hrib. Videl je, da so v hiši na kraju vasi razsvetljena onna, pospešil je korak, pa je bilo težko, ker mu je pri vsaki stopnji spodrsnilo, tako da je le počasi šel naprej. Kljub temu je hitel, kar je mogel, da bi čimprej prišel do

hiše. Ko je prišel do hiše, so bila velika vrata odklenjena. Stopil je v vežo in malo postal, pa je slišal iz hiše molitev. Mati in hčerka sta ravno dokončavali rožni venec. Odprl je nalahno hišna vrata, da ju ne bi motil v molitvi. Ko je vstopil v hišo, je Metka ravno molila pred jaslicami: "O ljubi Jezusček, vrni nama ateka, saj veš, da ga imava obe z mamó tako radi."

Ko je popotnik to slišal, ni vedel, kdaj mu je zdrknil kovček iz roke. Žena in hčerka sta se zelo prestrašili. Ko se ozreta, so vsi trije ostrmeli. Metka pogleda sliko, nato moža, potem obe hkrati vzklikneta: "Ata, atek, in planeta k njemu." Tako so bili vsi trije v objemu ginjeni do solz. Nato so vsi trije pokleknila pred jaslice, ni prišla molitev iz ust, molila so srca k Jezusu v jaslicah molitev, ki jo jezik ni zmožen izgovarjati.

Ko se je približal čas za polnočnico, so se vsi trije napravili in šli k polnočni sv. maši. Ko so vstopili v cerkev, je bila že vsa razsvetljena. Kmalu nato so zabučale orgle, iz zakristije je prišel župnik v spremstvu ministrantov. Ko je župnik molil stopne molitve, so pevci zapeli nalahno kakor odmev pesem "Sveta noč". Peter Robnik ni mogel med petjem te pesmi spraviti besede molitve iz ust, temveč je samo v mislih med poslušanjem izgovarjal: Hvala

Ti, Vsemogočni za to veliko milost vrnitve!

Ko so prišli od polnočnice, se pokrepčali, so dolgo sedeli pri gorki peči, gledali jaslice, se razgovarjali o vsem in uživali tisti mir, ki so ga angeli želeli na prvi Sveti večer ljudem, ki so blage volje.

J. K.

M. Jakopič:

Sani

Sani drsijo v daljo,
za njimi sneg prši,
v nevidno belo haljo
že skrli žival, ljudi.

Večer je nad belino
si svetli plašč svoj stkal,
in skozi božjo lino,
na zemlji luč prižgal.

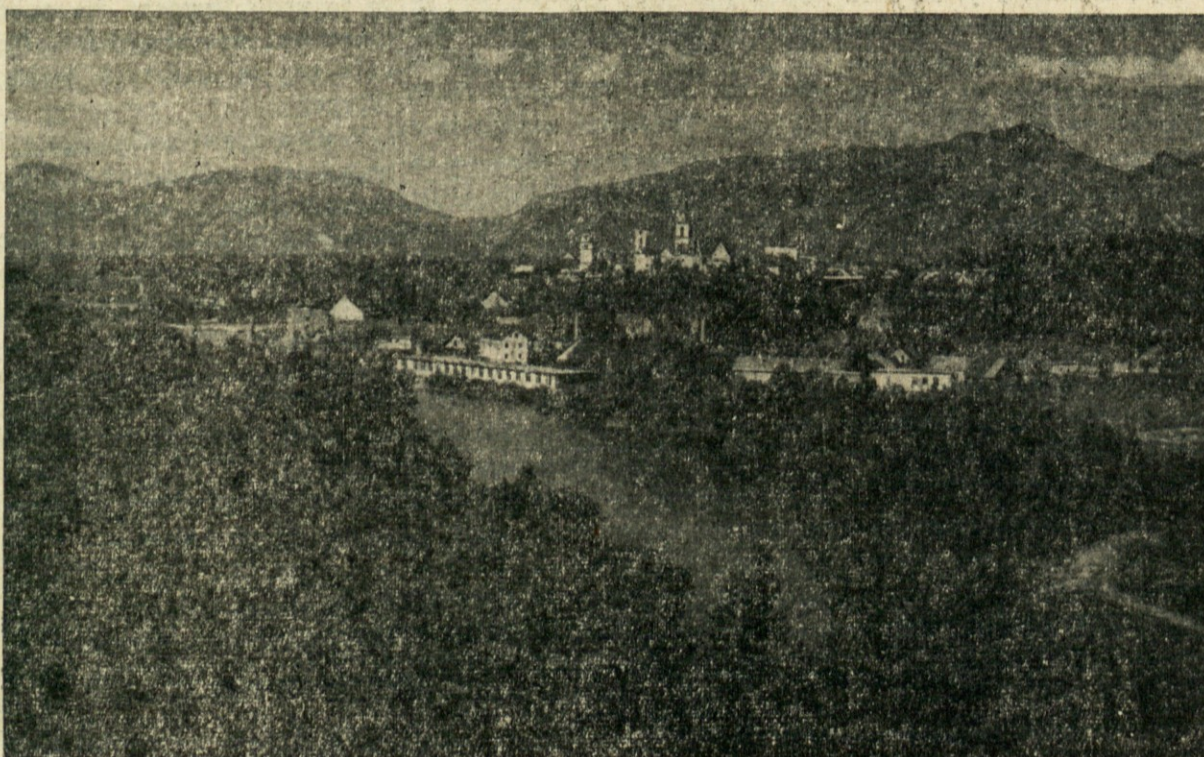
Sani drsijo v daljo,
v domačo rodno vas,
s prosojno belo haljo
pokril je ljub obraz...

V šoli

Učitelj: "Mihec, povej mi stav-
vek, v katerem je tudi beseda
sladkor!"

Mihec: "Vsako jutro pijem
kavo!"

Učitelj: "V tem stavku ven-
dar ni besede sladkor!"
Mihec: "Kako da ne? Saj je v
poslušanjem izgovarjal: Hvala

KRANJ — središče Gorenjske, je tudi po drugi svetovni vojni naglo rasel. Poleg Ljubljane in Maribora je največje industrijsko središče Slovenije.

EUCLID RACE DAIRY & ICE CREAM CO.

503 East 200th St.

Ivanhoe 1-4700

VOŠČIMO VAM
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE in SREČNO NOVO LETO!

UT 1-5158

Res: EX 1-9473

Vesele božične praznike

in

srečno Novo leto

želi

ANTHONY F. NOVAK,

State Senator

CLEVELAND ACCOUNTING SERVICE

TAXES - ACCOUNTING - AUDITS
ACCOUNT ANALYSES

"Specialized Service to Small Business"

6218 St. Clair Avenue Cleveland 3, Ohio

WISHES FOR A MERRY CHRISTMAS

and

A HAPPY NEW YEAR

from

CONGRESSMAN

FRANCES P. BOLTON

VSEM SORODNIKOM, PRIJATELJEM
IN ZNANCEM VOŠČIM
PRAV VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO.

S priserčnimi pozdravi!

JOHN J. PRINCE

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO ŽELI

EDWARD J. KOVACIC

INSURANCE AGENCY — NOTARY PUBLIC
INSURANCE, CASUALTY, FIRE, BONDS

7308 Hecker Ave., Cleveland 3, O. — Telephone HE 1-3011

SEASON'S GREETINGS!
VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO!

MEISTER ELECTRONICS INC.

SERVICE SPECIALISTS

1151 Addison Rd., Cleveland 3, Ohio

BOB MEISTER

391 - 8787

Res.: WH 2 - 6763

Popravljamo televizorje, stereo aparate, tape recorderje, gramofone, radijske aparate in sploh vse, kar spada v elektroniko. 17 let delamo v tej stroki. Pridite pogledat našo novo delavnico.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO TER ZADOVOLJNO NOVO LETO 1965
želim članstvu Carniola Tent 1238 T. M.
in članom Kluba slovenskih upokoencev
St. clairsko okrožje.

JOHN TAVČAR

SEASON'S GREETINGS

TERRACE BEAUTY SALON

LOIS VOLK Open Evenings by Appointment

1161 East 71st Street, Cleveland 3, Ohio

UTah 1-1641 — If no answer call 881-5531

Mir ljudem na zemlji

Škof Gregorij Rožman:

"V svojo lastnino je prišel in njegovi ga niso sprejeli"

Kakor v granit vklesan slovo je sv. Janez zapisal te besede na začetek svojega evangelija. Kristus je po božji napovedi prišel k svojemu ljudstvu, v svojo zemeljsko domovino, prišel je tako rekoč domov, a ni bil sprejet.

ROJSTNA DEŽELA Jezusova je bila v božjih načrtih predvidena od vekomaj, v zgodovinski dobi po je bila določena dva tisoč let pred božično nočjo v Betlehemu, ko je Bog očaka Abrahamu dvignil iz daljne kaldejske dežele: "Pojdi iz svoje dežele in iz hiše očeta v deželo, ki ti jo pokažem." Po dolgem potovanju je dospel v Palestino, deželo ob Sredozemskem morju. To deželo je Bog dal njemu in njegovemu potomstvu, izvoljenemu ljudstvu, iz katerega je po človeški naravi rojen Sin božji, Jezus.

Mala dežela, od severa do juga meri okroglo 125 milj, od vzhoda do zapada pa 45 milj, je po svojih mejah ugodno zaprta. Na severu je hermonsko in libanonsko gorovje, ki doseže višino do 9.000 čevljev, na vzhodu in jugu jo obdaja sirsko-arabska puščava, na zapadu pa Sredozemsko morje, kjer obilne čeri branijo ladjam pristati ob obali. Tako je Bog "svoj vinograd ograbil", kakor pravi prerok Izaija.

A ta mala zaprta dežela je bila prehodna točka, nekaj most za prehod iz bogatih in močnih dežel ob rekah Evfratu in Tigri-

su do morja in v deželo Nila, v Egipt. Preden so izkopali sueški prekop, ki veže Sredozemsko morje z Rdečim morjem in Indijskim oceanom, je pot iz Indije in iz drugih vzhodnih dežel vodila skozi Palestino. Bila je križišče važnih potov in iz nje je bilo možno potovati na vse strani.

DOMOVINA IZVOLJENEGA LJUDSTVA je bila ta dežela. Bog je Abrahamovo potomstvo izbral, da sredi poganstva in malikovskega sveta ohrani tradicijo božjega razodetja v raju, preko Noeta do zapovedi in postav, ki jih je Bog dal po Mojzesu in do napovedi prerokov v poznejših stoletjih. V ta namen je Bog s tem ljudstvom sklenil zavezo že po praočaku Abrahamu in jo obnovil na povratku iz egiptovskega suženjstva ob vnožju Sinajskih gora. Bogočastje in daritve in politična uredba, vse je slonelo na tej zavezi. Ljudstvo pa je bilo nestalno, samoljubno in sebično, nepokorno in uporno. Bog ga je ponovno moral s strogimi in občutnimi kaznimi spraviti zopet v pravo smer. Vedno pa se je ohranilo neko zdravo jedro pravovernih in Bogu zvestih ljudi med njimi. Ko človek prebira zgodovino izvoljenega ljudstva, se mu zdi, da je Bog izbral najbolj neprimeren narod za ta svet in v veliki namen, da naj iz njega pride Odrašenik. A Bog je tako storil, da se svetleje in jasneje vidi božje vodstvo, "da se

noben človek ne bo hvalil pred njim," kakor je zapisal sv. Pavel.

ČAS SE JE DOPOLNIL in Kristus se je rodil tedaj, ko je pod božjim vodstvom politični, gospodarski in kulturni razvoj dosegel tisto stopnjo, na kateri so bili dani ugodni pogoji za širjenje evangelija. To je bilo tedaj, ko je grški jezik postal "svetovni jezik" v območju Sredozemskega morja in na Bližnjem vzhodu. Aleksander Veliki je zavojeval vse države prednje Azije tja daleč proti Indiji in v vse te kraje zanesel grški jezik. V tem jeziku se je moglo krščanstvo širiti skoraj po vsem tedaj znanem svetu. Razen Matejevega evangelija, ki je bil pisan v prvi vrsti za Jude, so vse knjige Sv. pisma Nove zaveze bile pisane v grškem jeziku. To je bilo tedaj, ko so Rimljani bili že zasedli Palestino in zapadno Azijo in so imeli v oblasti tudi severno obalo Afrike. Ves do tedaj odkriti, več ali manj kulturni svet, je bil združen v rimskem cesarstvu. S tem je bilo apostolom olajšano širjenje evangelija iz Palestine ven. Z grščino in neugasljivo gorečnostjo so brez potnih listov in sitnih carinskih pregledov mogli potovati nemočno in poljubno po vsem ozemlju. Tako so mogli nesti evangelij tja do Indije (apostol Tomaž), na sever v Armenijo do Kavkaza, na jug v Egipt in Etiopijo (Abesinijo), v vso južno

Evropo do Macedonije in do Španije. Čas se je dopolnil, ko so bila na ta način za Jezusov evangelij pripravljena pota v svet.

ODREŠENIK NI BIL SPREJET od tistega ljudstva, katerega je Bog tisočletje in pol pripravljaj nanj. Zakoniti predstavniki izvoljenega ljudstva so ga odklonili in predali poganom v smrt, tako ga tudi ljudstvo v celoti ni sprejelo; razmeroma malo se jih je pridružilo Kristusu. S tem pa je bil evangelij samo po sebi napoten k poganom. Jezus sam ni hodil med poganske sode Judov oznanjat svoj nauk; ostal je med izraelskim narodom. K temu je bil od Očeta poslan in pri njem je ostal do konca, da se je izpolnilo vse, kar so preroki o njem napovedali. Pač pa so apostoli šli med pogane. Kamor so prišli, so se najprej obrnili na tam stanujoče Jude. Ko so jih ti odklonili, so se obrnili k poganom, kakor jim je povedal sv. Pavel: "Vam je bilo treba najprej oznaniti besedo božjo; ker jo pa zametujete in se imate za nevredne večnega življenja, glejte, se obrnem k poganom."

Bog pa je odklonilno stališče Judov porabil, da je evangeliju na široko vrata odprl med narode. Po človeško sodim: Ako bi bili Judje s svojimi voditelji v celoti sprejeli Kristusa, bi pri njihovi dokazani ozkosti in nevoščljivosti do poganom bilo nevarno, da ostane krščanstvo ju-

dovska vera, ne pa vesoljna za vse različne narode sveta. Še tisto malo število Judov, ki so sprejeli krščanstvo, je zahtevalo, da morajo pogani, ki hočejo postati kristjani, najprej sprejeti judovske verske običaje, kakor obrezo, prepovedi uživati meso "nečistih" živali itd. Apostoli so morali leta 50 po Kristusu sklicati prvi cerkveni zbor, da so avtoritativno zavrgli to zmotno judovsko stališče in razglasili evangelijsko svobodo božjih otrok, kar so pogani z velikim veseljem vzeli na znanje.

EVANGELIJ JE ŠEL PO SVETU, in hodi že nekaj nad devetnajst sto let, pa še ni prišel k vsem narodom. Počasi se obdelava njiva, da bo sposobna sprejeti vase seme, ki bo rodilo obilen sad. Poglejte ogromne dežele in milijonske množice njih prebivalcev: Kina, Indija, mohamedanske množice v Aziji in Afriki. Ne moremo še reči, da so se ti narodi že srečali s Kristusom in evangelij že spoznali. Kar so misijonarji mogli doslej storiti, je kapljica, ne pa obilen dež, ki namoči njivo, čakajočo setve. Kar je doslej storjeno, še ni to, kar mora biti doseženo, da bodo ti številni narodi v celoti pravilno spoznali krščanstvo in ga s prepričanjem v milosti sprejeli. Jezus pa je rekel, da se mora vsem narodom poprej oznaniti evangelij, preden pride konec sveta. Ni pa rekel, da potem kmalu pride, samo to je poudaril, da ga prej ne bo. Dokler evangelij ne bo prodrl v vse narode, ne bo konca sveta; kdaj pa potem, ve le Bog. Ni se treba bati, da stojimo zavoljo atomskih bomb že blizu konca.

MI SMO KRISTUSA SPREJELI. Krščeni smo, poučeni smo, učenjeni smo v njegovo kraljestvo. Vsako leto ob rojstnem dnevu Gospodovem se zno-va zavemo, da smo ga že sprejeli, pa morda zanemarili, da je v duši ugasnilo njegovo kraljestvo milosti. V korenini smo že Kristusovi, a življenje se iz njega ne pretaka več v nas. Zato pa, za svete božične skrivnosti se pripravimo tako, da bo Kristusovo življenje, njegova moč in ljubezen, ki jo vsebuje posvečujoča milost, prav gotovo v nas. Tedaj bomo smeli reči, da smo Gospoda Jezusa sprejeli — in tak Božič bo lep, miren in zveličaven, in takega vam vsem iz srca želim.

(Članek je pokojni škof napisal za božično številko AD leta 1955.)

Betlehemska Gospa

Tam v hlevcu betlehemskega prelepa je Gospa. V naročju božje Dete, Zveličarja ima.

Pastirci so pritekli, molili so Boga. Mariji so zapeli: "Pozdravljena, Gospa!"

Cvetlice so ji prinesli, nedolžnih src pozdrav, da bi jih Sinu dala, ki prišel je z višav.

Stopimo, bratje, v hlevček s cveticami srca: "Zahvaljena Devica za Sina Jezusa!"

M. JAKOPIČ:

Prve snežinke

Prve snežinke se v krošnje love, prve snežinke v burji drhte, vanje so uprte otroške oči, v drobne ročice jih dete lovi.

Prve snežinke in prvi utrip, kot da je sreča prispela za hip, skozi ta zimski, neusmiljeni čas, sedla je tiho, ljubeče krog nas.

Okno široko, beli tam svet. Dete ga hoče z ročico objet. Prve snežinke — smejoče oči... Tiho kraj naju zdaj sreča sedi.

SELMA LAGERLOEF:

SVETA NOČ

Nekoč je bil mož in ta mož je odšel v temno noč ognja iskat. Od kočje do kočje je šel in potrkal na vsaka vrata. "Ljudje božji, pomagajte mi!" je prosil. "Zena mi je pravkar rodila in zakuriti moram, da se ogrejeta mati in dete."

A bilo je pozno v noč in vse je spalo. Nihče se mu ni oglašil. Mož je hodil in hodil. Naposled je v dalji zapazil svet ognja. Krenil je v tisto smer in videl, da gori na prostem. Trop belih ovac je spal okrog in star pastir je sedel poleg ter pazil na čredo.

Ko je dospel mož, ki bi bil rad ognja, do drobnice, je zagledal tri velike pse, speče pastirju pred nogami. Ob njegovem prihodu so se vsi trije zbudili in na široko odprli gobce, ko da bi hoteli lajati. Vendar ni bilo slišati glasu. Mož je videl, kako se jim je jezila dlaka na hrbtu, videl, kako so se jim v svitu belo bleščali ostri zobje in kako so planili nadenj. Začutil je, da ga je eden popadel za nogo, da je drugi hlastnil po roki, da mu je tretji obvisel na vratu. A čeljusti in zobje, ki so hoteli z njimi grizti, jih niso poslušali in možu se ni nič zgodilo.

Tedaj je hotel dalje, da bi si vzel, kar je potreboval. Ali ovce so ležale tako na tesno druga poleg druge, da ni mogel naprej. In mož je stopal živalem po hrbtih do ognja. In ne ena se ni zganila, ne ena prebudila.

Ko je bil mož že domala pri ognju, je pastir pogledal. Bil je čemeran starec, osoren in trd do vseh ljudi. Ko je videl neznanega človeka, je prijel za dolgo ošiljeno palico, ki jo je navadno držal v roki, kadar je pasel, ter jo zalučal v moža. Palica je letela naravnost proti njemu, a preden ga je zadela, se je ognjila in odletela in odbrcnela mimo daleč prek ravni.

Tu je stopil mož pred pastirja in mu dejal: "Priatelj, pomagaj mi! Daj mi ogorek ognja! Zena mi je rodila, razkuril bi rad, da se ogrejeta mati in dete."

plašč. In ogorki mu niso opekli rok, mu niso osmodili plašča, odnesel jih je kakor orehe ali jabolka.

Ko je hudobni in čemerni pastir to videl, se je začudil v srcu, češ, kakšna noč je neki to, da psi ne grizejo, da se ovce ne plaše, da palica ne pogaja in ogenj ne smodi. Poklical je tujca nazaj in mu dejal: "Kakšna noč je to in kako da so vse reči usmiljene do tebe?"

"Če sam ne vidiš," je odvrnil mož, "ti jaz ne morem povedati." In hotel je iti svojo pot, da bi zanel oganj ter ogrel ženo in otroka.

Pastir pa si je mislil: "Ne izpustim te izpred oči, preden ne izvem, kaj vse to pomeni." Vstal je in šel za njim, prav do kraja, kjer je prebival. Tedaj je videl, da tujec nikar kočje nima, ampak da mu ležita žena in otrok v skalnati votlini, kjer ni bilo drugega ko gole, mrzle stene. Pastir je pomislil, da bi utegnil ubogi nedolžni črviček zmzniti. In čeprav je bil trdega srca, ga je vendarle ganilo in sklenil je pomagati. Snel si je torbo z rame, vzel iz nje mehko, belo jagnječevino in jo dal tujcu, da je položil otroka nanjo.

A kakor je pokazal, da je tudi v njegovem srcu prostora usmiljenju, so se mu odprle oči: videl je, česar dotlej ni mogel videti, in slišal, česar dotlej ni mogel slišati. Okoli njega je stala gosta množica angelcev s srebrnimi krili. Vsak je imel gosli v rokah in vsi so naglas prepevali, da se je nocoj to noč rodil Zveličar, ki bo svet odrešil.

Tedaj je pastir spreumel, zakaj so bile tiste noče vse stvari in niso mogle nikomur škodovati. Angelci pa niso stali le okrog njega — vsepovsod jih je videl. Sedeli so tudi v votlini, sedeli po hribu in letali pod nebom. V gostih trumah so prihajali po poti, se gredoč ustavljali in se ozirali na dete.

Na vse strani je donelo veselo vriskanje in petje in sviranje. In vse to je videl pastir v temni noči, ko ni mogel drugače ničesar razločiti. Od veselja, da je spregledal, se je zgrudil na kolena in hvalil Boga.

Ruska šala

Ruski kmet gre v cerkev. Sreča ga komunist in ga vpraša: "Za koga pa boš molil?"

Kmet: "Za sovjetsko vladu." Komunist: "Prejšnje čase pa si kajpada molil za carja?"

Kmet: "Jasno, za carja." Komunist: "Ali veš, kaj se je predmetom tvoje molitve zgodilo?"

Kmet: "Vem. Zato pa hodim v cerkev..."

VESEL
BOŽIČ
VSEM

SREČNO
NOVO
LETO

JAMES A. SLAPNIK, JR.

FLORIST - CVETLIČAR

6620 St. Clair Avenue Henderson 1-8824

BEST WISHES FOR A MERRY CHRISTMAS SEASON
AND HAPPY NEW YEAR TO ALL OUR CUSTOMERS
AND FRIENDS!

SLOVENIAN COUNTRY HOUSE

1401 East 55th St.

Tel.: 361-8974

Vošči vsem gostom, prijateljem in znancem
vesele božične praznike in vso srečo v novem letu.
Zahvaljuje se vsem za dosedanje naklonjenost
in se priporoča za bodoče.

Ob petkih zvečer igra orkester MILAN RAKANOVIC,
ob sobotah orkester TRIVANOVIC SISTERS,
ob nedeljah zv. pa MARTIN DRAGAR s svojim orkestrom.

ZA DOBRA VINA SE OGLASITE PRI

BOZEGlav's TAVERN

6010 St. Clair Avenue

WINE - LIQUOR - BEER

BONDED WINERY

1125 E. 60 St.

HOME MADE "PIZZA PIE"

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO
LETO ŽELIMO VSEM ODJEMALCEM IN
PRIJATELJEM!

Phone EN 1-8606

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

IN SREČNO NOVO LETO

ZELI VSEM

ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM

SHAWNEE AVENUE FOOD MARKET

FRANK URANKAR in VINKO VRHOVNIK, lastnika

19300 Shawnee Ave.

IVanhoe 1-6936

Vesele božične praznike in srečno novo
leto želi odjemalcem in prijateljem

ACME DRY CLEANING

ČISTIMO - LIKAMO - POPRAVLJAMO

Se priporočamo

672 East 152nd St.

GLenville 1-5374

Dr. Miha Krek:

O Narodnem odboru za Slovenijo

KAKO JE NASTAL PRED
20 LETI

Jeseni leta 1944 in spomladi
v letu 1945 se je razvil višek
slovenske narodne drame v tem
stoletju. Druga svetovna vojna
se je v tistih mesecih zaključila.
Vzhodne dele države je
vdrila sovjetska Rdeča Armada,
gnala pred seboj odstopajoče
Nemce in zasedala jugoslovansko
ozemlje z vsemi sredstvi na-
silja kot zmagoviti sovražnik
premagane dežele. Sovjetski po-
veljnik je v Belgradu ustoličil
Tito, njegov komunistično parti-
zanski parlament in diktatorsko
vlado. Do konca leta 1944 so pri-
šli srbski, macedonski in drugi
vzhodni deli Jugoslavije s pre-
stolico države v oblast komuni-
stične diktature. Kljub temu, da
je Tito stoloval v Belgradu kot
vladar Jugoslavije, se zapadni
deli, zlasti Slovenija in Hrvat-
ska, niso dosti zmenili zanj. Za-
te, zapadne dele, je bil Tito vse-
tja v leto 1945 samo kolovodja
komunističnih banditov in nič
drugega. Slovenski in hrvaški
kraji so bili še v okupacijskih
razmerah. Okupacija je bila raz-
sekala državno skupnost, vojne
razmere so zamegle državljansko
zavest, do nepričakovanih
globlin so izkopale jarke narod-
nostnega sovraštva med Srbi in
Hrvati. Na komunistične "osvo-
boditelje" je večina ljudstva
povsod, po vseh delih države,
gledala kot najhujše zlo, ki je
grozilo, kot na gorje, ki se je ro-
dilo iz vojne in revolucije. Na-
ravno je bilo, da so se ljudje te-
ga zla hoteli izogniti do skraj-
nosti, do skrajnih mej možnosti.
Sele v maju 1945 je nacistično
okupacijo v Sloveniji zamenjala
komunistična, ki je bila sicer po
imenu domača, dejansko je že
iz revolucije bila ljudstvu znana
kot grozoviti sovražnik, po ugra-
bitvi oblasti pa je uvedla takoj
režim nasilja zaradi strahovanja
v tako strašnih oblikah, da jih
niti najbujnejša domišljija stra-
hu ni mogla pričakovati takih.

V tem času in takih razmerah
je nastal Narodni Odbor za Slo-
venijo. V javnosti se je pojavil
z izjavo, ki nosi datum: Na Na-
rodni praznik, 29. oktobra 1944.
Izjavo so podpisali ne le mnogi
vodilni in odgovorni ljudje pred-
vojnih demokratičnih političnih
strank, ampak tudi ljudje s pri-

znanimi imeni v kulturi in go-
spodarstvu. Značilno se izjava
sploh ne bavi z razmerami ka-
kršne so vladale leta 1944, niti
ne omenja nikakega načrta za
konkretno napore narodne skup-
nosti v neposredni bodočnosti,
ampak le nanovo postavi osnovno
skupno željo — narodno-po-
litični cilj demokratičnih Slo-
vencev po drugi svetovni vojni.

Izjava z dne 29. oktobra 1944
Takole se je izjava glasila:
Slovenci!

Zastopniki slovenskega javne-
ga življenja so po medsebojnem
posvetovanju sklenili naslednjo
narodno izjavo:

Na temelju etnične samobit-
nosti slovenskega naroda in na
temelju narodnostnega načela
zahtevamo:

1. državno - pravno združitev
vsega slovenskega narodnostne-
ga ozemlja v Zedinjeno Slove-
nijo, ki mora biti v geografskem,
gospodarskem, prometnem
in strateškem oziru tako zaokro-
žena celota, da bosta zavarovana
nemoteni narodni in gospodarski
razvoj slovenskega naroda;
2. federativno, na demokratič-
ni podlagi in socialno pravično
urejeno kraljevino Jugoslavije
pod vladarsko hišo Karadjordje-
vičev, katere sestavni del je tudi
narodna država Zedinjena Slo-
venija;
3. tako federativno zvezo, da
bodo narodne države kot sestav-
ni deli imeli tako stvarno pod-
ročje, da bo izvrševala osrednja
zvezna oblast le tiste naloge in
imela le tiste prerogative, ki so
ji z zvezno ustavo izredno pri-
znane in izvzete iz pristojnosti
narodnih držav.

4. temeljito socialno in gospo-
darsko preosnovo, ki bo uničila
gospodstvo kapitala nad delom,
priznala vsem delovnim slojem,
družinam in poedincem socialno
in gospodarsko funkcijo ter jim
zagotovila človeka vredno živ-
ljenje.

Za uveljavljanje teh narodnih
zahtev ustanovni Narodni Odbor
za Slovenijo kot vrhovna narod-

na oblast združuje začasno, dok-
ler ne nastopijo urejene razme-
re, v svojih rokah pravice suve-
rena in najvišje upravne obla-
sti." Tako resolucija.

Politične skupine so se spora-
zumele, da naj bo Narodni Od-
bor za Slovenijo sestavljen iz 13
članov. Sedem jih določijo kr-
ščanski demokratje, pet liberal-
ni naprednjaki, in enega social-
ni demokrati. Predsednik je kr-
ščanski demokrat, podpredsed-
nik iz liberalne napredne in so-
cialistične skupine. Odbor ima
dva tajnika, enega iz vrst kr-
ščanskih demokratov, enega pa
iz liberalne napredne skupine.
Da pa morejo tako določene ose-
be prevzeti funkcije v Narod-
nem Odboru, jih morajo odobriti
vse skupine.

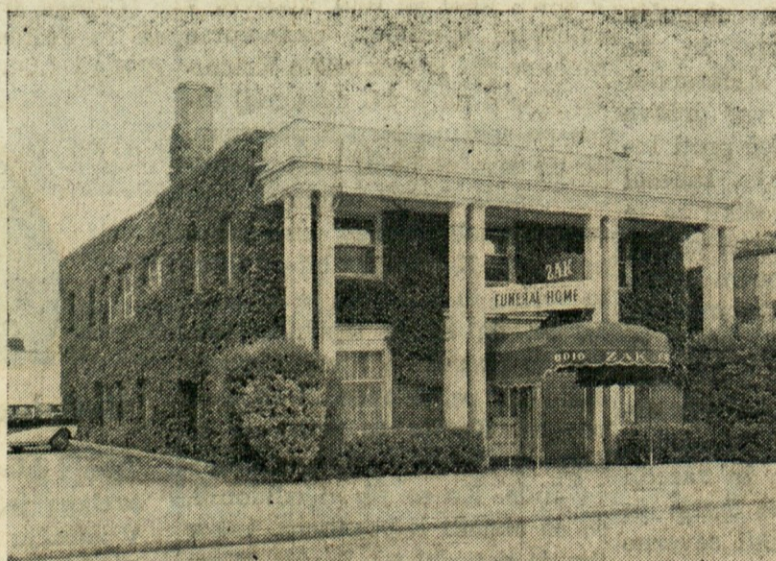
Kdo vse je bil med prvimi čla-
ni Narodnega odbora, javnost te-
daj ni zvedela. Bilo je pod oku-
pacijo. Gotovo pa sta za spora-
zum med skupinami in za sesta-
vo Narodnega Odbora, kakršen
je nastopil spomladi leta 1945,
največ delala pokojni dr. Albin
Šmajd, odvetnik in narodni po-
slanec v Radovljici ter dr. Mari-
jan Zajec, tajnik demokratske
stranke in odvetnik v Ljubljani.

SLOVENSKI PARLAMENT
3. MAJA 1945

Pred slovensko javnost je sto-
pil Narodni Odbor za Slovenijo
še 3. maja 1945 pri seji sloven-
skega narodnega parlamenta v
Sokolskem domu na Taboru v
Ljubljani. To sejo je očividni
sklical Narodni odbor. Začel jo
je njegov predsednik dr. Joža
Basaj, vodil pa bivši narodni po-
slanec in urednik "Slovenca"
France Kremžar. V predsedstvu
so bili Rudolf Žitnik, Pavle Ma-
sič in Ivan Tonja. Ohranjenih je
kakih 70 imen ljudi, ki so bili
pri seji tisto noč na Taboru. To
so imena bivših narodnih po-
slancev, županov, političnih in
kulturnih delavcev, gospodar-
stvenikov, voditeljev delavstva
in združništva. Po vsem ustnem
izročilu to seznam ni popoln.
Vseh imen še ne kaže objaviti.
Bili pa so tedaj člani Narodnega
odbora za Slovenijo tile: Dr. Fr.
Bajlec, dr. Joža Basaj, Marko
Kranjc, Bogumil, Remec in dr.
Albin Šmajd (dve imeni moram
opustiti) kot zastopniki krščan-
skih demokratov, dr. Celestin
Jelenc kot zastopnik socialistov,
ing. Ladislav Bevc, dr. Franc
Kolterer, dr. Pavle Pestotnik,
dr. Marijan Zajec in Rudolf Žit-
nik kot zastopniki liberalnih na-
prednjakov. Dr. Joža Basaj je
bil predsednik, dr. Franc Bajlec
in dr. Marijan Zajec pa tajnika.
(Dalje na 3. strani)

Ob zatonu leta se najtopeje zahvaljujemo za vso
naklonjenost izkazano našemu podjetju

ŽELIMO SREČNE BOŽIČNE PRAZNIKE
TER ZDRAVO IN ZADOVOLJNO
NOVO LETO!

ZAK-POGREBNI ZAVOD - ZAKRAJSEK

NAJMODERNEJE UREJEN V VSEH PODROBNOSTIH

Postrežba z invalidnim vozom vedno na razpolago

6016 St. Clair Avenue

ENDicott 1-3113

ANTON ZAK

ZENO A. ZAK

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO VOŠČI

Eddie Turk's Service

MOTOR TUNE-UP

TIRES - BATTERIES - BRAKE SERVICE

Corner E. 61st and St. Clair Ave.

ENDicott 1-9140

Cleveland, Ohio

Birch Bar

961 Addison Rd.

Telephone: EN 1-8828

Lastnik PETKOVSEK ANTON želi vsem gostom in
prijateljem vesele božične praznike in srečno novo leto.
Zahvalim se za naklonjenost in se priporočam za bodoče.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

IN SREČNO NOVO LETO

ŽELI ODJEMALCEM, PRIJATELJEM IN ZNANCEM

Joe FUGINA - lastnik

JOE'S SHOE REPAIR

749 East 185 Street, na oglu Muskoka Ave.

Hitra in točna postrežba!

ANN's DELICATESSEN & BEVERAGE

1395 East 55 Street

Lastnika FRANK in ANNA SMREKAR želita odjemal-
cem in prijateljem VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
VSO SREČO V NOVEM LETU.

Lastnika — Owners of

TINO's BAR

6030 St. Clair Avenue

Telephone: EN 1-9691

wish a very Merry Christmas and a most happy New
Year to all our customers and friends.
Želiva vesele praznike in srečno novo leto.

MILLIE & ED KENIK

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN

SREČNO NOVO LETO ŽELI VSEM!

COLLINWOOD BAKING COMPANY

16006 Waterloo Rd.

IV 1-7526

TOM'S CAFE

5301 ST. CLAIR AVE.

EN 1 - 9808

Owner TOM KALBOVRIDIS

A JOYOUS CHRISTMAS SEASON AND A VERY
HAPPY NEW YEAR
TO ALL OUR CUSTOMERS AND FRIENDS

Home cooked meals, liquor, vine, beer

A MERRY CHRISTMAS SEASON

AND A HAPPY NEW YEAR!

OHIO FURNITURE CO.

6323 St. Clair Avenue

EN 1 - 5016

FURNITURE AND APPLIANCES FOR EVERY
HOME ☆ NATIONALLY ADVERTISED BRANDS

EMILEE BEAUTY SALON

6128 Glass Avenue

Tel.: 861-6480

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO
ŽELI VSEM OBISKOVALKAM SALONA, NJIHOVIM
DRUŽINAM IN VSEM PRIJATELJEM LASTNICA

EMILEE JENKO

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN VSO SREČO
V NOVEM LETU ŽELITA

CHICKIE & EDDIE ABE, lastnika

MAPLE LANES

6918 St. Clair Avenue

Phone: 361 - 8698

• LIQUOR • WINE • BOWLING •

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO
NOVO LETO ŽELIMO VSEM

EDWARD J. ROZANCE in DRUŽABNIKI
JOHN ROZANCE
FRANK GUSICH

LAKELAND REALTY

REAL ESTATE — INSURANCE SERVICE

15604 Waterloo Rd.
KE 1-3662 KE 1-6681

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO
želita vsem odjemalcem, prijateljem in znancem

JOSEPHINE in STANLEY JERSE,
lastnika

FORGET-ME-NOT

JERSE'S GIFT and FLOWER SHOP

470 E. 152 Street

IV 6-0226

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO

želi vsem odjemalcem in prijateljem

Glavac Sheet Metal & Roofing

BILL GLAVAC

Telephone: IV 1-6002

MIHCIC CAFE

7114 St. Clair Ave.

Telephone: EN 1-9359

Lastnika voščiva vsem našim gostom in prijateljem ve-
sele božične praznike in srečno, zadovoljno novo leto.

Priporočava se za vašo nadaljno naklonjenost.

Frank in Dorothy Zitko

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO
NOVO LETO ŽELI

STAN'S SHOE STORE

6107 ST. CLAIR AVE. — UT 1-5027

Naši **HUSH PUPPIES ČEVLJI** so odlični za vso družino;
lahki, lepi, močni, komodni.
COPATI — SLIPPERS so zelo primerno božično darilo.

EDMUND J. TURK

ČLAN MESTNEGA SVETA - 23 WARD-COUNCILMAN

6411 St. Clair Ave.

EX 1-3333

VOŠCI VSEM PRIJATELJEM IN ZNANCI, PO-
SEBNO VSEM MESAČNOM V 23. VARDI, PRAV VE-
SELE BOŽIČNE PRAZNIKE TER VELIKO SREČE,
ZADOVOLJNOSTI IN NOVIH USPEHOV V NOVI
LETU.

MIRKO ANTLOGA
lastnik

M. A. TRAVEL SERVICE

6516 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio

HE 1-3500

VOŠCI VSEM KLIJENTOM, PRIJATELJEM IN
ROJAKOM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO

SATELLITE BAR

7117 St. Clair Ave.

Phone EN 1-8655

LASTNICA MRS. MIMI MARIN VOŠCI
GOSTOM IN PRIJATELJEM
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN PRAV SREČNO
NOVO LETO!

JOSIP MURN-ALEKSANDROV:

Prišel čas je krog božiča

Prišel čas je krog božiča,
bele naokrog gore,
dvorom bliža se lisica,
v snegu začije so steze.

Mrzla polja so, gozdovi,
mrz in mrak v deželo gre,
polni so snega vrhovi,
zvečer poti so težke.

Mlin ne gre več zaporedom,
voda čezenj manj šumi,
potok skriva se pod ledom,
curek skozenj čist blešči.

To so zimski, zimski časi,
sever je poti zamel,
skozi okno zrem po vasi,
skoraj bi kosminke štel.

Skoraj bi kosminke štel,
svet se ves mi je zaklel,
z žalostjo, blede nevesto,
ah, živeti sem začel.

**O NARODNEM ODBORU
ZA SLOVENIJO**

(Nadaljevanje z 2. strani)

Tisto noč je slovenski demo-
kratični parlament sklenil gor-
njo resolucijo, ki daje Naro-
dnu odboru vso oblast za slu-
čaj prenehanja sovražne okupa-
cije. Dnevnik "Slovenec" je na-
slednjega jutra objavil izjavo in
poročilo o tej zgodovinski seji,
vest je šla kot blisk po deželi,
ki je po štirih letih vsaj za nekaj
ur vsa gorela v upanju in vese-
lju, da je nastopilo resnično o-
svobojevanje.

Ta iskra pa se je naglo vtopila
v povodnji komunistično-parti-
zanske zmage, ki je pritisnila tu-
di proti Ljubljani že 5. maja
1945. Narodni odbor dejansko
nikdar ni prevzel oblasti v de-
želi in je nikoli ni izvrševal. Ta
je prešla neposredno od nem-
ških okupacijskih funkcionarjev
na komandante komunističnih
partizanov oziroma na njihovo
prvo vladno socialistične ljudske
republike Slovenije.

Večina članov Narodnega od-
bora za Slovenijo je tedaj bežala
iz dežele skupno z drugimi tisoči
političnih beguncev na Koroško.
V tistem trenutku, ko so prestopi-
li mejo domače države in od-
šli v tujino, so vsi postali be-
gunci. Njihove službe in odgo-
vornosti so po sebi prenehale
vsaj napram zunanjemu svetu.
Zavezniške oblasti v Avstriji Na-
rodnega Odbora za Slovenijo ni-
so priznale. Kolikor so kaki nji-
hovi uradni funkcionarji spreje-
mali posamezne člane in z njimi
razpravljali, niso njihovim že-
ljam in predlogom dajali nobene
večje važnosti kot predlogom ka-
kih drugih zasebnikov. Bil sem
tedaj v Rimu kot bivši jugoslo-
vanski delegat — ambasador v
medzavezniškem odboru za Sre-
dozemlje. Skušal sem priti na
Koroško, ko sem zvedel, da se
je večina slovenskih političnih
beguncev zatekla tja, pa mi za-
vezniški sosvet na Dunaju, v ka-
terem je sedel tudi zastopnik
Sovjetske zveze, ni dal dovolje-
nja za vstop v Avstrijo. Zastoj-
sem tri dni čakal ob meji. Ne-

legalno hoditi na Koroško ni
imelo nikakega smisla, ker se ne
bi smel pred nikomur pojaviti in
je bilo torej po sebi izključeno,
da bi mogel kaj opraviti. Zvezo
med Vetrinjem in Rimom pa je
spretno in požrtvovalno vzdrže-
val prof. Janez Grum s svojimi
fanti.

**ODGOVORNOST ZA
VETRINJE**

O odgovornosti Narodnega Od-
bora za dogodke v zadnjih dneh
doma in prvih tednih na Koro-
škem, zlasti za nasilno vračanje
domobrancev, je bilo že veliko
razpravljanja in pisanja. V be-
gunstvu so ljudje, ki bi na vsak
način hoteli pred zgodovino 'pri-
šiti' odgovornost za to nasilje
Narodnemu odboru. Vse trditve
v to smer so netočno, neresnično
popisovanje dogodkov in pa na-
pačno izvajanje zaključkov. No-
torno in nesporno je dejstvo, da
Narodni odbor niti za trenotek
v domovini ni izvrševal vladar-
ske oblasti za Slovenijo ali nad
kakim delom Slovenije. Notorno
dejstvo je, da Narodnega odbora
okupator ni priznal in le po po-
sebni sreči so člani po 3. maju
ohranili življenje. Prav tako je
notorno, da Narodni odbor ni
imel priznanja nobene zavezni-
ške države, ne kake vlade in ne
kakega vojaškega poveljstva. Za
vsako ustanovo, ki naj bo odgo-
vorna, zlasti za vsako vladno, pa
je treba: da je pravilno voljena
ali postavljena, da dejansko mo-
re posle prevzeti, jih opravljati
in uveljavljati svoje odredbe in
da uživa mednarodno priznanje.
Narodni odbor je imel samo pr-
vo lastnost. Bil je izvoljen od
pravilnih, pooblaščenih narod-
nih zastopnikov. Ker si ni nikoli
pridobil še nadaljnjih potrebnih
lastnosti, ni nikoli postal in bil
odgovorna vlada. Vpliv Narod-
nega odbora na takratno naše
skupno življenje in razvoj do-
godkov na Slovenskem, je vedno
bil le vpliv zasebne ustanove,
združenja tistih demokratično-
političnih sil, ki so od začetka
tega stoletja do začetka druge
svetovne vojne bile vodilne med
Slovenci in skupno uživale za-

upanje vsega naroda izvemši
komunistične revolucionarje.

Če se je položaj Narodnega
odbora kot nekeke odgovorne
oblasti ali odgovornega zastop-
stva sploh mogel še kaj poslab-
šati, se je tisti hip, ko so njegovi
člani prestopili mejo države in
šli v tujino kot politični begun-
ci. V Celovcu se je takoj bridko
pokazalo, da zavezniška koman-
da o Narodnem odboru za Slo-
venijo ni hotela nič vedeti, ve-
dela in poznala pa je titovsko
vlado v Belgradu, sprejemala
njene predloge in zahteve. Ker
prav to dejstvo pogosto prezre-
mo, je treba na novo podčrtati,
da so člani Narodnega odbora,
čim so prestopili mejo in postali
politični begunci, bili z vsemi
drugimi vred navezani izključno
le na milost in nemilost zavez-
niškega vojaškega poveljstva in
uprave.

Najbolj trdo je to stanje obču-
til dr. Joža Basaj, ki je moral
presedeti v zaporih dolge mese-
sece samo zaradi tega, ker je
prevzel predsedstvo Narodnega
odbora. Že zato ne more biti go-
vora o kaki krivdi ali odgovor-
nosti posameznih članov ali cel-
itnega odbora za vse nesrečne
odločitve, ki so poslale v smrt in
nesrečo toliko tisočev slovenskih
domobrancev in drugih politič-
nih beguncev. To odgovornost
nosi v celoti samo in izključno
komunistična vlada Jugoslavije,
ki je izročitev po mednarodnem
pravu in dogovorih zahtevala,
potem pa z izročenimi ljudmi
zverinsko in zločinsko ravnala.

Soodgovorni za izročitev so se-
veda do neke mere tudi izroči-
telji, ki so slovensko domobran-
stvo smatrali preveč za pomož-
no orodje okupacijskega naci-
stičnega režima in premalo za
ljudsko obrambno silo pred komu-
nizmom. V opravičilo izroči-
teljev je moč reči samo to, da
se tudi njim ni niti sanjalo, da
bodo komunisti izročene sona-
rodnjake enostavno pomorili,
ampak so računali na človeško
ravnanje z njimi.

Da so Angleži v Celovcu res-
nično tako cenili jugoslovanske
komuniste in njihovo vladno, je
dokaz dejstvo, da je vrhovni po-
veljnik, maršal Alexander od-
hitel na Koroško takoj, ko je pre-
jel poročila, med drugim tudi
moje pismo, ki je vsebovalo po-
pis morije prvih transportov do-
mobrancev, pritožbo in prošnjo
za pomoč. Tam je ustavil vsa-
ko nadaljnje izročanje.

**SREČANJE Z GENERALOM
RUPNIKOM**

Vrhovni poveljnik domobran-
stva, pok. general Rupnik, je,
kolikor vem, živel nekaj tednov
po begu na Koroškem, pa so ga
prijeli in z njim ravnali kot z
uradnikom sovražne sile. Našel
sem ga v taborišču za nacistične
vojne ujetnike v Italiji na rojst-
ni dan jugoslovanskega kralja
Petra II. leta 1945. Takole je
bilo. Čast. gospod katehet Jurak
mi je v Rim sporočil, da je na
(Dalje na 4. strani)

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO IN ZDRAVO NOVO LETO
VAM VSEM ŽELIJO

STAN MEZIC
EDWARD KOLEGAR
AL SADAR
EDWARD GRUM

Zavarujte svoje hiše, trgovske prostore, avtomobile.
Pri nas Vam bomo najboljšje postregli.

STAN F. MEZIC INSURANCE AGENCIJA
6629 St. Clair Ave. EX 1-4855

Best wishes for
a Merry Christmas
and a Happy New Year

Min's Beauty Salon

6526 St. Clair Ave. EN 1-7157

Lastnica **MINNIE KADER** želi vsem gospem in go-
spodičnam, ki obiskujejo naš salon, vesele božične
praznike in srečno novo leto.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO
ŽELIJO VSEM VSI IZ

TAUCHERJEVE MESNICE

491 East 260 Street

RE 1-9566

Prvovrstne sveže in prekajeno meso, klobase
vseh vrst, želodci, šunke

FRANK TAUCHER, lastnik

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO
ŽELI VSEM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM

JAY & VEE
DELICATESSEN

Zahvaljujemo se vsem našim odjemalcem za nji-
hovo dosedanje naklonjenost in upamo, da nam
bodo isto ohranili tudi v bodoče!

JOHN in VERA, lastnika
vam sporočata, da boste vedno dobro posluženi!
16024 Grovewood Ave. IV 1-3924

Norwood Beverage

6104 St. Clair Ave.

Telephone: EN 1-1229

Domača in importirana vina, pivo, mehke pijače.
Odprto vsak delavnik od 9 zjutraj do 7 zvečer.
Vesel božič in srečno novo leto voščita lastnika

Louis Goode in Joe Mismas

SMREKAR HARDWARE

6112-14 St. Clair Ave.

HE 1-5479

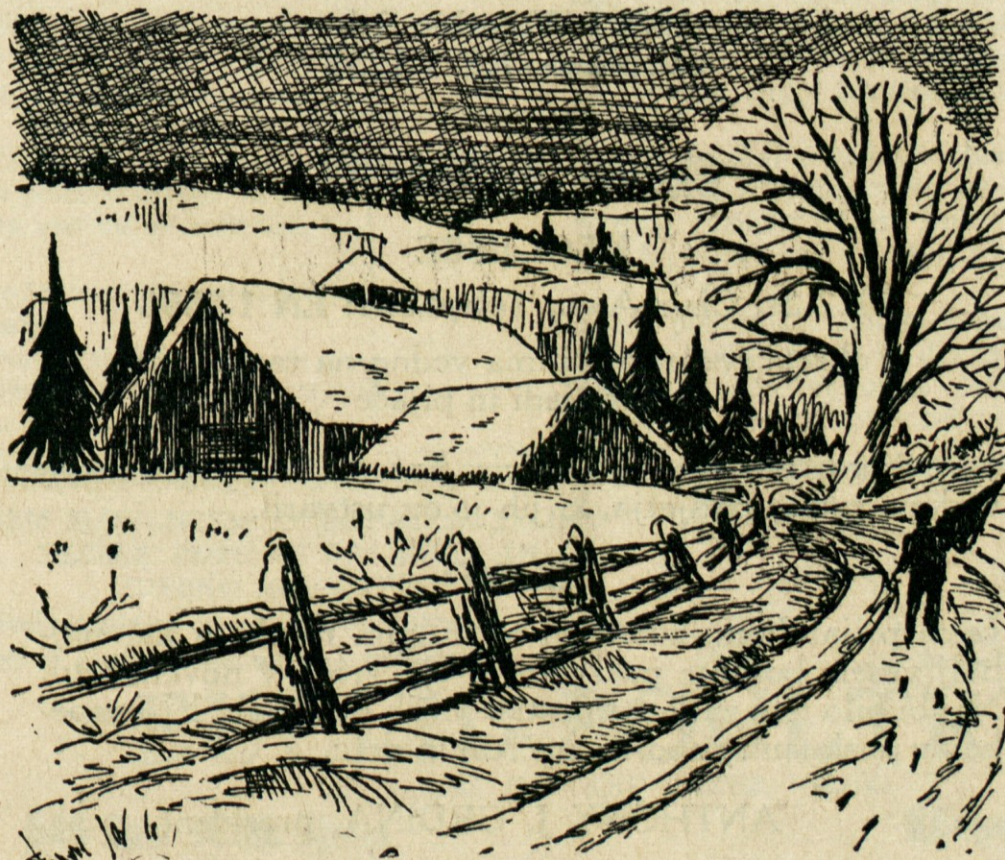
Vsem odjemalcem in prijateljem voščimo
vesele božične praznike in srečno novo leto.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO
NOVO LETO vošči vsem svojim naročnikom, prijateljem
in vsem dragim rojakom

RUDY DRMOTA

LASTNIK POPRAVLJALNICE ČEVLJEV
6506 ST. CLAIR AVENUE

Iskrena hvala za dosedanje naklonjenost, se priporočam za bodoče.

Sneg je pokril polja, travnike in gozdove, priroda počiva
in se krepí za novo življenje prihodnjjo pomlad.

LYON DAIRY

Grade A Dairy Products
Homogenized Vitamin D Milk

SLOVENSKA MLEKARIJA

1166 E. 60th St. Henderson 1-8492

Prav vesele in zadovoljne božične praznike
in srečno novo leto želim vsem
odjemalcem in prijateljem!

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO
ŽELIMO VSEM!

TREBEC EXCAVATING, INC.

571 East 200th St. IV 1-1000
Euclid 19, Ohio

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO
NOVO LETO ŽELI VSEM

KNIFIC INSURANCE SERVICE

RUDI KNIFIC, lastnik

820 East 185. Street IV 1-7540

SLOVENSKO GRADBENO IN MIZARSKO PODJETJE

RUDY KRISTAVNIK CO.

5908 Bonna Ave. HE 1-0965 ali
Cleveland, Ohio 44103 HE 1-1108

ŽELI VSEM ROJAKOM IN ODJEMALCEM
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN
SREČNO NOVO LETO!

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO
LETO ŽELI ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM
STANKO PRISLAN, LASTNIK TRGOVINE Z MESOM

PRISLAN PROVISION

1147 Addison Road EX 1-1419

DOMA PREKAJENE VSI MESNI IZDELKI
SUNKE: KLOBASE:
KUHAJE PO NAŠE, DOMAČE
VEČJE IN MALE PRIPRAVLJENE

Pridite in izberite osebno ali naročite telefonično.

FRANK & MARY ZNIDARSIC CAFE

689 E. 200 STREET

ŽELI VSEM GOSTOM, PRIJATELJEM IN ZNANCEM

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO!

PRIPOROČA SE ZA OBISK!

VESEL BOŽIČ! SREČNO NOVO LETO!

LINDA'S LOUNGE

5705 St. Clair Avenue Telephone: 361-9510

Best wishes for a merry Christmas Season and
a happy New Year to all our customers and friends

BEST DRINKS, LIQUOR, IMPORTED WINES & BEER

O NARODNEM ODBORU ZA SLOVENILO

(Nadaljevanje s 3. strani)

svojo nesrečo po pomoti prišel
v taborišče nemških vojnih u-
jetnikov. Ni bil vojak in naj-
manj kdaj nemški vojak. Pri-
pomnil je, da je v tistem tabori-
šču še več slovenskih fantov in
mož, ki so jih zavezniški vojaki
in policisti na raznih krajih po-
brali in vtaknili med Nemce v
to taborišče. Smatral sem kral-
jev rojstni dan za primerno pri-
liko, da poskusim priti do teh
nesrečnikov. Bilo je to vojaško
taborišče. Vstop vanj prepove-
dan. Posebno dovoljenje je mogel
izdati le poveljnik. Šel sem
k njemu, povedal, da sem bil ju-
goslovanski ambasador pri za-
vezniški komisiji v Rimu in se
zato tudi sedaj, ko že nisem več
v službi, zanimam za usodo ro-
jakov. Rad bi prišel v stik s te-
mi, ki so po mojih informacijah
pomotoma prišli v to taborišče,
zlasti bi rad govoril s preč. g.
Jurakom. Kratko je poveljnik
izjavil, da je to nemogoče. Obr-
nil sem se že proti izhodu, pa
mimogrede vendarle še poprosil:
"Mislim sem pač, da bi ljudem
danes, ko praznujemo kraljev
rojstni dan, napravil z obiskom
nekaj veselja in jim skušal dati
malo poguma, da bodo lažje
vztrajali. Sem prepričan, da ni-
so Vaši sovražniki in so po ne-
dolžnem tu notri." Oficir se je
spremenil: "A, kraljev rojstni
dan praznujete," je ljubeznivo
pripomnil, "pa pojdite, mirno in
hitro opravite."

Ko sem prišel do notranje pi-
sarne v taborišču, me je tam-
kajšnji predstojnik že ljubezni-
vo pozdravil in hitro pripovedo-
val: "Seveda imamo nekaj Slo-
vencev tu. Takoj zraven mene,
tu v komandi, je vaš general
Rupnik iz Ljubljane. Kar k nje-
mu pojdite, on vam bo pokazal
kje so drugi." Par trenutkov kas-
neje sva se z generalom Rupni-
kom srečala, se ljubeznivo po-
zdravila in skupno odšla na pro-
strano dvorišče taborišča, se tam
sprehajala in govorila. Zagotovil
sem ga, da sem mu na razpolo-

M. JAKOPIČ:

Nenehno pada sneg

Na našo vas že lega mrak
in sneg se nam ponuja.
Kakor otrok, ves trmoglav
vrtinči se in kuje.

Preštel snežinke bi lahko,
ki padajo na streho;
objel oči vse radostne,
ki sneg jim je v uteho.

Oj zima bela, beli breg,
kako smo te veseli.
Pri stari peči na večer
spet bomo obsedeli.

Le burja noče utihniti,
kako je trmoglava.
Počasi pada beli sneg,
dokler nas ne uspava.

go, pripravljen storiti kar mo-
rem. Nato sem ga vprašal "Kako
sodite o svojem stanju? Kaj pri-
čakujete? Kaj nameravajo z Va-
mi?" Ves nasmejan in iskren mi
je rekel: "Napisal sem podrobno
poročilo o svojem ravnanju med
vojsko. Kolikor vem, so ga odob-
rili in sprejeli. Nič hudega mi
ne očitajo. Imam popolno zau-
panje, da bo vse dobro. Niti ma-
lo se ne bojim." Jaz sem bil pre-
senečen nad tolikim optimiz-
mom. Da ne bi generala ranil,
užalil ali potrl, sem kar moč
previdno razložil svoje dvome
in pomisleke. Na koncu sem re-
kel: "Bog daj, da se jaz motim
in da imate Vi prav. Vendar za
slučaj, da bi bilo treba, bom
vedno rad storil, kar morem, sa-
mo recite." Odšla sva v drugi
konec obširnega taborišča iskat
preč. g. Juraka in ostale. Našla
sva jih, zbrali so se in pogo-
varjali smo se, mislim da vsaj
kake četrte ure, potem pa sva z
generalom še hodila po tabori-
šču, tako da sva ga precej obšla.
Delal sem to namenoma. Zelo
iskreno, prijateljsko sva se po-
slovala.

OBISK SLOVENSKEGA DU-
HOVNIKA PRI GENERALU
Kmalu po tem obisku sem v

Rim zvedel, da so vse Slovence
osvobodili iz tega taborišča in
jih poslali v civilna taborišča.
Generala Rupnika so preselili v
hrvaško civilno taborišče, kjer
je užival svobodo civilnih be-
guncev. Pričakoval sem, da bom
dobil tudi od njega kako sporo-
čilo, pa ga ni bilo. Zvedel sem
za govorico, da je bil tedaj ge-
neral popolnoma svoboden in da
je z zavezniški lepo uredil vse
svoje zadeve. Ker je bila to go-
vorica med njegovimi najbližji-
mi nekdanjimi sodelavci, sem se
bal, da je vesela vest bila ne-
utemeljena. Prepričan pa sem
bil, da general sam ve, za svoje
pravo stanje, da se bo spomnil
najinega razgovora in se bo ja-
vil, če bo treba. V tistem času
sem imel namreč več priložnosti
in sem "reševal" marsikoga, ki so
ga "iskali." Do tistega časa ni
bil iz Italije nihče izročen, če
smo le zvedeli za njegovo nevar-
nost. Zvedel sem tudi, da je ge-
neral obiskoval svoje prijatelje
med skupinami slovenskih be-
guncev v različnih taboriščih. Po
nekaj tednih takega čakanja, je
vojna policija generala zopet
prijela in ga odvedla v samski
zapor v južno Italijo. Na mojo
prošnjo je prišel do njega sale-
zijanski duhovnik dr. Šaruga,
ki je poprej služil na naši am-
basadi kot vojni kurat. Priboril
si je vstop v dvojno zastraženo
šotorsko ječo, imel daljši razgo-
vor s pokojnim generalom in pri-
nesel obširno pismo za njegovo
soprogo. Vse mogoče je posku-
sil, rešiti ga pa ni več mogel.
Pismo sva oddala na naslov. Po
nekaj tednih sem zvedel, da so
generalu prepeljali v Jugoslavi-
jo. Pred sodiščem je omenil, da
sva se srečala. Napačna, neres-
nična in tendenčna je torej tr-
ditev, da se za pokojnega gene-
rala, ko je bil v stiski in ne-
sreči, nihče ni brigal, da mu ni-
če ni privoščil dobre besede in
da nihče zanj ni skušal nič sto-
riti.

Nekateri pišejo, kot da bi z
naše strani padali udarci po gen.
Rupniku. Takih udarcev-očitkov
ni. Njegova zadnja in skrajna žr-
(Dalje na 7. strani)

Božična darila

Pri Norwood Appliance & Furniture ima-
mo veliko izbiri raznih električnih pred-
metov in pohištva, po najnižjih cenah, ki so
primerna za Božična darila.

VOŠČIMO VSEM NASIM ODJEMALCEM IN
PRIJATELJEM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO!

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6202 St. Clair Ave. Phone: EN 1-3634

Mr. & Mrs. John J. Susnik in Sinovi

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO
NOVO LETO VSEM!

DR. P. B. VIRANT

OPTOMETRIST
PREGLED OČI — PREDPIS OČAL

15621 Waterloo Rd. IVanhoe 1-6436
v posloplju Central National Banke

SORN'S RESTAURANT

SLOVENSKA RESTAVRACIJA

6036 St. Clair Ave.

Priporoča svojo domačo
kuhinja, kjer dobite ve-
dno jako okusna jedila
po zmernih cenah. Toč-
na postrežba in čistoča
v vseh ozirih.

Želim vsem rojakom vesele božične praznike

in srečno novo leto!

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO
NOVO LETO ŽELIMO VSEM!

BEACHLAND BEVERAGE CO.

896 EAST 185th ST. IV 1-4453

Imamo polno zalogo
PIVA - VINA - MEHKIH PIJAČ VSEH VRST
POSEBNOST: IMPORTIRANA VINA
Pokličite in vam dopeljemo na dom

ISKRENO SE ZAHVALJUJEMO VSEM ZA ČESTITKE
IN VOŠČILA.

Ker se ne moremo zahvaliti vsakemu posebej, pro-
simo, da sprejmete to skupno zahvalo in tople želje za
vesel Božič in srečno novo leto.

Dr. Miha Krek in družina

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO ŽELI TA

LASTNIKA GOSTILNE ERSTE'S

SLOVENE VILLAGE

DUŠAN IN MARY MARSIC

6802 St. Clair Avenue Tel.: 361-9373

A. Grdina & Sons Inc.

DVA NAJMODERNEJŠE OPREMLJENA
POGREBNA ZAVODA

1053 East 62nd Street Telephone: HE 1-2088
17010 Lakeshore Blvd. Telephone: KE 1-6300

TRGOVINA S POHIŠTVOM

gospodinjskimi stroji in pripravami

15301 Waterloo Rd.
Telephone: KE 1-1235

GRDINA RECREATION

KEGLJIŠČE

6017 St. Clair Ave., Telephone: EN 1-9398

z okrepčevalnico, ki ima vedno na razpolago
dobre jedi in pijače

Sinovi pokojnega pionirja Antona Grdine, ki sedaj
vodimo vsa ta podjetja, ki jih je on ustvaril,

ŽELIMO

vsem prijateljem, znancem in drugim rojakom kar naj-
bolj vesele božične praznike in vso srečo v novem letu.
Naj bi bilo leto zadovoljnosti v vaših družinah, leto uspe-
hov v poslovnih naporih, načrtih in delu.

ANTHONY J. GRDINA, president

VESELE BOŽIČNE
PRAZNIKE IN SREČNO
NOVO LETO
VOŠČI VSEM PRIJATELJEM
IN ZNANECM

**JOHN A.
FAKULT**

COMMISSIONER
Cleveland Municipal
Light & Power
Commissioner

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO ŽELI
vsem prijateljem in odjemalcem

ANN KOVACH, lastnica

COLLINWOOD DRY CLEANING COMPANY

Pri nas napravimo vedno prvovrstno delo.

Pridemo iskat in pripeljemo na dom.

15210 Saranac Rd.

GL 1-4746

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO
LETO ŽELI VSEM ODJEMALCEM,
PRIJATELJEM IN ZNANECM

LONGFELLOW EAGLE SUPERMARKET

JACK in FRANK TROHA, lastnika

15800-02 Waterloo Rd.

IV 6-4290

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO
ŽELIMO VSEM!

EAST 200TH HARDWARE

673 East 200th St.

Euclid 19, Ohio

IVanhoe 1-8448

Hvala vsem za naklonjenost v preteklosti in
se priporočamo za bodočnost

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO VSEM NAŠIM
ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM
želi

OBLAK FURNITURE CO.

6612 St. Clair Avenue

SLOVENSKA TRGOVINA S POHISTVOM

Imamo polno zalogo vsakovrstnega pohištva in veliko
izbiro primernih in koristnih daril. — Vam zavijemo
in spravimo za Božič...

Se priporočamo.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO ŽELI VSEM
POSETILCEM, PRIJATELJEM IN
ZNANECM

JOHN PETRIČ

lastnik

SLOVENSKE BRIVNICE

783 East 185 St.

IV 1-3465

Zahvaljuje se za dosedanje naklonjenost
in se priporoča za bodoče

KOMIN PHARMACY

ROBERT KOMIN, lastnik

SLOVENSKA LEKARNA

6430 St. Clair Ave., vogal Addison Rd.

Phone: EN 1-2920

Zeli vsem odjemalcem in prijateljem vesele božične
praznike in srečno novo leto

Rado Murnik:

Prvikrat v Ljubljani

Zadovoljen in vesel, da je vožnje konec, je zadel Matajev Matija svoj ljubi dežnik in culo na ramo ter vesljal s palico počasi iz postajnega poslopja. Prostor pred njim je bil že skoraj prazen; ponehalo je bilo živahno vrvenje, ki je navadno o prihodu vsakega vlaka.

Na desni je zagledal Matija žoltordeč voz električne železnice, malo spredaj pa drugega, enakakega, ki se je bližal postaji. "Da te vendar!" je vzkliknil polglasno. "Kako gladko drči po cesti! Konji so pa menda zadaj. Hehe, to je pa že narobe!"

Se bolj se je začudil, ko je videl, da ni nikjer priprege niti puhajočega stroja kakor pri vlakcu. Sedaj je mož v belosivi obleki s črno torbo in svetlo trobento potegnil na prvem vozu zadaj za jermen. Pozvonilo je, voznik spredaj je odvil močno rumeno kljuko in pisani voz je odhitel po tiru.

"Ti spak, ti, kako jo pa reže kar sam po sebi!" se je začudil Matajev Matija. "Kaj takega pa spet ne!"

Tedaj je smuknil mimo njega kolesar. Prestrašeni Matija je na vso moč odskočil proti cestnemu jarku. Pri tej priči se mu je snela cula raz dežnik in padla na tla; jabolčni krljci so se usuli iz rute na vse strani. Matija pa je obstal, zapil palico v pesek in debelo gledal za motorjem.

"Oho, ta pa jezdari celo kolovrat!" se je začudil, si pomel oči in se krepko počil po stegnu. "Res je, nič se mi ne sanja! Ko bi se mi, bi se bil zdaj prebudil po udarcu. Lej, lej, kje je že! Kolesi ima pa naviti tako, da mu tečeta kar sami, hehe! Kdo mi bo verjel doma, če jim bom pravil o takih čudežih?"

Sklonil se je in začel pobirati krljce v culo. Nato se je odpravil dalje in kmalu dospel do Dujnajske ceste. Z radovedno spoštljivostjo, z vzdignjenimi obrvmi, z nagubanim celom in široko odprtimi očmi je občudoval visoke hiše, lične balkone, okrašene z bujnimi cvetlicami, stolpe na strehah, pisane lepake, reklamne deske in izveske, plinske svetilnice in električne žarnice, zlasti pa vabljivo blesteče se izložbe vsakovrstnega blaga za velikanskimi okni. Na cesti, tlakovani s kamni, so še huje ropotali vozovi.

"Komaj bi bilo, da bi imel oči spredaj in zadaj!" je mrmral sam zase.

Izprva je hodil ob stranskem tlaku. Ker pa se je zadeval zdaj ob tega, zdaj ob onega, se je rajši ognil nevarnosti in jo kresal lepo po sredi ceste. Pozdravljal je vsakega gospoda, ki se mu je zdel količkaj imeniten.

Ves v mislih se je komaj še o pravem času umaknil avtomobilu. Bistro je pogledal gospoda v sivem plašču z debelimi naočniki in gospo s tančico na obrazu ter prav spoštljivo pozdravil.

"Hehe, hehe, kako sta pa onegava!" se je oveselil. "Kako lepo se vozita brez konj ali volov." Kakor sveti Elija v nebesa! In trobita si za kratek čas, pa ne posebno ubrano, in zmeraj gonita eno kakor kukavica, hehe!"

Pred Slonom je zagledal vrsto fijakarjev.

"Svatujejo, živijo!" se je nasmešnil. "Bog daj srečo ženinu in nevesti pa še meni, da bom

zadovoljno živel z mlinarjevo Anko!"

Počasi je korakal skozi Zvezdo; tu pa je začel grajalno mlati z glavo.

"Lejte vendar, kako je tukaj spet vse narobe!" je umoval sam pri sebi. "Nikjer nobene jablane, nikjer hruške ali češpljice! Zanikrni kostanji delajo le senco, da komaj raste malo trave in malo rož. Nikjer pa ni nobene poštene gredice, nikjer nobenega krompirčka! In nikjer se ne pase nobena kravica, noben teliček! Pa še to revščino so ogradili okrog in okrog z nerodno črno ograjo, da ne more noter ne pastir ne žival. Samo razuzdani kužki rajajo tod in tam, pa vsem so glave zvezane kakor pri nas počeni lonci. Rad bi vedel, če se mrhe same tako divje koljejo med seboj ali jih hudobna gospoda pretepa tako neusmiljeno za pokoro. Lej, večja polovica prostora tja do hiš je celo prazna in tako razhojena pa razvožena, da zlepa ne bo mogla več pograti nobena travica. Dimka, slaba bi ti predla tukaj v Ljubljani, koder je tako malo paše! Le vesela bodi, da si na kmetih doma! Vsega zlomka si umišljujejo hudikova gospoda, prebrisani so res v marsičem, ali kmetovati znajo presneto slabo!"

Po lepi cesti so pripeljali trije možje brizgalnico na dveh kolesih. Prvi je zavrtal pipo v tla, drugi je vlekel dvokolnico, tretji pa držal dolgo cev in škropil po prašnih tleh.

"Človek bi mislil, da je v deveti deželi," si je dejal Matajev Matija. "Tako premeteni so ti možje kakor Mojzes, ko je s čudodelno palico izonegavil Izraelcem vodo iz skale."

Ves motoglav, malone omamljen po toliko novih vtisih, jo je primahal mimo gostilniškega vrta in takoj občutil hudo žejo. Pod košatimi kostanji je sedelo nekaj gostov. Matajev Matija je veselo pospešil korake po hreščečem belem pesku in stopil k pogrnjeni mizi. Svoj ljubi dežnik in palico je naslonil ob drevo, položil pisano culo na mizo in sedel moško in široko na stol. Pritekel je blede, skrbno počesane fantič, ves črno oblečen,

M. JAKOPIČ:

Sveta popotnika

Marija je trudna, Marijo mrazi. Pota si išče do dobrih ljudi, Jožef dela s težavo ji gaz, približal se njen je presladki čas.

Trdi so, grobi, bogati ljudje: Pojdi mi s praga, povprašaj drugie! Kjer le potrka, pobara nocoj: Kam bi žena, uboga s teboj?

Zebe Marijo, zebe hudo, žalosten Jožef hodi za njo. mrzla je burja, mete, sneži, zanju prostora v mestu tem ni...

Kaj bi hodila, žena, drugam. Pridi, Marija, pridi kar k nam. Zate imamo kot reven odbran, za tvojega Sinka hlevček nastlan.

Tukaj počakamo milostni čas. Sosed prišel bo morda še v vas. Skupaj zazibamo Dete ljubo, da blagoslovi nas z božjo roko.

Sveta popotnika, pridita k nam! Kaj bi hodila nocoj še drugam. Kaj bi prosila brezsrčne ljudi, ki jim za Detece božje nič ni.

v suknjici na otepke, in vihtel belo brisalko.

"Polič najboljšega!" je naročil Matija in imenitno pogledal po drugih gostih. "Skoraj bi bil pozabil jesti in piti, hehe!"

Dečko je prinesel pijačo in okroglih žemelj. Mataj pa je iztrebil kos sira iz cule in pipec iz žepa.

"Kako pa naj jem ta drobiž, da se mi ne bodo smejali tistile tam, ki me gledajo debelo, kakor bi me hoteli vase zajeti?" se je vprašal in prebiral žemljice. "V Zaplani imamo najmanj trikrat večje žemlje in štirikrat tolikšne reglje. Ali naj devljam po dvoje teh drobnih kruhkov hkrati v usta ali samo po enega?"

Polagoma je prihajalo vedno več gostov. V vrhovih lepih kostanjov so se igrale krotke luči zahajajočega sonca in prijetno hladilen veter je sapljal Matiju v obraz.

Na odru blizu njega so se pokazali godci z velikimi in majhnimi piščalkami, trobentami in drugimi čudnimi svirali. Sedli so na stole; pred sabo je imel vsak svoj kos počekane papirja na stojalu.

"Slabo znajo," jih je obsodil Mataj, ko so uglašali glasbila. "Vsak brlizza in šušmari, piska in trobelja navdan, kakor se mu pač ljubi. Znajo pa zaplanski godci vse bolje!"

Tedajci je stopil gospod s črno palčko mednje in potrkal z njo na stojalo.

"Dobro jih je ugnal mož!" se je oveselil Mataj. "Tako so se zbalji njegove šibe, da so vsi umolkli."

Začeli so gosti, sprva rahlo in počasi, potem pa zmerom glasneje.

"Zdaj pa že, zdaj!" je kimal Matajev Matija. "Dobro jo režejo. Hehe, kaj vse naredi šiba, dobrodelna mati! Lej, lej, kako jim mojster miga in žuga in jih kroti, sicer bi mu razbili nemarni divjaki rene in boben in vse! Hehe!"

Prijazno je kimal, kazal svoje okajene zobe in bobnal s kitasto roko po taktu na mizo.

V salami ni bacilov

A: "Čujte, kaj ne morejo biti bacili tudi v salami?"

B: "Odkod naj se pa vzamejo, saj je na obeh koncih zavezan na..."

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem odjemalcem in prijateljem

JELERCIC FLORIST

15302 Waterloo Rd.

IV 1-0195

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO ŽELI VSEM ODJEMALCEM,
PRIJATELJEM IN ZNANECM

EUCLID JALOUSIE INC.

490 E. 200 Street

IV 6-1112

Kompletna oskrba hiš z aluminijastimi okni,
vratni in potrebami za verande, patio itd.
Prosta ocenitev!

JOE BIRK

WILL. SCHLAB

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem gostom, kegljačem in kegljačkam, prijateljem in znancem želi

ANGELA POZELNIK

lastnica

WATERLOO RECREATION

BOWLING ALLEYS

15721 Waterloo Rd.

IVanhoe 1-9595

MERRY CHRISTMAS AND A HAPPY NEW YEAR!
Greetings from TONY PETKOVSEK's

"Saturday Afternoon Polka Party"

of Radio WXEN-FM 106.5 Megs
12:30 — 2:00 P.M.

Favored Slovenian Music — Interviews

Dedications — Community News

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO
ŽELI VSEM NAROČNIKOM, ODJEMALCEM
IN DRUGIM ROJAKOM

MIHA SRŠEN SHOE REPAIR

7208½ ST. CLAIR AVENUE

VESEL, BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ
IN SREČNO NOVO LETO VOŠČITA

DR. SONJA IN FRANČEK TOPLAK

zobna ordinacija in zobni laboratorij
v hiši Central National Bank

6420 St. Clair Ave.

Telephone: 361-1970

MATT'S SHOES

7008 St. Clair Ave.

EX 1-9559

Prop. MATT VERBIC

ŽELI ODJEMALCEM IN VSEM DRUGIM ROJAKOM
PRAV VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO.

A Merry Christmas and Happy New Year

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO
želi vsem odjemalcem, prijateljem in znancem

PRINC DELICATESSEN

Vedno na razpolago grocerija vseh vrst,
meso za prigrizek, pivo in vino

15508 Holmes Ave.

Tel.: GL 1-7487

VSEM SLOVENCEM IN HRVATOM ŽELIMO
VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO!

Zahvaljujemo se vsem za naklonjenost v preteklosti in se priporočamo za v bodoče.

EUCLID POULTRY

MR. in MRS. HOWARD BAKER, lastnika

549 East 185th Street

Kenmore 1-8187

DA BI BLAGODEJEN MIR IN SREČA VLADALA V VASIH DOMOVIN IN VASIH SRCIH MED BOŽIČNIMI PRAZNIKI IN V VSEM LETU 1965, da bi potovali vedno prijetno in udobno, da bi radostni uživali naravne krasote Slovenije, morja in neba ter vseh krajev, ki jih hoste obiskovali

VAM IZ VSEGA SRCA ŽELITA

lastnika najstarejše slovenske potniške pisarne

MR. & MRS. AUGUST KOLLANDER

HE 1-4148

6419 St. Clair Avenue, Cleveland 3, Ohio

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO 1965!

SEASON'S GREETINGS

from

GRDINA SHOPPE

6111 St. Clair Ave.

Tel. HE 1-6800

VESEL BOŽIČ V 1964!

DOBER VID V SE LETO 1965!

SLAK

OPTIK

1123 NORWOOD RD.

EX 1-0850

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO VSEM ODJEMALCEM, PRIJATELJEM IN ZNANCEM ŽELITA

EDWARD HOMOVEC in ALBERT KLINEK, lastnika

RACE DAIRY STORE

17002 Grovewood Ave.

IVanhoe 1-9604

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO ZELI VSEM

JOHN KNIFIC, SR. REALTOR

Prvovrstna, zanesljiva, točna in hitra postrežba!

820 East 185 St.

IV 1-9980

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO VSEM ODJEMALCEM, PRIJATELJEM IN ZNANCEM ŽELI

L & M TOBACCO AND CANDY CO.

JOHN E. LOKAR in ERNEST MRAMOR, lastnika

784 East 185th St.

Kenmore 1-8777

CANDY - CIGARE - CIGARETE IGRACE NA DEBELO

Vesele božične praznike in srečno novo leto vam želi

PRIJATEL'S PHARMACY

SLOVENSKA LEKARNA

Prescriptions - Vitamins - First-Aid Supplies

vogal St. Clair Ave. in 68th St.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO ZELI VSEM

ZLATE'S SUPERETTE

Meso odlične kvalitete, grocerija vseh vrst, zelenjava in mehke pijače

662 East 140th Street

MU 1-9160

Sireli v sveti noči...

(Spomin padlim domobranskim borcem)

Stockton, Calif. — Brskam v spominskih leta 1944. Takrat je bil moj zadnji božični Sveti večer v rojstni domovini.

Mala obmejna notranjska vasica je tiho čepela sredi visoko zapadlega snega v decembrskem mrazu. Razsvetljena okna so dala videz življenja v vasi, ceste in gorske steze pa so bile prazne ne samo radi visoko zapadlega snega in mraza, pač pa tudi radi policijske ure, katera je bila ob padajočem mraku odrejena od nemških okupacijskih oblasti radi revolucionarno-komunističnega gibanja.

Domobrankska četa se je pripravljala k odpočitku in sveto-nočni večerji. Dišalo je po kadilu. Božične pesmi so polnile obednico, šale so kratkočasil prihajajoče. Oficirji in podoficirji so odhajali k družinam, da vsaj to noč skupaj in v miru prežive večer... Dvodnevni odpočitek je bil odrejen za vse.

Tudi stražarji so se menjavali vsako uro. Vse je bilo tako skrivnostno, tako toplo in prijetno kot božična misel sama. V tem skrivnostnem občutju sem koračil proti domu. Smreke, odete v belo oblacilo, so se mi dozdevale bogatejše in mičnejše, dasiravno niso skrile svoje čarobne temnozelenkasto-mordre barve. Ščinkavec je popeval, morda se je kratkočasil, morda je bilo njegovo petje skrivnostni ptičji božični napev. Ledene sveče so se bahavo ponujale iz strešnih žlebov, svetle in kristalnočiste, podobne dijamentnemu lesketanju v svetlobnem odlesku luči. Vse je bilo v mislih sto in stoletij nazaj v oni pričarani noči, ko se je rodil Zveličar v podobi malega Deteta.

Obstal sem. Pred menoj je stalo sivkasto zidovje stavbe, v kateri je bila nastanjena nemška komanda. Okrašena okna. Zarometi so božali po okrašenih smreki pred stavbo. Dišalo je po žganju. Tuljenje pijanih oficirjev je bilo podprto z ženskim vriščem.

Trenutna sreča je prešla. Spomin se je utrgal kot meteor in se izgubil v hladnem večeru. Pospešil sem korak proti domu in se utapljal v tem kričanju nesrečen in zmeden. Bil sem razočaran nad pričakujočo radostjo, nad življenjem, katero

VITAL VODUSEK:

Pri nas je Sveti večer doma

Pri nas je sveti večer doma, in smrekovih vej, ki božično diše. četudi ni zunaj še nič snega, Po hribčku zelenem pa kot iz srca četudi ni zunaj še nič ledu. do jaslič pelje svetla steza: Veliko naberemo si mahu. po njej ljubezen do Jezusa gre.

je bilo rojeno v znamenju kju-kastega križa...

Srečaval sem vojake, vsake-mu se je mudilo, da ne bi zamudil srečo in zamišljeni čas svete noči.

Stel sem stopnice, ki so vodile v drugo nadstropje. Enaintrideset, prav toliko, kolikor mi je bilo let. Nasmehnil sem se, kot bi odkril čudo, ki je bilo rojeno v tej sveti noči.

Toplota mi je udarila v obraz. Topla in čista sprejemna soba, pripravljena za praznike, mi je dala novega poguma in tople radosti. Otresel sem se snega, ki je čepel na vojaškem plašču, in nerodno mencial roke, kot bi se hotel samemu sebi opravičiti, da sem zapustil svojo četo in vojake. Zagledal sem se v jaslice. Preproste, slovenske, doma narejene. Plamenček je od časa do časa obsvetil napis v angelčkovih rokah in prebral sem: "Slava Bogu na višavah"... in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji, sem polglasno dodal sam pri sebi. Mir, morda nocoj, samo en večer, na to noč.

Poklenil sem in molil. Za vse svoje rojake in vojake, ki počivajo v mrzli in temni noči pod hladno snežno plastjo, saj nihče ne ve, kje je njihov grob in na kakšen način je ugasnilo njihovo življenje.

Po licih so spolzele solze, tople in boleče. Bil je svečan trenutek in trpek občutek. Bil sem vojak, toda solza je bila pove-ljujoči oficir.

Streli iz strojnice so zmotili tihoto noči. Bil je hip, kratak trenutek, in potem je tihota znova zavladala... Oglasili so se zvonovi farne cerkve. Njih glas ni bil vriskujoč, bil je topel, a gospoda. Pogledal je po svojih vendar zamolkel in prikrit. Bro-nasti odmev je odletaval v hri-be, od okna do okna, in se utap-trpeči glas ni zmogel več...

VELIKA ZALOGA

FLORSHEIM čevljev

ZA MOŠKE

ki so med najboljšimi

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

ter

SREČNO, ZDRAVO NOVO LETO
VAM ŽELI IN SE PRIPOROČA
TUDI V BODOČE

Louis Majer

FINO IN TRPEŽNO OBUVALO
ZA VSO DRUŽINO

6410 St. Clair Ave.

EX 1-0564

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE in
SREČNO NOVO LETO
VAM ŽELI

LOUIS CIMPERMAN

GROCERIJA in MESNICA

1115 Norwood Rd.

ENDicott 1-0566

Ako hočete imeti okusne jestvine na mizi za praznike, se ogasite pri nas. Dobra postrežba in zmerne cene.

Se iskreno zahvalimo za naklonjenost v preteklosti in se priporočamo za bodoče!

Lastnika

St. Clair Hardware

LADDIE PUJZDAR in JOE VERTOČNIK

želita odjemalcem in vsem prijateljem vesele božične praznike in srečno novo leto. Zahvaljujeva se za dosedanje zaupanje in priporočava za bodoče. Plumbing supplies — Tools — Hardware — Lock Keys — Electrical Supplies — Paints.

7014 St. Clair Ave.

UT 1-0926

BARAGOV DOM INC.

IN

Družabni klub v Baragovem Domu

želi svojim članom, prijateljem in vsem rojakom vesele božične praznike in srečno novo leto 1965. 6303 St. Clair Ave. EN 1-5926

JOE & MARY SADAR, lastnika

M - M - R Cafe

6507 St. Clair Ave.

EN 1-9113

želiva vsem našim odjemalcem, vsem gostom in prijateljem vesele božične praznike in srečno novo leto. Izvrsna domača kuhinja, ribja pečenka, vse pijače, ljubezniva postrežba.

THE NORWOOD MEN'S SHOP

6217 St. Clair Ave.

UT 1-1393

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem našim odjemalcem in vsem rojakom. Hvala za zaupanje, priporočamo se za bodoče.

MERRY CHRISTMAS SEASON
AND A HAPPY NEW YEAR

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO

VOŠČIJO VSEM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM

LASTNIKI IN USLUZBENCI

RUDY'S QUALITY MEATS

TRI MESNICE:

4506 Superior Avenue

HE 1-8638

6706 St. Clair Avenue

UT 1-0871

31728 Vine Street, Willowick

943-5490

Our very fancy YOUNG ROASTING

CHICKENS

39c lb.

3 1/2 — 4 lb. average piece

Featuring SEMI BONELESS fully

COOKED HAMS

No waste

Finest Choice — BONELESS ROLLED

BEEF ROAST

for your fine holiday meal

Home smoked SLOVENIAN

SAUSAGES

The Finest

89c lb.

Home made

BLOOD & RICE SAUSAGES

ŽELODEC — smoked — ready to eat

Finest, strictly fresh

TURKEYS — All Sizes

Place your order early

PHONE ORDERS TAKEN

BEST WISHES FOR THE HOLIDAY SEASON FROM THE MANAGEMENT & EMPLOYEES

BEST WISHES
FOR A MERRY CHRISTMAS SEASON
AND HAPPY NEW YEAR!

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO VAM ZELE

LOUIS F. ZELE - JOSEPH ZELE, Jr.

SUTTON C. GIROD

LASTNIKI

JOSEPH ZELE & SONS, INC.

DVA POPOLNA POGREBNA ZAVODA:

TWO FUNERAL HOMES:

6502 St. Clair Ave.

EN 1-0583

452 E. 152nd St.

IV 1-3118

Cadillac bolniški voz
z oksigensko napravo

DOSTI PROSTORA
ZA PARKANJE

*

Kličete nas lahko vsak čas.

Naš bolniški voz z vso pripravo za prvo
pomoč in drugi naši avtomobili za hiter
prevoz so Vam vedno na razpolago.

*

You may call us at any time.

Our Ambulance and cars always at your
service.

HUTCH'S GARAGE

6013 St. Clair Ave., zadaj --- Tel.: HE 1-2988

Splošna popravila avtomobilov, motorjev za čolne, mo-
tornih kosilnih strojev.

General repairs service: carburetors, ignition,
outboard, power mowers, all automobile repairs.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN PRAV SREČNO
NOVO LETO VSEM OBISKOVALCEM NAŠE GA-
RAŽE IN PRIJATELJEM.

IGNACIJ in ALENKA HREN

voščita

vsem sorodnikom, prijateljem in znancem

SREČNE BOŽIČNE PRAZNIKE

IN VESELO NOVO LETO 1965

CORDIAL SEASON'S GREETINGS

JOKER'S BAR

6220 St. Clair Avenue

VESELE PRAZNIKE ŽELITA

JOE & ALBINA ARKO

VSEM ČLANOM IN PRIJATELJEM ŽELI
BLAGOSLOVLJEN BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO

**Društvo slovenskih protikomunističnih borcev
v Clevelandu**

MIHA VRENKO, predsednik

O NARODNEM ODBORU ZA SLOVENILO

(Nadaljevanje s 4. strani)

tev je vse izžgala, tudi če bi jih
kaj bilo. Gotovo pa je njegovo
upravljanje province pod naci-
stično okupacijo moralo in mo-
glo biti samo zdaj posrečeno,
zdaj manj posrečeno, začasno re-
ševanje in preprečevanje hujše-
ga zla. Največji politično-taktič-
ni uspeh komunistov med vojno
je bil v Sloveniji prav v tem, da
so uspeli potisniti večino svojih
borbenih nasprotnikov v voja-
ške enidine in druge službe, ki
jih je in kolikor jih je dovolila
in odobrila nacistična okupacij-
ska oblast. O tem je treba govo-
riti in pisati brez očitka in osti,
da bi bila podoba medvojnih do-
godkov prava in ne le taka, kot
je pišejo komunisti.

NARODNI ODBOR JE ŠE POTREBEN

V političnem izgnanstvu je
Narodni odbor za Slovenijo za-
sebna slovenska narodna usta-
nova naše emigracije. Svoje po-
oblastilo pa ima od doma, od
seje slovenskega narodnega par-
lamenta na Taboru dne 3. maja
1945. Povezuje naše politične
moči, ne vseh, večino pa. Ka-
kega uradnega priznanja od dru-
god seveda nima. Vse kar po-
meni in dela, sloni samo na za-
upanju in prostovoljnem sode-
lovanju naših svobodnih ljudi.
Dejanske razmere po vojni so
za odborove namene zelo ne-
všečne. Na uspehe ne moremo
kazati. Delamo za naš skupni
cilj: za red demokratičnih svo-
boščin v domovini. Sedanji čla-
ni Narodnega odbora so: Dr.
Franc Bajlec, dr. Joža Basaj, ing.
Ladislav Bevc, dr. Bogdan Dr-
novšek (tajnik), dr. Celestin Je-
lenc, Marko Kranjc, dr. Miha
Krek (predsednik), dr. Franjo
Macjuš, dr. Ludovik Puš, dr.
Ljubo Sirc, Miloš Stare (taj-
nik), Rudolf Smersu in Rudolf
Žitnik.

Med pokojnimi člani Narod-
nega odbora, ki se jih ob dvaj-
setletnici s hvaležnostjo spomi-
njamo, so: dr. Albin Šmajd, ki
so ga komunistični tolovaji v
Trstu ugrabili in pobili, dr. Pa-
vel Pestotnik, ravnatelj Bogu-
mil Remec, dr. Franc Kolterer
in dr. Bogumil Vošnjak. Slava
njihovemu spominu med Slo-
venci, blaženi mir njihovim du-
šam v večnosti!

Mislím, da bo neko združenje
slovenskih političnih organiza-
cij vedno potrebno in koristno,
dokler je in bo kaj politične
emigracije in dokler je in bo
v domovini vlada diktature, ki
tam ne trpi opozicije. Edina opo-
zicija je možna v politični emi-
graciji. Tem močnejša je, čim
bolj je politična emigracija enot-
na in složna.

Odgovor

Sinko: "Oče, zakaj pa stoji
štorklja na eni nogi?"
Oče: "Kaj to vprašaš? Če bi
še drugo vzdignila, bi padla."

LIMBARSKI:

Ljubezen govori nocoj

Nocoj Ljubezen govori
tako iskreno in prijazno.
In kjer preganjana molči —
kako je tam življenje prazno!

Skrivnostno srcem šepeta
kot nekdanj spet nocoj iz hleva.
S pastirji Detece kramlja —
Ljubezen, ki ves svet ogreva.

Njen spev razliva se povsod:
z zvonovi v sveto noč pozvanja,
prepeva Detetu za god,
do tal se nad grobovi sklanja.

Božična noč prinaša mir,
Ljubezen bolni svet ozdravlja,
odpira milosti izvir
ter nas na sveti dan pripravlja.

Komplicacija

"Ali smem z vašo gospodično
hčerko na sprehod?" vpraša go-
spod mater svoje prijateljice.

"Zelo mi je žal, ne morem
vam dovoliti."

"Zakaj pa ne? Kaj mi ne za-
upate?"

"Vam popolnoma zaupam."

"Morda ne zaupate svoji hčer-

"Tudi nji zaupam, toda vama
obema skupaj pri najboljši volji
ne morem zaupati."

Preskrbite si za bodočnost! Shranite vaše prihranke!

Naše podjetje plačuje obresti po najvišji meri vam v korist in tudi v varnost
HRANILNE VLOGE SO ZAVAROVANE DO \$10,000.00

4 1/4 % obresti na hranilne vloge 4 1/4 %

Vse vloge napravljene pred ali na 15. jan. bodo obrestovane od 1. jan. naprej!

Pišite ali zahtevajte zbirko tiskovin in navodil, kako nam pošljete hranilne vloge
po pošti. Mi plačamo poštino na obe strani.

**ŠTIRJE
PRIROČNI
URADI**

**PRI NAS SE TUDI
DOBIJO:**

- PREPISI ZEMLJIŠČ
- DENARNE
NAKAZNICE
- BOŽIČNI KLUBI
- VARNOSTNE
SHRAMBE

**Vsa hranilna
in posojilna
postrežba**

V naših uradih lahko plačate račune za plin, elektriko, telefon in bolniško zavarovanje.
PRODAJAMO IN IZPLAČUJEMO HRANILNE BONDE ZDRUŽENIH DRŽAV
DAJEMO VSAKOVRSNA POSOJILA ZA DOMOVE

POSVETUJTE SE S

**ST. CLAIR
SAVINGS
ASSOCIATION**

SLOVENSKA HRANILNICA

ST. CLAIR URAD

EAST 185th URAD

EUCLID 250th URAD

6235 ST. CLAIR AVE.
HE 1-5670

813 EAST 185th ST.
IV 1-7800

25000 Euclid Ave.
AN-1-1200

LAKE SHORE URAD
26000 LAKE SHORE BLVD.
RE 1-1200
CLEVELAND, OHIO

★ ★ ★

VSEM NASIM KLIENTOM, VLAGATELJEM IN PRIJATELJEM ŽELIMO
PRAV VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO!

Vesel božič in srečno novo
leto vam želi

**MODIC'S
CAFE**

6201 St. Clair Ave.

EN 1-9406

ZGANJE - PIVO - VINO

Se toplo priporoča za obilen obisk

OBED'S CONFECTIONERY

4504 St. Clair Avenue

SLASCICARNA, CASOPISI IN REVIIJE,
SLADOLED IN MOCNATE JEDI, TOBAK

Lastnik JACK OBED želi vsem odjemalcem in prijate-
ljem prav

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN VSO SREČO V NOVEM LETU.

EMIL BUKOVEC

QUALITY GROCERIES and MEATS

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO
LETO ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM

6024 St. Clair Ave.

HEnderson 1-7066

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO
LETO VAM ŽELI

MANDEL'S SHOE STORE

OBUVALO ZA VSO DRUŽINO

6125 St. Clair Ave.

v Lauschetovem posloppju

VESEL BOŽIČ IN
SREČNO NOVO LETO
ŽELIMO VSEM ODJE-
MALCEM, NAROČNIKOM
IN PRIJATELJEM
ERNEST ZUPAN in vsi, ki
delamo pri

E.Z. COMPANY

ROOFING AND COMPLETE HOME REMODELING
EN 1-4139 in HE 1-3084 1275 E. 61 St.
Zahvalimo se za dosedanje naklonjenost
in se priporočamo za bodoče.

CHESTER HARDWARE

5512 St. Clair Avenue

HE 1-4427

VSEM NASIM ODJEMALCEM IN PRIJATELJEM

ŽELIMO VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

IN VSO SREČO V NOVEM LETU.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO NOVO LETO!

GRAND LAUNDRY & DRY CLEANING

5911 St. Clair Ave.

EN 1-5158

Bratec božjemu Detetu

Bil je Sveti večer. Sonce je bilo v dolini že zdavnaj zašlo in njegovi zadnji žarki so razlivali rožnat dih na bleščeče bele vrhove gora. V gozdne globeli je porival večerni polmrak prve sence. Na vzhodu je blede okrogli ščip pravkar izšel iz gorskega grebena.

V malem trgu so vsi že praznovali in počivali. Vse sledove delavniškega dela so bili pospravili izpred hiš, sneg so bili nametali v velike kopice. Na cesti si videl le malo ljudi. Če je kdo imel opravka zunaj hiše, je brž prhnil čez cesto, zakaj huda zima je silila kar za nohte. Za ledenimi okni se je razlegal glase otroški smeh.

Med maloštevilnimi ljudmi, ki so si dali opraviti kljub mrazu zunaj na prostem, je bil deček, star kakih osem let. Tri, štiri, petkrat že je bil prešel cesto po trgu gori in doli; obraz mu je bil prav zadaj za ušesa rdeč, da je kar gorel, in vse telo mu je trepetalo v lahki oblecki. Gledal je tuje okrog, čisto je postal, pogledaval gori po hišah in šel počasi spet naprej. Sleher-nega človeka, ki je naletel nanj, je nekaj vprašal, pa je bilo videti, da ni od nikogar dobil odgovora, da bi bil zadovoljen z njim. — Stara ženica, ki je imela ves obraz ovit v debelo volneno ruto, je prišla iz nizke hišice. Dečko je naglo pristopil k mami in vprašal, kakor je že mnogokrat, z jokavim glasom:

"Niste nič videli moje mater?"

"Ampak, fantek, kdo je tvoja mati?" je sočutno poizvedovala starka.

"Moja mati," odvrne dečko, "so tkačka v Hrovači. Jih že dolgo ni doma, so odšli tja na Trato in jih ni več... mi je tako dolgčas po njih... sem se napotil mater iskat."

"Iz Hrovače?" se začudi mamica... "pa si prišel prav sam?"

"Prav sam."

"Kaj imaš očeta?"

"Imam... ampak oče se kar naprej jokajo in ne utegnejo od doma... Micka je hotela z mano, pa ni mogla najti čevljev."

"Kdo je pa Micka?"

"To je moja sestra, še čisto majhna."

"Ampak, fantek, kje so tvoja mati?"

"Oče so rekli: na Trati."

"Kje, sam ne vem."

"Imaš kakšnega strica ali sorodnika na Trati?"

"Nobenega nimam."

"Ljubo dete, nocoj pa matere več ne najdeš," je rekla ženica in imela solze v očeh, "se že mračni in gotovo si ves truden, od Hrovače do sem je daleč. Pridi in ostani nocoj pri nas, jutri boš pa spet iskal mater."

"Pa če jih ne najdem?"

Dečku so stale solze v očeh; mamica si je tudi potegnila z roko čez obraz. Žez čas je rekla:

"Fantek, če matere ne najdeš, pridi spet k nam, zapomni si našo malo hišico! Pri nas boš lahko čez noč, jeli?"

"Bom," reče dečko, nato počasi odide.

Še dolgo išče sem in tja, a matere ne najde. Je tudi ne more najti, ker je odšla v deželo, kamor ne pelje nobena steza in nobena cesta.

Tkalko iz Hrovače, mlado, pridno ženo, je bila v prvem adventnem tednu napadla vročinska bolezen. Tkalkini starši so otroka svoje hčerke, Lojzka in pet let staro Micko, takoj vzeli k sebi, ker možu ni bilo mogoče poleg bolne žene skrbeti še za dva otroka. Tkalka je umrla hitro in stari starši niso otrokoma povedali, kako bridka izguba ju je zadela. Ko sta se otroka vrnila v očetovo hišo, je počivala mati že nekaj dni v grobu. Lojzek, ki je bil materi vedno vdan, je venomer spraševal po nji.

Spočetka je oče jokal. Ko sta jo kala tudi otroka, je rekel, da mati že spet pride, da je šla samo od doma, da je šla na Trato. Ko pa matere le in le ni bilo, se Lojzek ni dal več potolažiti; slednjič se je odpravil iskat mater.

Vsak večer je dečko iskal po Trati. Ko je bilo že tema, je prišel do cerkve.

Mati je tolikokrat rekla: kadar kaj izgubiš, moraš moliti v v čast svetemu Antonu, ta gotovo prinese nazaj, kar si izgubil. Dečko je šel v cerkev prosit svetega Antona, naj mu pomaga najti mater.

Dečka je kaj presenetilo, ko je stopil v hišo božjo. Tako velike stavbe do zdaj še ni videl. V cerkvi je bila skoraj popolna tema. Samo spredaj na steni so gorele štiri rdeče svetilke. Dečko se poda do njih. Tedaj zagleda velike, velike božične jaslce, da jih je bil poln prostor vse kapele. Ob svitu svetilk je podobe lahko razločno videl. Bile so tolike, kolikršen je bil on sam. Na božje Dete je padal svetel rdeč sijaj. Fantek je gledal nekaj časa v jaslce, slednjič je sedel na klopi, ki je stala pred jaslci. Mahoma so se mu oči orosile. Malo srcece ga je zabolelo. Molil je otroško prisrčno v jaslce:

"Ljubo božje Dete, ti imaš tudi mater, daj, pomagaj mi iskati mojo mater!"

Dečko je bil zelo truden. Ko je tako sedel nekaj časa v klopi, so mu oči skupaj lezle, naslonil se je nazaj in zaspal. Ko se je zbudil, je bilo v cerkvi svetlejšje. Svetel lunin svit je lil skozi visoka okna. Mraz ga je stresel, da so mu zašklepetali zobje. Čez čas se je dečko prebudil in se zavedel, kje je. Pohitel je k cerkvenim vratom, bila so zaklenjena.

Tedaj je na glas zajokal. Ko se je odmev v širnih lopah tako neprijetno ponovil, se je zbal in umolknil.

Mraz ga je stresal in kar suval. Spet je šel gori k jaslcam, kjer so se gorele svetilke. Tedaj zagleda poleg hlevca in v hlevcu več povosmov slame. Ko malo pomislija in ko ga zebe čedalje bolj, zleze v hlevce, leže na slamo in se zarije vanjo, tako da mu je samo glava gledala nekoliko ven. Še dolgo je jokal tiho sam vase, nato se ogrel in zaspal.

Ko se je spet zbudil, se je v cerkvi svetilo in bleščalo, da so mu oči komaj prenašale ta blesk. Cela množica sveč je gorela na visokih svečnikih okrog in okrog njega. Visoko nad njim so goreli bleščeči stekleni lestenci; bili so na gosto posejani z lučmi. Ljub-ki glasovi, petje in glasba, so mu zadoneli na uho. Dečko je počasi vzdignil glavo in zagledal množico ljudstva. Vsi so v svitu luči molili ali brali iz knjige. Luči in svetilke so mrgolele, kakor da je nebo padlo na zemljo.

Zdaj se dečko zave. Ve, da je v cerkvi, da leži v božičnih jaslcah, da obhajajo polnočnico. Strah ga postane, ko pomisli, kje je, in je čisto tiho. Samo oči premika venomer. Gleda na visok svod in vidi, kako gori pleše svit luči, kako se poigrava; vidi, kako se bleščijo cerkvene stene, kako se po njih spreletavajo sence in vse, prav vse. Duhovni zapojo glorio, orgle in petje zadoni in zavriska v en sam spev. Dečko zavzet prisluškuje. Visoko gori nad njim tudi doni tako ubrano in polno, ti zvoki prihajajo iz zvonika. S kora doli prodirajo mehki, rahli glasovi flavt in gosli, veseli glasovi, ki skačejo kakor otroci, kadar se igrajo. Zdaj posežejo v vse to pevci s prastaro ganljivo pesmijo: Kaj se vam zdi, pastirci vi, al' ste kaj slišali?

Dečku v jaslcah je bilo sladko in mehko pri srcu. Luči gori plešejo še živahneje, je, kakor da se slikane angelske podobe na cerkvenem svodu igrajo in premikajo in okrog letajo. Dečko si misli, da mora malo pogledati v nebasa. Blesketanje in

mrljenje ga oslepi. Zapre oči. Nekaj časa še sliši, kako vse poje in preliva, nato spet zaspi — in zdaj pride v nebasa.

Sanja se mu čudovito živo: Leži mehko kakor v pernici na srebrni posteljici. Posteljica stoji v prostori, zlati sobani. Nad sobano se razprostira za strop sinje nebo. Po nebu skačejo in letajo zvezdice kakor brhke kresnice. Niso samo srebrne in zlate, so tudi rdeče, modre in zelene. Tako blizu nad posteljico letajo, da meni dečko, da bi jih lahko dosegel. Marsikatera sede na posteljo, da bi se odpočila in se sveti kakor sončna iskra. Iz tal rastejo čudovito lepe rože. Rože odpirajo svoje kelih in iz vsakega prileti blesteč angel. Angeli zapojo in zarajajo okrog postelje. Lojzek čuti sapo, ki jo delajo. Jih je čedalje več, tudi skozi vrata prihajajo v cerkev.

Kar se Lojzku odpro oči. "Mati, mati, ste tukaj?" šepne. Blesteča bela postava z zlatim vencem v laseh priplava k posteljici, se skloni čez dečka in ga sladko poljubi na čelo. Dečko ji ovije roke okrog vratu in vzklikne:

"Mati, mati! ... Kako ste lepi! ... Sedaj ostanem za vedno tukaj v nebesih!"

"Lojzek, ti moraš spet doli k očetu, preveč bi mu bilo žal po tebi," reče mati.

"Potem greva skupaj, kajne mati?"

"Ne, jaz ostanem tukaj!"

"Kaj naj potem storim jaz?" zajoka fantek, "potem nimam nobene matere več!"

"Lojzek, poglej na drugo stran, tjakaj," mu zašepče mati.

Dečko se obrne in zagleda na desni tik poleg sebe jasli: svetijo se od zlata in draguljev. V jaslih leži dete Jezus in se blešči kakor sonce. Prijazno se nasmehne dečku. Mati božja sedi poleg jasli; modra obleka ji je vsa posejana z mrlečimi zvezdami. Sveti in blesti se kakor sneg, kadar sonce sije nanj. Lojzek sklone roke, tedaj pride nebeska mati k njegovi posteljici in reče kar se da prijazno: "Lojzek, kaj me nočeš za mater?"

"Saj imaš že Jezusa," šepne dečko.

"Kaj nočeš biti Detetu Jezusu za bratca?"

"O, kako rad, kako rad," — vzklikne dečko.

Nebeska mati vzame čudovito, kakor cvet rdečo, svileno odejico in zagrne dečka, da ga ne bi zeblo, ga poboža rahlo po licih in laseh.

Dečko pa reče:

"Kajne, zdaj me imaš pa močno rada in zdaj si mi ti mati?"

Tako je sanjal dečko še naprej, sanjal je še, ko so vse luči v cerkvi pogasile in so se ljudje vrnili v svoje hiše; sanjal je še, ko je mežnar zazvonil sveto jutro; sanjal je še, ko so prišli ljudje spet k jutranji maši.

Tkalec v Hrovači je šele pozno popoldne na Sveti večer opazil, da sina ni doma. Hčerka je pripovedovala, da je Lojzek odšel z doma na Trato iskat mater. Tkalec se je močno prestrašil in se brž odpravil, da bi poiskal dečka. Ni ga mogel najti. Sele pozno zvečer je prišel na Trato; tam je pač povpraševal po dečku, a ga ni našel. Strah in skrb mu vso noč nista dala, da bi zatislil oko.

Zjutraj ga je šel spet iskat. Tedaj mu skoči dečko nasproti in ves obraz mu žari od veselja. "Lojzek, kje si vendar bil?" krikne oče in nežno prime sina.

"V nebesih sem bil," reče sin, ko in oči se mu svetijo, "in mater sem videl, mati so v nebesih; ne gredo več doli, ... ampak jaz ne bom več jokaj, imam že drugo mater, ki je še lepša in ljubeznivejša kakor naša mati!"

Dečko je zdaj vse povedal, kaj se mu je pripetilo zadnjo noč. — Oče je jokaj, nato pa poljubljaj in ljubkoval svojega fantička.

Bršljanski:

SVETONOČNI KRILATCI

Ko zvezde zlate zamigljajo v svetonočno tišino, na angeljev žukam milino, da mi na glasila zaigrajo.

V soju zvezd in lune se k meni sklanja nebo, da ni mi na zemlji težko, nebeske se oglašajo strune.

Poslušam angelsko hozano, z mano krilatka Nelja, za angelska ve povelja: "V betlehemske poljane!"

RICH & SONS

COMPLETE AUTO SERVICE

AUTO BODY AND MOTOR REPAIRS
FRONT WHEEL ALIGNMENTS

Se zahvaljuje za naklonjenost in se priporoča še za bodoče

1078 East 64th St.

Tel.: HE 1-9231

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem odjemalcem, prijateljem in znancem!

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO VAM ŽELIJO

CARL G. OPASKAR, M.D.
ZDRAVNIK

740 East 152nd Street

Office: GL 1-3134

Res.: FA 1-1719

DR. VINCENT OPASKAR

ZOBOZDRAVNIK

6402 St. Clair Ave.

HEnderson 1-4114

FRANK V. OPASKAR

ODVETNIK

Hippodrome Bldg.

Office: 771-4304

Res.: YE 2-9803

Vsem cenjenim gospem in gospodičnam, ki obiskujejo

ANN'S BEAUTY SALON

se lastnica ANICA BREMEC iskreno zahvaljuje za dosedanje naklonjenost in se priporoča tudi v bodoče ter jim želi

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO!

Specialistka za razne stilizacije las in trajno kodranje.
15602 HOLMES AVE. TEL.: 451-0259

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO

NOVO LETO ŽELITA

DR. MAKŠ in META RAK

15517 WATERLOO RD.

Telefon

urad: KE 1-0700 • doma: IV 6-4958 • Akad. med. HI 2-8500

VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO!

BRADACH'S MARKET

GROCERIES — MEATS

Domače klobase — Hams — Zelodec

5919 PROSSER AVENUE

HE 1-0982

We Deliver

EDDIE & JOSIE, Proprietors

SINCLAIR Auto Service Station

5221 St. Clair Ave.

EN 1-5577

Lastnik JOSIP BOSNAR se zahvaljuje za zaupanje in želi vsem odjemalcem in slovenskim prijateljem vesele božične praznike, zdravje in vso srečo v novem letu.

Vicki Kmet's Beauty Shop

5506 Superior Ave.

Phone HE 1-7202

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem našim prijateljem, posebno obiskovalkam našega salona in njihovim družinam.

Člani slovenskega grocerijskega in mesarskega kluba v Collinwoodu

ŽELE VSEM SVOJIM ODJEMALCEM VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO TER SE PRIPOROČAJO ZA NAKLONJENOST

LEO KAUSEK—15708 Saranac Road

JOE METLIKA—34006 Lake Shore Blvd.

JOE KOZAR—15638 Holmes Ave.

MRS. MARY KASTELIC—1830 East 223rd St.

Mrs. ANN KUCHAR—383 East 156th St.

JOHN KAUSEK—19517 Kewanee Ave.

LOUIS OSWALD—17205 Grovewood Ave.

LUDWIG RADDELL—111 East 196th St.

JOHN SKOF—19301 South Lake Shore Blvd.

FRANK TACHAR—491 East 260th St.

JOHN SIVEC—17931 Neff Road

LOUIS URBAS, JR.—17305 Grovewood Ave.

LOUIS URBAS, SR.—23430 Chardon Rd.

STRUMBEL & RADDELL—17001 Grovewood Ave.

MRS. KATTY MODIC—15510 Huntmere Ave.

JOHN ASSEG—23550 Chardon Road

JOE SETINA—18208 Rosecliff Ave.

FRANK CEBUL—466 East 143rd St.

ANDREW VICIC—24120 Chardon Rd.

JOHN DOLENC—R. D. No. 4, Wil'oughby, Ohio

JOE TISOVEC—17817 Delavan Rd.